

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИ**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
АЙЛАНА-ЧӨЙРӨСҮ**

2013-2017

Статистикалык жыйнак

Бишкек - 2018

УДК 502/504

ББК 20.1

О-51

Редакциялык-басмалык кеңеш:

Төрага - А. Султанов
Мүчөлөр: Н. Чуйков
- А. Оросбаев
- Л. Текеева
А. Шакулов
- Ч. Турдубаева
- В. Бирюкова
- Э. Исенкулова

Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө

О-51 Кыргыз Республикасынын Улутстаткому, 2018-95 б.

Ушул басылмага байланыштуу суроолор боюнча төмөнкү дарекке кайрылыңыздар:

Бишкек ш., Фрунзе көчөсү, 374;

телефон: 996 (312) 62-56-07;

факс: 66-01-38;

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети

Туруктуу өнүгүүнүн жана айлана-чөйрө статистикасы башкармалыгы

ISBN 978-9967-27-254-5

Басылма Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрөнүн абалын, ошондой эле акыркы беш жыл ичиндеги аны коргоо боюнча жүргүзүлгөн иш-чараларды мүнөздөгөн статистикалык маалыматтарды камтыйт.

Статистикалык маалыматтарды жалпыга маалымдоо каражаттарында жана илимий эмгектерде пайдаланган учурда маалымат тармактарында, кагазда, магниттик жана башка алып жүрүүчүлөрдө таратканда, пайдалануучулар алардын булагын көрсөтүүгө милдеттүү (Кыргыз Республикасынын «Мамлекеттик статистика жөнүндө» Мыйзамынын 17-беренеси).

Бул басылманын маалыматтарын жаңылоонун акыркы күнү: 2018-ж., октябрь.

Шарттуу белгилер:

- кубулуш болгон эмес;

. . . маалымат жок;

0,0 анча чоң эмес өлчөм.

Айрым учурларда жыйынтыктын кошулган суммаларынан бир аз айырманын чыгышы алардын тегеректелиши менен түшүндүрүлөт.

О 1502000000-13

ISBN 978-9967-27-254-5

УДК 502/504

ББК 20.1

Интернет: 1

e-mail: ncs_mail@stat.kg

Кыргыз Республикасынын
Улуттук статистика комитети, 2018

Улуттук статистика комитетинин башка негизги басылмалары

“Кыргызстан сандарда”

Бикчам маалыматтардын негизинде өлкөнүн 2017-ж. социалдык-экономикалык абалын мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдар менен салыштырылып берилди. Калк, анын жумуштуулугу жана жашоо деңгээли, социалдык чөйрөнүн өнүгүүсү, ошондой эле экономиканын айрым тармактарынын абалдары жөнүндө маалыматтар берилди. Жыйнак ишканалардан, уюмдардан, калктан каттоолорду, тандалма изилдөөлөрдү жана башка статистикалык байкоолордун түрлөрүн өткөрүү жолу менен алынган маалыматтардын, Кыргыз Республикасынын министрликтеринин жана ведомстволорунун маалыматтарынын негизинде даярдалды. Тиражы: 120 нуска.

“Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы - 2013-2017”

Жалпысынан республика жана анын региондору боюнча такталган дайындарга негизделген кеңири маалыматты камтыйт. Социалдык чөйрө, илим жана инновациялар, маалыматтык-коммуникациялык технологиялар, баалар жана тарифтер жөнүндө дайындар көрсөтүлдү. Улуттук эсептер тутуму, республиканын чарба жүргүзүүчү субъектилери, чакан жана орто ишкердик, инвестициялар жөнүндө маалыматтар камтылды. Экономиканын айрым тармактарындагы абал чагылдырылды. Тышкы экономикалык ишмердик республиканын төлөм теңдеми жана тышкы соодасы жөнүндө маалыматтар менен берилди. Тиражы: 80 нуска.

“2016 жылдагы Кыргыз Республикасынын товарларын жана кызмат көрсөтүүлөрөн өндүрүүнүн жана пайдалануунун тармактар аралык теңдеми (“чыгымдар –чыгарылыш” таблицалары)

Негизги жана сатылып алынган бааларда товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча таблицалар, негизги жана сатылып алынган баалардагы товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн агымдарынын ырааттуулугу жана башка маалыматтар (“Чыгымдар-Чыгарылыш” таблицалары). Тираж 20 нуска.

“Кыргыз Республикасынын социалдык тенденциялары”

Бир нече жылдардын ичиндеги республиканын социалдык чөйрөсүндө болуп жаткан көрүнүштөрдү жана процесстерди толук чагылдыруучу аналитикалык басылма. Басылмага түшүндүрүүчү текст менен толукталган 70тен ашык график жана 100гө жакын таблица камтылган. Берилген маалыматтар эл аралык методологияга ылайык эсептелди. Тиражы: 50 нуска.

“Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери - 2013-2017”

Улуттук эсеп тутумундагы көрсөткүчтөрдү түзүүнүн жана өз ара байланышуунун принциптери, негизги түзүмдөрү жана алардын айрым компоненттери баяндалат, республиканын ички дүң продуктун өндүрүү, түзүү, бөлүштүрүү жана пайдалануу жөнүндөгү жалпыланган маалыматтарды камтыган эсеп тутуму берилет. Тиражы: 50 нуска.

“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы - 2013-2017”

Жыйнак администрациялык-аймактык түзүлүшү, калктын санынын өзгөрүлүшү, жыныстык-курактык жана улуттук курам, Кыргыз Республикасынын аймагы боюнча жайгашышы тууралуу, төрөт жана өлүм, никелешүү жана ажырашуу, миграциясы ж.б. жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Тираж 85 нуска.

“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы - 2013-2017”

Басылмада 2017-ж. өнөр жайдын жалпы республика боюнча өнүгүшүн мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдарга салыштырылып берилди. Продукциянын айрым түрлөрүнүн өндүрүлүшү жана аймактар боюнча маалыматтар берилди.

Тиражы: 55 нуска.

“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы - 2013-2017”

Көрсөтүлгөн мезгилде айыл чарбасында түзүлгөн тенденциялардын талдоосун камтыйт. Айыл чарба продукциясынын республика жана аймактар боюнча өндүрүлүшү жана сатып өткөрүлүшү жөнүндө маалыматтар берилди. Тиражы: 60 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы инвестициялар - 2013-2017”

2017-ж. республиканын инвестициялык жана курулуш ишмердиги боюнча статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилди. Тиражы: 55 нуска.

“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу - 2013-2017”

Жыйнакта Кыргыз Республикасынын жана региондорунун ички соодасынын абалы жөнүндө статистикалык маалыматтар, ошондой эле методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 50 нуска.

“Кыргыз Республикасынын маалыматтык-коммуникациялык технологиялары - 2013-2017”

Жалпысынан республика жаан анын региондору боюнча юридикалык жактардын маалыматтык-коммуникациялык технологияларынын абалын жана пайдаланылышын талдоону камтыйт. Тиркемелерде экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана менчик формалары боюнча МКТнын абалы туурасында толук маалыматтар берилди. Тиражы: 50 нуска.

“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы - 2013-2017”

Экономиканын реалдуу жана финансы секторундагы ишканалардын финансылык көрсөткүчтөрүнүн кыскача талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 55 нуска.

“Кыргыз Республикасынын тышкы соодасы - 2013-2017”

Мезгилдеги тышкы сооданын өнүгүшүндө түзүлгөн тенденциялардын талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 50 нуска.

“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли - 2013-2017”

Улутстатком тарабынан үй чарбаларга жыл сайын өткөрүлүүчү текшерүүлөргө ылайык, кедейчилик көрсөткүчтөрүнүн, калктын кирешелери жана чыгымдары, тамактануунун энергетикалык баалуулугу жөнүндө маалыматтардын талдоосун камтыйт. Калкты социалдык жактан камсыздоо жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 120 нуска.

“Иш менен камсыз кылуу жана жумушсуздук”

Басылма 2017-ж. өткөрүлгөн үй чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча даярдалды. Аймагы, жынысы, билим деңгээли, экономикалык ишмердигинин түрү, иштеген жумушу ж.б. боюнча бөлүштүрүлгөн экономикалык активдүү, иштеген жана жумушсуз калк жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Тиражы: 55 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкерлик - 2013-2017”

Чакан жана орто ишканалардын, дыйкан (фермер) чарбаларынын жана жеке ишкерлердин ишмердиктеринин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча статистикалык маалыматтар берилди. Тиражы: 65 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги - 2013-2017”

2017-ж. чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиктеринин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча кыскача талдоо жана статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырылып берилди. Тиражы: 50 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы аялдар жана эркектер”

Калктын саны жана түзүмү, жашоонун узактыгы, оорулар, билим берүү, экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча жумуштуулук, башкаруу органдарындагы өкүлчүлүк жөнүндө маалыматтар гендерлик өңүттө берилди. Тиражы: 50 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы билим берүү жана илим”

Мектепке чейинки тарбия жана билим берүү, орто жалпы билим берүү, илимий, орто жана жогорку кесиптик билим берүү боюнча маалыматтарды, ошондой эле республиканын илимий дараметин мүнөздүүгүн көрсөткүчтөрдү камтыйт. Тиражы: 50 нуска.

“Кыргызстандагы туризм - 2013-2017”

Республикадагы туризм чөйрөсүндөгү жумуштуулук, туристтердин агымы, эс алуу кызмат көрсөтүүлөрү жана туризм мекемелер тарамы жөнүндө маалыматтар берилди. Тиражы: 70 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө - 2013-2017”

Жыйнакта айлана-чөйрөнүн абалын, ага экологиялык таасир этүүнүн динамикасын, ошондой эле аны коргоо боюнча жүргүзүлгөн иш-чараларды мүнөздөгөн маалыматтар берилди. Тираж 70 нуска.

	Мазмуну	Бет
Кириш сөз		10
2013-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсүнүн абалы жөнүндө (Курчап турган чөйрөнү коргоо боюнча баяндама)		11
1. Жаратылыш ресурстары		13
1.1-таблица:	Кыргыз Республикасынын жер аянты	14
2. Айлана-чөйрө		16
2.1-таблица:	Айыл чарба жерлеринин чарбалык аянты	17
1-график:	2018-жылдагы айыл чарба багытындагы жер түзүлүшү	17
2.2-таблица:	Айыл чарба жерлеринин аймактар боюнча аянты	17
2.3-таблица:	Жайыттардын аймактар боюнча аянты	17
2.4-таблица:	Көп жылдык өсүмдүктөрдүн аймактар боюнча аянты	18
2.5-таблица:	Айдоолордун аймактар боюнча аянты	18
2.6-таблица:	Айдоолордун пайдаланылбаган себептери боюнча аянты	18
2.7-таблица:	Шордонуу жана сазга айлануу себептери боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты	19
2.8-таблица:	Сугаттын жоктугунун жана сугаруу тарамынын бузуктугу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты	19
2.9-таблица:	Табигый кырсыктарга (көчкү, сел) кабылуу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты	19
2.10-таблица:	Саздардын аймактар боюнча аянты	19
2.11-таблица:	Жыгач-бадал бак-дарактарынын аймактар боюнча аянты	20
2.12-таблица:	Сугат жерлеринин аймактар боюнча аянты	20
2.13-таблица:	Жер семирткичтердин аймактар боюнча киргизилиши	20
2.14-таблица:	Пестициддердин аймактар боюнча пайдаланылышы	21
2.15-таблица:	Аймактар боюнча көчөлөрдү жашылдандыруу жана көрктөндүрүү	21
2.16-таблица:	Жер ресурстарын коргоо байланышкан укук бузуулардын саны	23
3. Суу ресурстары		24
3.1-таблица:	Колдонуу үчүн суу объекттеринен суу алуу	25
3.2-таблица:	Аймактар боюнча суу объекттеринен сууну алуусу	25
3.3-таблица:	Сууну колдонуу	25
3.4-таблица:	Сууну аймактар боюнча колдонуу	25
3.5-таблица:	Суунун өндүрүштүк муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу	26
3.6-таблица:	Суунун ичүү-чарбалык муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу	26
3.7-таблица:	Аймактар боюнча сугатка жана айыл чарбаны суу менен камсыздоого суунун колдонулушу	26
3.8-таблица:	Сууну ташуу учурунда аймактар боюнча жоготуулар	27
2-график:	Сууну ташуу учурунда жоготуулар	27
3.9-таблица:	Калктын сууну пайдалануу жерлериндеги суу объекттеринин санитардык абалы	28
3.10-таблица:	Суунун булактарына булганган кир сууларды төгүү	28
3.11-таблица:	Аймактар боюнча суунун булактарына булганган кир сууларды төгүү	28
3.12-таблица:	Суу ресурстарын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны	28
4. Иче турган суу менен жана сууну чыгарууну камсыздоо		29
4.1-таблица:	Суу өткөрүүчү тарамдардын ишинин көрсөткүчтөрү	30
4.2-таблица:	Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдардын болуусу	30
4.3-таблица:	Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдары менен берилген суулардын көлөмү	30
4.4-таблица:	2017-жылы шаар жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун саны	31
4.5-таблица:	2017-жылы айыл жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун саны	31
4.6-таблица:	Суунун агып кетиши жана эсепке алынбаган чыгымы	31

4.7-таблица:	Үй-чарбаларын суу менен камсыздоо булактары, жашаган жерине жараша	32
4.8-таблица:	Үй-чарбаларын суу менен камсыздоо булактары жана суунун булагына чейинки аралык	32
4.9-таблица:	Турак жай фондун суу өткөрүүчү түтүк менен аймактар боюнча жабдуу	32
4.10-таблица:	Таза ичүүчү сууну коопсуз булактан туруктуу алуу мүмкүнчүлүгү бар калктын үлүшү	32
4.11-таблица:	Ичүүчү жана чарбалык-тиричиликте сууну пайдалануу катары пайдаланыла турган объекттердин санитардык абалы	33
4.12-таблица:	Канализациялык тарамдардын иштеринин көрсөткүчтөрү	33
4.13-таблица:	Аймактар боюнча канализациялык тарамдардын болуусу	34
4.14-таблица:	Аймактар боюнча канализация системасы аркылуу кир сууларды өткөрүү	34
4.15-таблица:	Турак жай фондун канализация менен аймактар боюнча жабдуу	34
4.16-таблица:	Аймактар боюнча туруктуу канализация жеткиликтүү калктын үлүшү	34
5. Биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо боюнча ишмердиктин көрсөткүчтөрү		35
5.1-таблица:	Кыргыз Республикасынын экосистемалары	36
5.2-таблица:	Биологиялык ар түрдүүлүктүн компоненттеринин түрлөрүнүн түрдүк ар түрдүүлүгү жана концентрациясы	36
5.3-таблица:	Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун жалпы аянты	36
5.4-таблица:	2017-жылдагы токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты	37
5.5-таблица:	Токой чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	37
5.6-таблица:	Аймактар боюнча токойду калыбына келтирүү	37
5.7-таблица:	Аймактар боюнча жаш бак-дарактарды баалуу токой бак-дарактары категориясына киргизүү	37
5.8-таблица:	Токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү	38
5.9-таблица:	Аймактар боюнча токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү	38
5.10-таблица:	Токой өрттөрү	38
5.11-таблица:	Отчет берүүчү коруктардын жана жаратылыш парктарынын аймактар боюнча саны	38
5.12-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын жайгашуулары жана негизги мүнөздөмөлөрү	39
5.13-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктар жана жаратылыш парктар	40
5.14-таблица:	Аңчылык чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	40
5.15-таблица:	Аң уулоодо атылган жаныбарлардын жана канаттуулардын түрлөр боюнча эсепке алынган саны	40
5.16-таблица:	Аңчылык жаныбарларынын негизги түрлөрүнүн саны	40
5.17-таблица:	Аңчылык жерлеринин аймактар боюнча жалпы аянты	41
5.18-таблица:	Аймактар боюнча жапайы жаныбарларды коргоого жана кайта өстүрүүгө кеткен чыгымдар	41
5.19-таблица:	Биологиялык ар түрдүүлүктү коргоого байланышкан укук бузуулардын саны	42
6. Атмосфера абасы		43
6.1-таблица:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоочу отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны	44

6.2-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоочу отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны	44
6.3-таблица:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолор	45
6.4-таблица:	2017-жылдагы экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолордун көлөмдөрү	45
6.5-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолор	46
3-график:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттардын абага таштоолору	46
6.6-таблица:	Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору, булгоочу заттардын түрлөрү менен	47
6.7-таблица:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	47
6.8-таблица:	Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу жайылган заттардын таштоолору	47
6.9-таблица:	Айрым шаарлар боюнча, 2016-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	47
6.10-таблица:	2017-жылдагы атмосферага эң көп жайылган спецификалык булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	48
6.11-таблица:	Аймактар боюнча, 2016-жылдагы эң көп жайылган спецификалык булгоочу зыян заттарды абага (атмосферага) таштоолору	48
6.12-таблица:	Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды аймактар боюнча кармоо жана жок кылуу	49
6.13-таблица:	Аймактар боюнча, 2016-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды кармоо жана кайра иштетүү	49
6.14-таблица:	2017-жылдагы айрым шаарлардагы атмосфера абасынын сапатынын көрсөткүчтөрү	49
6.15-таблица:	Азот диоксидинин жол берилүүчү чектелген концентрациясынын (ЖЧК) ашкан учурларынын саны	50
6.16-таблица:	Атмосфера абасын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны	50
7. Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары		51
7.1-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	52
7.2-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны	52
7.3-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын болуусу	53
7.4-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча болуусу	53
7.5-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча түзүлүшү	53
7.6-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	54
7.7-таблица:	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча 2016-жылдагы ишканалардагы жана уюмдардагы өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	54

7.8-таблица:	2017-жылдагы аймактар боюнча өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы	55
7.9-таблица:	2017-жылы коркунучтуулук класстары жана аймактар боюнча калдыктардын болуусу	55
7.10-таблица:	Аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	56
7.11-таблица:	Калдыктардын пайда болуу түрлөрү боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	56
7.12-таблица:	2017-жылдагы аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу	56
7.13-таблица:	Аймактар боюнча таштандылардан арылуу	57
8. Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар		59
8.1-таблица:	Мамлекеттик бюджеттин айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	60
8.2-таблица:	Жаратылышты коргоо чыгымдары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны	60
8.3-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоо кеткен инвестициялары	60
8.4-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары	61
8.5-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	61
8.6-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	61
8.7-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын аба жана климатты коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	61
8.8-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын агындыларды тазалоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	62
8.9-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын таштандыларды дарылоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	62
8.10-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын жер үстүндөгү жана жер астындагы сууларды коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	62
8.11-таблица:	Ишканалардын жана уюмдардын жерлерди өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын булгоолорунан коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары	62
9. Негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөр		63
9.1-таблица:	2018-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын аймагы жана административдик-аймактык түзүлүшү	64
9.2-таблица:	Кыргыз Республикасынын негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү	64
9.3-таблица:	Негизги демографиялык көрсөткүчтөр	65
9.4-таблица:	Аймактар боюнча калктын жакырчылыгынын деңгээли	65
9.5-таблица:	Саламаттыкты сактоонун негизги көрсөткүчтөрү	65
9.6-таблица:	Жаш курактык топтор боюнча бронхи астмасы менен оору	66
9.7-таблица:	Калктын жугуштуу оорулар менен оорулары	66
9.8-таблица:	Аймактар боюнча бронхи астмасы менен оору	67
9.9-таблица:	Өлүмдүн себептеринин негизги класстары боюнча өлгөндөр	67
9.10-таблица:	Шаар жана айыл жерлериндеги үй чарбалардын турак жай фондун жакшыртуу	68

9.11-таблица:	Ээлеген турак үйүн жашылдандыруунун деңгээли боюнча калкты бөлүштүрүү	68
9.12-таблица:	2017-жылдагы жашаган жерине жараша үй чарбалардын тамак-аш даярдоо үчүн энергия булактарын аймактар боюнча пайдаланышы	69
10. Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүүсүнүн прогрессинин мониторинги жана баалоо индикаторлору		70
10.1-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	72
10.2-таблица:	Энергетиканын өндүрүмдүүлүгү	72
10.3-таблица:	Аймактар боюнча агын суулардын пайда болушу	72
10.4-таблица:	Агын суулардын ченемдик тазалоосунун аймактар боюнча көлөмү	73
10.5-таблица:	Булганган суулардын жалпы көлөмүндөгү ченемдик-тазаланган агын суулардын аймактар боюнча үлүшү	73
10.6-таблица:	Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын аймактар боюнча түзүлүшү	73
10.7-таблица:	Суу объекттеринен сууну аймактар боюнча алуу	74
10.8-таблица:	Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши	74
10.9-таблица:	Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши	74
10.10-таблица:	Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты	74
10.11-таблица:	Таш көмүр жана лигнит казуунун аймактар боюнча көлөмү	75
10.12-таблица:	Чийки мунайзатты казуунун аймактар боюнча көлөмү	75
10.13-таблица:	Жаратылыш газын өндүрүүнүн аймактар боюнча көлөмү	75
10.14-таблица:	Жер фондунун жер категориялары боюнча бөлүнүшү	75
10.15-таблица:	Айыл чарба жерлеринин түрлөрү боюнча жер фондунун аянты	75
10.16-таблица:	Жаратылыш парктарынын жана коруктарынын үлүшү	76
10.17-таблица:	Мамлекеттик жаратылыш коруктары жана жаратылыш парктары	76
10.18-таблица:	Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору	77
10.19-таблица:	Аймактар боюнча жашаган жери жана жакырчылыгы боюнча канализацияга туруктуу мүмкүндүгү бар калктын үлүшү	77
10.20-таблица:	Аймактар боюнча, ичүүчү таза сууну туруктуу алууга мүмкүндүгү бар калктын үлүшү	78
10.21-таблица:	Аймактар боюнча жашаган жерине жараша таштандылардан арылуу	79
10.22-таблица:	Дем алуу органдарынын аймактар боюнча оорулары	80
10.23-таблица:	Аймактар боюнча курч ичеги инфекция оорулары	81
10.24-таблица:	Калктуу пункттардагы жашыл бак-дарактардын жана массивдердин аянты	81
10.25-таблица:	Электр энергияга кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү	81
10.26-таблица:	Жылуулук энергиясына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү	82
10.27-таблица:	Жаратылыш газына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү	82
10.28-таблица:	Катуу отунга кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү	82
10.29-таблица:	Экологиялык товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн өндүрүлүшү	82
10.30-таблица:	Айлана-чөйрөнү коргоого негизги капиталга инвестициянын аймактар боюнча үлүшү	83
10.31-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары	83
10.32-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын тазалоочу курулмаларга кеткен чыгымдары	83
10.33-таблица:	Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга кеткен чыгымдары	84

10.34-таблица:	Экономикалык өсүш жана эмгек өндүрүмдүүлүгү	84
10.35-таблица:	15 жаш жана андан улуу жаш курактагы калктын жумуштуулугунун аймактар, жашаган жери жана жынысы боюнча деңгээли	84
10.36-таблица:	Эмгекке жөндөмдүү калктын орточо айлык эмгек акысынын жашоо минимумуна болгон катышы	85
10.37-таблица:	Жалпы жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли	86
10.38-таблица:	2017-жылдагы жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли	86
10.39-таблица:	Калктын аймактар боюнча жыштыгы	86
10.40-таблица:	Эмгекке жөндөмдүү калкка болгон күч келүүлөрдүн аймактар боюнча коэффициенти	86
10.41-таблица:	Жыныс жана аймактар боюнча төрөлгөндөгү өмүрдүн күтүлүүчү узактыгы	87
10.42-таблица:	Өсүүнүн жалпы мүнөздөмөсү (кошумча индикаторлор)	87
10.43-таблица:	Товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси	88
10.44-таблица:	Товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси	88
Методологиялык түшүндүрмөлөр		89
Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин 2019-ж. чыгарыла турган басылмалары		92

Кириш сөз

«Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсү» боюнча жыйнак, жер, суу ресурстары жана аларды колдонуу, республиканын аймагында катталган флора жана фаунанын түрдүүлүгү, атмосфералык абанын абалы, өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары, аларды кайра керекке жаратуу боюнча иш-чаралар, айлана-чөйрөнү коргоого карата чыгымдар, ошондой эле республиканын айрым социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү жөнүндө маалыматты камтыйт.

Жыйнак министрликтерден жана административдик ведомстволордон, ошондой эле алардын иш-аракеттери суу жана жер ресурстарын, жаратылышты пайдаланууну, экологиялык контролдоону жана айлана-чөйрөнү коргоону башкарууга байланышкан ишканалардан жана уюмдардан мамлекеттик статистика органдары тарабынан алынган статистикалык маалыматтардын негизинде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети тарабынан даярдалды.

Аларды иштеп чыгуунун жана жайылтуунун орчундуу бөлүгү Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетине жүктөлгөн, 65 көрсөткүчтөн турган «жашыл өсүш» улуттук индикаторлору өзүнчө башка (10) бөлүк менен берилди.

2013-2017-жж. Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсүнүн абалы жөнүндө

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынын маалыматтары боюнча 2018-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын территориясы 199,9 миң квадрат километрди түздү.

Кыргыз Республикасынын айыл чарба, тамак-аш өнөр-жайы жана мелиорация Министрлигинин суу чарба жана мелиорация Департаментинин маалыматтары боюнча жаратылыш булактарынан, анын ичинде жер астындагы таза суулардан 2017-жылы 7,7 млрд. куб метрге жакын суу чогултулду, бул 2016-жылдагыдан 4,4 пайызга көп, жана 2013-жылдагыдан 8,0 пайызга аз.

2017-жылы сууну керектөө көлөмү 5,1 млрд. куб метрди түздү, бул 2016-жылга салыштыруу боюнча 8,6 пайызга, жана 2013-жылга салыштыруу боюнча 0,8 пайызга көбөйгөн. Сууну керектөөнүн жалпы көлөмүнүн ичинен орчундуу үлүшү (95 пайызы) сугат жана айыл чарбасын суу менен камсыз кылууга, 3,0 пайызы – ичүүчү-чарбалык муктаждыктарга жана 1,3 пайызы - өндүрүштүк муктаждыктарга колдонулган. Алына турган суунун 28 пайызга жакыны ирригациялык системалардын абалынын начардыгынан, транспортировкалоо учурунда жоголот.

2017-жылы сугат жана айыл чарбасын суу менен камсыз кылууга карата багытталган сууну эң ири керектөөчүлөр болуп, Чүй (24,7 пайыз) жана Ош (18,1 пайызы) облустары болуп саналат. Ичүүчү-чарбалык муктаждыктарга сууну колдонууну айтсак, анда бул жердеги эң чоң үлүшү Чүй облусуна (35 пайыз) жана Бишкек шаарына (26 пайызы) туура келди.

Кыргыз Республикасынын Улутстаткому тарабынан жыл сайын жүргүзүлө турган үй чарабаларына интеграцияланган тандалма изилдөөнүн жыйынтыктары көрсөтүп тургандай, 2017-жылы республиканын 90 пайызга жакыны ичүүчү суунун коопсуз булактарына жетишкен. Эгерде, таза сууга жеткен аймактар боюнча карасак, анда сууга жеткендердин көпчүлүк бөлүгү Чүй, Талас облустарында жашаган, ошондой эле Бишкек шаарында жашагандар жетишкен.

2017-жылы контролдоодо турган стационардык булактардан алынган атмосфералык абадагы заттардын кирдетүүчү калдыктарынын көлөмү 49,6 миң тонна жана 2016-жылга салыштыруу боюнча 6,1 пайызга кыскарды, ал эми 2013-жылга салыштыруу боюнча, тескерисинче, 10,0 пайызга көбөйдү. Алардын ичинен абаны кирдетүүчү заттардын негизги түрлөрүнүн бири катары күкүрт кычкылынын чыгышы, 2013-жылы 16,1 миң тоннадан 2016-жылы 7,8 миң тоннага чейин же 48,4 пайызга азайды. Атмосфераны кирдетүүчү заттардын (44 пайызы) чыккандардын жарымына жакыны Бишкек шаарына туура келет.

Бүтүндөй эле республика боюнча абага чыккандардын көлөмдөрү 2017-жылы бир кв.км га эсептегенде 248,1 кг, анын ичинде калк башына - 0,8 кг. түздү.

2017-жылдын аягына карата Республиканын территориясында өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары 128,4 млн. тонна болуп эсептелген, бул 2013-жылга салыштыруу боюнча 18,5 пайызга көп. Ушул эле учурда, ушундай калдыктардын эң чоң үлүшү (95 пайызы) Ысык-Көл облусунда болгон.

1. Жаратылыш ресурстары

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда мамлекеттик статистикалык отчеттуулуктун маалыматтары колдонулду:

- №22 «Кыргыз Республикасынын бардык болгон жерлери жана алардын категориялары, менчик ээлери, жер пайдалануучулары жана чарба жерлери жөнүндө отчету».

Кыргыз Республикасы – бул деңизге чыгуусу жок, Борбордук-Азия аймагынын чыгыш бөлүгүндө жайгашкан, анын түндүгүндө - Казакстан, чыгышында – Кытай, батышында – Өзбекстан, ал эми түштүгүндө – Кытай жана Тажикстан менен чектешкен, тоолуу өлкө. Өлкөнүн рельефинде мөңгүлүү келген учтуу чокулары менен тоолор жана өрөөндөрү үстөмдүк кылат.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынын маалыматтары боюнча 2018-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын территориясы 199,9 миң квадрат километрди түздү. Чыгыш бөлүгүнөн батыш бөлүгүнө чейинки аралык 900 км жакын, ал эми түндүк бөлүгүнөн түштүк бөлүгүнө чейин - 410 км жакын түзөт.

Жер аянтынын эң чоң үлүшү (41 пайызга жакыны) запастагы жерлерге туура келет, ал эми айыл чарба дайындалышындагы жерлер - 34 пайызды жана токой фондунун жерлери – 13 пайызды түзөт.

1.1 таблица: Кыргыз Республикасынын жер аянты ¹

(жылдын башына карата)

	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Миң гектар</i>					
Бардыгы	19 994,9	19 994,9	19 994,9	19 994,9	19 994,9
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	6 544,1	6 542,6	6 753,9	6 753,4	6 752,8
калктуу пункттардын жерлери	275,3	276,2	276,7	277,9	278,4
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	228,2	228,9	230,9	230,8	231,5
өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактарынын жерлери	742,4	823,8	854,4	1 187,3	1 187,3
токой фондунун жерлери	2 600,0	2 600,0	2 596,8	2 530,4	2 530,4
суу фондунун жерлери	767,3	767,3	767,3	767,3	767,3
камдыктын жерлери	8 837,6	8 756,0	8 514,9	8 247,8	8 247,2
<i>Жыйынтыкка карата пайыз менен</i>					
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	31,3	32,8	33,8	33,8	33,8
калктуу пункттардын жерлери	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2
өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактарынын жерлери	3,6	3,7	4,3	5,9	5,9
токой фондунун жерлери	13,1	13,0	13,0	12,7	12,7
суу фондунун жерлери	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
камдыктын жерлери	45,7	44,2	42,6	41,2	41,2

¹Кыргыз Республикасынын Жер кодексине боюнча.

Кыргыз Республикасынын аймагында 10 мамлекеттик жаратылыш коруктары жана 13 мамлекеттик жаратылыш парктары ¹ бар.

¹ 2016-ж. тартып – анын ичине «Алтай» жана «Хан-Тенири» мамлекеттик жаратылыш коруктары да кирет.

Республиканын территориясында суу үстү боюнча 6836 км² жалпы аянты менен 1923 көлү бар. Алардын ичинен эң ирилери – Ысык-Көл (6236 км²), Соң-Көл (275 км²) жана Чатыр-Көл (175 км²), ошондой эле 3500 ашык дайралары жана кичине дайрачалар бар. Эң узун дайра болуп - Нарын (535 км) саналат, андан кийин Чаткал (205 км) жана Чу (221 км) саналат. Ошондой эле жер алдындагы таза суу жана минарлдуу суулары чыккан 44 жери бар.

Өлкөнүн климаты чукул континенталдуу, шаарларда жайы өтө ысык, ал эми тоолордо ага салыштырмалуу салкын. Кышы болсо суук жана карлуу келет, өзгөчө бийик тоолуу райондордо суук жана карлуу. Кыргызстанда жайында абанын температурасы орточо - +27°С, ал эми орточо минималдуу температурасы +16°С жана орточо максималдуу температурасы + 33°С. Кышында абанын температурасы +1°С, орточо минималдуу температурасы -12 °С, ал эми орточо эң жогорку температурасы + 10°С айланасында сакталат.

2. Айлана-чөйрө

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда мамлекеттик статистикалык отчеттуулуктун маалыматтары колдонулду:

- №22 «Кыргыз Республикасынын бардык болгон жерлери жана алардын категориялары, менчик ээлери, жер пайдалануучулары жана чарба жерлери жөнүндө отчету»
- №4-АЧ «Түшүм боюнча себүүнүн жыйынтыктары жөнүндө отчету»
- №9-АЧ «Минералдык жана органикалык жер семирткичтердин келип түшүшү жана салынышы жөнүндө, пестициддерди пайдалануу жөнүндө»
- №1-Жашылдандыруу «Шаарларды жана жайгашкан пункттарды жашылдандыруу жана санитардык тазалоо жөнүндө»
- №1- Жаратылышты коргоо «Айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө».

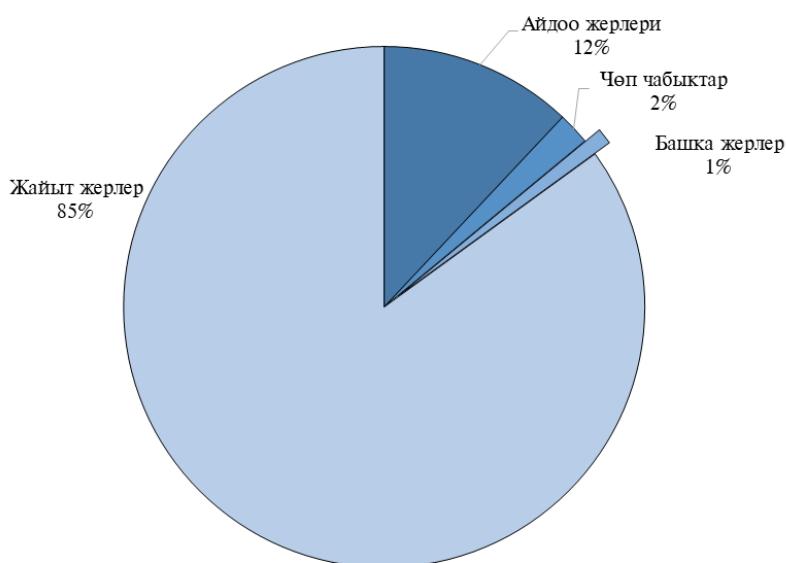
2.1 таблица: Айыл чарба жерлеринин чарбалык аянты

(миң гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Айыл чарба жерлери	10 629,7	10 625,2	10 624,7	10 608,1	10 607,2
анын ичинде:					
айдоо жерлери	1 276,6	1 280,6	1 280,6	1 287,8	1 287,8
көп жылдык өсүмдүктөр	75,0	75,2	75,2	75,8	75,9
айдалбаган жерлер	38,4	36,0	35,9	34,8	34,8
чөп чабыктар	199,6	201,7	202,1	202,2	202,2
жайыт жерлер	9 040,2	9 031,7	9 030,9	9 007,5	9 006,5

1-график. 2018-жылдагы айыл чарба багытындагы жер түзүлүшү

(жылдын башына карата, жыйынтыкка карата пайыз менен)

2.2 таблица: Айыл чарба жерлеринин аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	10 626,4	10 625,2	10 624,7	10 608,1	10 607,2
Баткен облусу	592,4	592,2	592,0	592,0	591,9
Жалал-Абад облусу	1 805,1	1 804,8	1 804,6	1 788,2	1 788,1
Ысык-Көл облусу	1 626,9	1 626,9	1 626,8	1 626,7	1 626,7
Нарын облусу	2 782,2	2 781,9	2 781,8	2 781,8	2 781,6
Ош облусу	1 669,5	1 669,2	1 669,2	1 669,2	1 669,0
Талас облусу	801,6	801,6	801,7	801,7	801,4
Чүй облусу	1 333,6	1 333,5	1 333,3	1 333,0	1 333,0
Бишкек ш.	6,1	6,2	6,3	6,3	6,3
Ош ш.	9,0	8,9	9,0	9,2	9,2

2.3 таблица: Жайыттардын аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	9 033,1	9 031,7	9 030,9	9 007,5	9 006,5
Баткен облусу	484,1	483,9	483,7	483,5	483,3
Жалал-Абад облусу	1 576,6	1 576,3	1 576,2	1 559,6	1 559,6
Ысык-Көл облусу	1 406,0	1 405,7	1 405,4	1 405,2	1 405,0
Нарын облусу	2 639,1	2 638,8	2 638,7	2 638,7	2 638,5

	2014	2015	2016	2017	2018
Ош облусу	1 391,7	1 391,6	1 391,6	1 391,6	1 391,6
Талас облусу	673,6	673,5	673,5	673,3	672,9
Чүй облусу	857,8	857,7	857,6	851,4	851,3
Бишкек ш.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ош ш.	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2

2.4 таблица: Көп жылдык өсүмдүктөрдүн аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	75,4	75,2	75,2	75,2	75,9
Баткен облусу	17,5	17,3	17,2	17,2	17,3
Жалал-Абад облусу	9,2	9,0	9,0	9,0	9,0
Ысык-Көл облусу	10,5	10,7	10,8	10,8	10,9
Нарын облусу	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Ош облусу	14,5	14,6	14,6	14,6	14,6
Талас облусу	4,1	4,0	4,0	4,0	4,2
Чүй облусу	14,5	14,5	14,5	14,5	14,7
Бишкек ш.	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Ош ш.	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8

2.5 таблица: Айдоолордун аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	1 278,7	1 280,6	1 280,6	1 287,8	1 287,8
Баткен облусу	73,6	73,8	73,8	73,9	73,9
Жалал-Абад облусу	165,6	165,6	165,6	165,6	165,6
Ысык-Көл облусу	191,2	191,6	191,6	191,6	191,7
Нарын облусу	120,9	120,9	120,9	120,9	120,9
Ош облусу	184,7	185,1	185,1	185,1	185,0
Талас облусу	117,5	117,7	117,7	117,6	117,6
Чүй облусу	419,6	420,4	420,3	427,4	427,4
Бишкек ш.	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9
Ош ш.	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8

2.6 таблица: Айдоолордун пайдаланылбаган себептери боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Айдоолордун жалпы аянты	1 278 727	1 280 570	1 280 570	1 287 859	1 287 810
пайдаланылбаган айдоолордун аянты анын ичинде себептер боюнча:	94 543	89 985	81 920	74 796	67 337
шордонуу жана сазга айлануу	5 271	4 958	3 840	3 288	3 103
сугаруу тарамынын бузуктугунан сугаруунун жоктугу	14 320	13 756	14 039	11 954	11 774
табигый кырсыктарга (көчкү, сел) кабылган	495	394	352	1 035	1 539

2.7 таблица: Шордонуу жана сазга айлануу себептери боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	5 271	4 958	3 840	3 288	3 103
Баткен облусу	61	85	34	34	25
Жалал-Абад облусу	6	0	155	144	40
Ысык-Көл облусу	1 101	1 016	1 025	733	611
Нарын облусу	738	611	344	377	470
Ош облусу	35	115	72	28	106
Талас облусу	1 925	1 851	1 203	1 170	1 174
Чүй облусу	1 239	1 115	842	637	512
Бишкек ш.	10	9	9	9	9
Ош ш.	156	156	156	156	156

2.8 таблица: Сугаттын жоктугу жана сугаруу тарамынын бузуктугу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргызская Республика	14 320	13 756	14 039	11 954	11 774
Баткенская область	1 736	1 868	2 028	1 842	1 738
Джалал-Абадская область	1 485	1 470	1 367	1 038	987
Иссык-Кульская область	3 641	2 624	3 052	2 378	2 431
Нарынская область	5 342	5 473	5 567	4 882	5 017
Ошская область	852	768	669	651	525
Таласская область	1 058	1 130	961	887	802
Чуйская область	116	218	190	71	69
г. Бишкек	90	205	205	205	205

2.9 таблица: Табигый кырсыктарга (көчкү, сел) кабылуу себеби боюнча пайдаланылбаган айдоолордун аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	495	394	352	1 035	1 539
Баткен облусу	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	358	259	279	158	166
Ысык-Көл облусу	21	21	21	21	21
Нарын облусу	6	-	-	-	-
Ош облусу	76	59	18	820	1 318
Чүй облусу	34	55	34	36	34

2.10 таблица: Саздардын аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	6 185	6 247	6 248	6 248	5 957
Баткен облусу	18	25	25	25	25
Жалал-Абад облусу	177	178	178	178	178
Ысык-Көл облусу	1 657	1 720	1 720	1 720	1 720
Нарын облусу	200	200	200	200	200
Ош облусу	382	375	375	375	375
Талас облусу	83	83	83	83	83
Чүй облусу	3 528	3 526	3 526	3 526	3 235
Бишкек ш.	36	36	36	36	36
Ош ш.	104	104	105	105	105

2.11 таблица: Жыгач-бадал бак-дарактарынын аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	462,8	463,0	463,0	463,0	463,0
Баткен облусу	55,1	55,1	55,1	55,1	55,1
Жалал-Абад облусу	161,2	163,6	163,4	163,4	163,4
Ысык-Көл облусу	49,0	49,3	49,3	49,3	49,3
Нарын облусу	71,5	66,6	66,8	66,8	66,8
Ош облусу	74,3	74,3	74,4	74,4	74,4
Талас облусу	14,2	16,5	16,5	16,5	16,5
Чүй облусу	36,9	36,9	36,9	36,9	36,9
Бишкек ш.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ош ш.	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6

2.12 таблица: Сугат жерлеринин аймактар боюнча аянты

(жылдын башына карата, гектар)

	2014	2015	2016	2017	2018
Кыргыз Республикасы	1 023,8	1 023,9	1 024,0	1 024,4	1 024,5
Баткен облусу	55,8	57,7	57,7	57,8	57,9
Жалал-Абад облусу	125,2	125,0	125,0	125,0	125,0
Ысык-Көл облусу	156,4	156,5	156,6	156,7	156,8
Нарын облусу	120,5				
Ош облусу		120,5	120,5	120,5	120,5
Ош облусу	129,1	127,3	127,3	127,5	127,4
Талас облусу	112,7	112,8	112,8	113,0	113,0
Чүй облусу	315,2	315,2	312,4	312,1	312,1
Бишкек ш.	6,4	6,4	9,2	9,2	9,2
Ош ш.	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6

2.13 таблица: Жер семирткичтердин аймактар боюнча киргизилиши

(миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Минералдык жер семирткичтер (таасир этүүчү затка которгондо)</i>					
Кыргыз Республикасы	35,0	40,9	34,1	40,3	26,7
Баткен облусу	5,1	6,4	6,2	6,3	6,1
Жалал-Абад облусу	13,1	13,1	13,1	15,3	10,3
Ысык-Көл облусу	0,4	0,3	0,2	0,2	0,3
Нарын облусу	0,0	0,1	0,4	0,05	0,0
Ош облусу	10,4	8,9	8,7	12,7	2,8
Талас облусу	2,2	7,3	1,3	1,4	2,1
Чүй облусу	3,8	4,8	4,2	4,4	5,1
<i>Органикалык жер семирткичтер</i>					
Кыргыз Республикасы	360,6	389,9	415,6	470,8	314,3
Баткен облусу	3,5	9,0	6,9	7,3	10,1
Жалал-Абад облусу	72,3	66,7	59,4	48,8	28,5
Ысык-Көл облусу	118,0	104,0	106,0	104,0	87,0
Нарын облусу	107,3	123,2	119,5	100,8	115,9
Ош облусу	20,5	32,3	32,8	34,3	29,9
Талас облусу	31,8	35,4	36,5	36,2	36,4
Чүй облусу	7,2	19,3	54,5	139,4	6,5

2.14 таблица: Пестициддердин аймактар боюнча пайдаланылышы

(тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Гербициддер</i>					
Кыргыз Республикасы	159,9	185,6	229,4	296,1	325,4
Баткен облусу	6,3	7,7	10,7	14,1	16,8
Жалал-Абад облусу	28,6	31,4	31,5	58,9	30,4
Ысык-Көл облусу	12,8	18,1	20,7	16,9	35,6
Нарын облусу	1,2	4,0	7,1	7,2	2,6
Ош облусу	25,8	16,9	17,8	25,8	35,3
Талас облусу	20,8	27,7	36,5	65,1	63,1
Чүй облусу	64,4	79,8	105,1	108,1	141,6
<i>Фунгициддер</i>					
Кыргыз Республикасы	51,9	29,4	43,1	65,7	64,1
Баткен облусу	29,6	4,3	3,2	8,4	6,9
Жалал-Абад облусу	13,7	10,1	10,1	13,6	13,4
Ысык-Көл облусу	1,3	1,3	1,9	9,9	2,5
Нарын облусу	-	-	0,8	1,4	-
Ош облусу	5,6	12,0	12,7	16,8	25,5
Талас облусу	0,9	0,9	1,1	1,2	2,9
Чүй облусу	0,8	0,8	13,3	14,4	12,9
<i>Инсектициддер</i>					
Кыргыз Республикасы	153,3	126,1	130,1	154,2	170,9
Баткен облусу	9,8	11,1	14,3	17,6	15,5
Жалал-Абад облусу	62,7	63,6	57,0	75,6	83,9
Ысык-Көл облусу	4,6	3,9	3,4	3,7	5,8
Нарын облусу	1,3	-	2,1	2,4	6,0
Ош облусу	69,8	39,4	42,0	36,7	33,4
Талас облусу	1,9	3,7	3,2	8,0	14,8
Чүй облусу	3,2	4,4	8,1	10,2	11,5

2.15 таблица: Аймактар боюнча көчөлөрдү жашылдандыруу жана көркөндүрүү

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	30 276	30 770	31 499	34 625	34 819
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	16 751	17 151	17 653	18 908	19 039
жакшыртылган жабуулары менен, км	5 401	5 504	5 653	5 641	5 746
жарыктандырылган бөлүгү, км	4 234	5 617	6 180	6 404	8 239
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	10 451	10 427	10 384	10 644	10 239
Баткен облусу					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	833	979	1 085	1 336	1 413
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	699	787	909	1 141	1 230
жакшыртылган жабуулары менен, км	654	691	673	760	808
жарыктандырылган бөлүгү, км	120	159	156	180	265
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл бак-дарактардын жана массивдердин жалпы аянты, га	112	135	43	45	67
Жалал-Абад облусу					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 515	1 546	1 638	1 672	1 774
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	926	957	1 017	1 021	1 035
жакшыртылган жабуулары менен, км	604	607	661	685	717
жарыктандырылган бөлүгү, км	389	388	431	449	430
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	889	886	887	993	1 004

	2013	2014	2015	2016	2017
Ысык-Көл облусу					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 770	1 831	1 945	1 781	1 827
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	944	1 016	1 189	993	1 073
жакшыртылган жабуулары менен, км	455	428	516	383	413
жарыктандырылган бөлүгү, км	464	444	454	473	561
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	783	639	627	664	209
Нарын облусу					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 437	1 515	1 486	1 614	1 594
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	949	990	967	1 056	986
жакшыртылган жабуулары менен, км	223	195	191	216	250
жарыктандырылган бөлүгү, км	212	264	311	327	381
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	386	392	414	459	476
Ош облусу					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	3 130	3 310	3 313	3 268	3 278
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	2 105	2 270	2 287	2 221	2 229
жакшыртылган жабуулары менен, км	635	704	711	699	716
жарыктандырылган бөлүгү, км	412	466	581	609	611
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	368	382	422	494	494
Талас облусу					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	725	725	829	1 352	1 352
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	510	510	510	542	542
жакшыртылган жабуулары менен, км	441	441	441	272	272
жарыктандырылган бөлүгү, км	151	151	151	156	187
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	108	192	192	192	192
Чүй облусу					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	1 052	1 049	1 081	1 081	1 051
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	935	937	938	938	938
жакшыртылган жабуулары менен, км	811	861	861	861	806
жарыктандырылган бөлүгү, км	442	455	409	440	743
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	1 913	1 911	1 906	1 906	1 907
Бишкек ш.					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	19 214	19 214	19 514	21 914	21 914
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	9 282	9 282	9 427	10 586	10 586
жакшыртылган жабуулары менен, км	1 328	1 328	1 348	1 514	1 514
жарыктандырылган бөлүгү, км	1 845	3 045	3 427	3 427	4 692
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	4 887	4 887	4 887	4 887	4 887
Ош ш.					
Бардык көчөлөрдүн, өтүүчү жолдордун, жээктеги көчөлөрдүн жалпы узундугу, км:	600	600	608	608	615
алардын таш төшөлгөн бөлүгүнүн узундугу, км	401	401	409	410	421
жакшыртылган жабуулары менен, км	250	250	250	251	251
жарыктандырылган бөлүгү, км	198	245	260	343	369
Калктуу пунктардын чегиндеги жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин жалпы аянты, га	1 004	1 004	1 006	1 004	1 005

2.16 таблица: Жер ресурстарын коргоого байланышкан укук бузуулардын саны

	2013	2014	2015	2016	2017
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	1 445	587	358	668	537
Жер ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды, бирдик	1 268	536	358	668	537
Жер ресурстарынын жапырт жана авариялык булгануу учурларынын саны					
Зыян тартуунун суммасы, миң сом	-	-	-	-	-
Жоопкерчиликке тартылган кызмат адамдары жана жарандар: бардыгы, адам	-	-	-	-	-
жазык	972	492	383	668	537
административдик	84	21	25	-	-
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом	888	471	358	668	537
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	754,8	830,3	567,0	1 505,3	3 066,9
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	7 908,6	9 237,3	8 749,3	6 499,6	5 424,7

3. Суу ресурстары

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда мамлекеттик статистикалык отчеттуулуктун маалыматтары колдонулду:

- №2-Суу чарба (жыйынтыктоочу) «Сууну пайдалануунун жалпы көрсөткүчтөрү жөнүндө отчету»
- №18 «Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө (дезинфекциялоо станциясы) борборунун иши жөнүндө отчету»
- №1- Жаратылышты коргоо «айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө».

3.1 таблица: Колдонуу үчүн суу объекттеринен суу алуу

	2013	2014	2015	2016	2017
	<i>Млн. куб метр</i>				
Бардыгы	8 326,8	7 658,0	7 569,0	7 333,7	7 657,8
анын ичинде:					
жаратылыш суу булактарынан сууну алуу	8 218,9	7 432,4	7 225,2	7 125,0	7 433,2
жер астындагы горизонттордон	107,9	225,6	343,8	208,7	224,6
	<i>Жыйынтыгына карата пайыздар менен</i>				
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
жаратылыш суу булактарынан сууну алуу	98,7	97,1	95,5	97,2	97,1
жер астындагы горизонттордон	1,3	2,9	4,5	2,8	2,9

3.2 таблица: Аймактар боюнча суу объекттеринен сууну алуусу

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	8 326,8	7 658,0	7 569,0	7 333,7	7 657,8
Баткен облусу	967,7	615,1	643,1	645,2	632,8
Жалал-Абад облусу	716,6	781,4	985,7	948,9	936,2
Ысык-Көл облусу	628,3	628,5	578,9	524,6	623,7
Нарын облусу	644,2	607,7	620,5	607,7	614,8
Ош облусу	1 392,6	1 133,0	1 190,1	1 125,2	1 183,5
Талас облусу	938,2	882,9	1 011,8	944,0	991,6
Чүй облусу	3 039,3	2 833,6	2 368,2	2 367,9	2 500,5
Бишкек ш.	115,7	118,8	113,7	113,2	117,7
Ош ш.	57,1	57,1	57,1	57,0	57,0

3.3 таблица: Сууну колдонуу

	2013	2014	2015	2016	2017
	<i>Млн. куб метр</i>				
Бардыгы	5 114,0	4 768,0	5 224,5	4 668,7	5 072,3
анын ичинде:					
өндүрүштүк муктаждыкка	71,0	80,8	86,5	67,2	69,1
сугатка жана айыл чарба суу жабдууга	4 795,3	4 530,5	4 922,2	4 435,3	4 821,6
чарбалык-ичүүчү керектөөгө	206,6	143,1	194,1	155,6	157,0
башка муктаждыктарга	41,1	13,6	21,7	10,6	24,6
	<i>Жыйынтыгына карата пайыздар менен</i>				
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
өндүрүштүк муктаждыкка	1,4	1,7	1,7	1,2	1,4
сугатка жана айыл чарба суу жабдууга	93,8	95,0	94,2	95,0	95,1
чарбалык-ичүүчү керектөөгө	4,0	3,0	3,7	3,3	3,1

3.4 таблица: Сууну аймактар боюнча колдонуу

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	5 114,0	4 768,0	5 224,5	4 668,7	5 072,3
Баткен облусу	891,7	505,3	528,4	530,6	527,0
Жалал-Абад облусу	739,1	725,2	777,6	748,2	721,5
Ысык-Көл облусу	451,1	440,4	421,1	359,3	438,9
Нарын облусу	447,1	422,7	431,4	425,8	428,0

	2013	2014	2015	2016	2017
Ош облусу	871,5	826,6	946,8	878,6	884,1
Талас облусу	640,1	614,1	702,0	650,0	690,8
Чүй облусу	1 063,8	1 073,1	1 270,3	929,8	1 238,8
Бишкек ш.	91,4	103,5	89,8	89,4	93,1
Ош ш.	57,1	57,1	57,1	57,0	50,1

3.5 таблица: Суунун өндүрүштүк муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	71,0	80,8	86,5	67,2	69,1
Баткен облусу	-	-	1,2	1,2	...
Жалал-Абад облусу	4,0	4,0	4,0	4,0	2,2
Ысык-Көл облусу	10,3	11,0	9,5	11,4	6,6
Нарын облусу	-	0,0	0,0	...	0,1
Ош облусу	4,2	4,2	4,2	4,2	...
Талас облусу	2,0	0,2	0,1	0,1	...
Чүй облусу	20,9	21,6	38,9	17,5	23,4
Бишкек ш.	31,3	39,8	28,6	28,8	27,7
Ош ш.	9,1

3.6 таблица: Суунун ичүү-чарбалык муктаждыкка аймактар боюнча колдонулушу

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	206,6	143,1	194,1	155,6	157,0
Баткен облусу	10,9	3,4	3,4	3,4	3,6
Жалал-Абад облусу	12,1	12,5	12,5	16,4	14,3
Ысык-Көл облусу	24,6	16,5	10,9	15,9	16,4
Нарын облусу	2,7	2,6	2,6	2,7	2,4
Ош облусу	83,0	42,2	42,2	42,0	41,0
Талас облусу	3,1	3,1	2,8	3,8	3,7
Чүй облусу	20,5	19,4	68,6	21,0	21,0
Бишкек ш.	49,7	43,4	51,0	50,4	54,6

¹ Ош ш. кошкондо

3.7 таблица: Аймактар боюнча сугатка жана айыл чарбаны суу менен камсыздоого суунун колдонулушу

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	4 795,3	4 530,5	4 922,2	4 435,3	4 821,6
Баткен облусу	668,1	502,0	523,9	526,0	526,8
Жалал-Абад облусу	722,7	708,4	760,7	727,5	704,7
Ысык-Көл облусу	416,1	412,7	400,6	332,0	412,5
Нарын облусу	444,4	420,1	428,8	423,2	424,4
Ош облусу	876,9	837,3	957,5	889,4	872,9
Талас облусу	636,8	610,7	699,1	646,1	687,1
Чүй облусу	1 020,0	1 029,7	1 151,6	891,1	1 192,9
Бишкек ш.	10,3	9,6	-	-	0,3

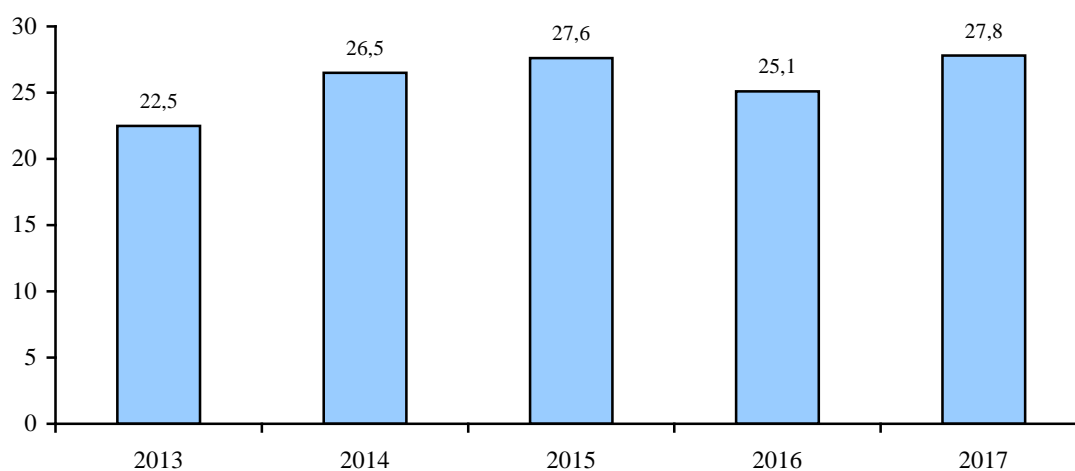
¹ Ош ш. кошкондо

3.8 таблица: Сууну ташуу учурунда аймактар боюнча жоготуулар

	2013	2014	2015	2016	2017
	<i>Млн. куб. метр</i>				
Кыргыз Республикасы	2 348,3	2 029,8	2 092,3	1 841,6	2 128,3
Баткен облусу	92,6	4,3	114,7	114,5	105,8
Жалал-Абад облусу	451,3	350,0	208,1	200,6	214,7
Ысык-Көл облусу	174,3	198,9	157,8	165,3	184,9
Нарын облусу	197,1	197,1	189,2	182,0	186,8
Ош облусу	352,1	232,6	232,6	246,6	299,4
Талас облусу	282,6	257,8	309,7	294,0	300,7
Чүй облусу	774,1	764,2	856,3	614,8	804,6
Бишкек ш.	24,2	24,9	23,9	23,8	24,6
	<i>Сууну алуунун жалпы көлөмүнө карата пайыз менен</i>				
Кыргыз Республикасы	22,5	26,5	27,6	25,1	27,8
Баткен облусу	9,6	0,7	17,8	17,7	16,7
Жалал-Абад облусу	63,0	44,8	21,1	21,1	22,9
Ысык-Көл облусу	27,7	31,6	27,3	31,5	29,6
Нарын облусу	30,6	32,4	30,5	29,9	30,4
Ош облусу	25,3	20,5	19,5	21,9	25,3
Талас облусу	30,1	29,2	30,6	31,1	30,3
Чүй облусу	25,5	27,0	36,2	26,0	32,2
Бишкек ш.	20,9	21,0	21,0	21,0	20,9

2- График. Сууну ташуу учурунда жоготуулар

(Сууну алуунун жалпы көлөмүнө карата пайыз менен)

3.9 таблица: Калктын сууну пайдалануу жерлериндеги суу объекттеринин санитардык абалы¹

(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Санитардык-химиялык көрсөткүчтөр боюнча					
I категориядагы көлмөлөр	3,9	4,1	4,0	4,5	3,7
II категориядагы көлмөлөр	3,5	1,9	2,5	1,4	1,8
Көлдөр	-	-	-	-	-
Микробиологиялык көрсөткүчтөр боюнча					
I категориядагы көлмөлөр	24	14,7	22,2	20,9	35,4
II категориядагы көлмөлөр	24,5	20,2	15,7	12,8	28,1
Көлдөр	17	6,2	16,5	25,8	29,0

¹ Гигиеналык ченемдерге жооп бербеген суулардын сынагынын үлүшү.

3.10 таблица: Суунун булактарына булганган кир сууларды төгүү

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	113,5	101,5	99,9	100,0	101,6
анын ичинде:					
нормага жараша тазаланган суу	103,3	96,2	94,5	93,5	95,4
назаланбаган жана жакшы тазаланбаган	5,0	2,4	2,4	2,1	2,1
анын ичинде тазаланбаган:	4,9	2,3	2,1	1,8	1,9
Бир адамга эсептегенде, куб. метр	0,9	0,4	0,4	0,4	0,3

3.11 таблица: Аймактар боюнча суунун булактарына булганган кир сууларды төгүү

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	5,0	2,4	2,4	2,1	2,1
Баткен облусу	-	0,2	0,1	0,1	0,1
Жалал-Абад облусу	0,7	0,4	0,4	0,7	0,7
Ысык-Көл облусу	-	-	0,1	0,2	0,2
Талас облусу	0,3	0,3	0,3	-	-
Чүй облусу	3,0	1,5	1,5	1,1	1,1
Бишкек ш.	1,0	-	-	-	-

3.12 таблица: Суу ресурстарын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны

	2013	2014	2015	2016	2017
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	552	175	198	154	101
Суу ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды, бирдик	184	173	198	154	101
Булгоочу заттардын бардык авариялык түшүүлөрү, учурлар	1	-	-	-	-
Зыяндын суммасы, миң сом.	16,9	-	-	-	-
Суу ресурстарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам	144	128	200	154	101
анын ичинен:					
административдик жоопкерчилигине	142	128	198	154	100
Жазык жоопкерчилигине	2	-	2	-	1
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом.	112,6	350,1	537,5	525,5	420,8
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	480,2	516,3	358,4	497,5	470,8

4. Иче турган суу менен жана сууну чыгарууну камсыздоо

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- №1-Суу каналы «Суунун болушун жана суу түтүктөрүнүн иштөөсү (өзүнчө башка суу түтүктарамдары) жана канализация (өзүнчө башка канализациялык тарамдары) жөнүндө»
 - №1-Иче турган суу «Айыл жергесинде суу менен борборлоштуруп камсыздоо жөнүндө»
 - №18 «Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө (дезинфекциялоо станциясы) борборунун иши жөнүндө отчету»
- 2) Үй-чарбанын бюджеттерин жана жумушчу күчтөрүн тандалма интеграциялык изилдөө.

4.1 таблица: Суу өткөрүүчү тарамдардын ишинин көрсөткүчтөрү¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Суу түтүк тарамынын саны, бирдик	648	686	936	944	973
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	97	87	119	82	84
айыл жерлеринде	551	599	817	862	889
Жалпы санындагы иштеген суу түтүктөрү,					
бирдик	593	623	830	882	912
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	96	87	77	81	84
айыл жерлеринде	497	536	753	801	828
Көчө суу түтүк тарамынын бириндеген					
аралыгы – бардыгы, миң км	7,1	7,3	9,9	10,4	10,4
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	2,2	1,7	3,8	3,5	3,6
айыл жерлеринде	4,9	5,6	6,4	6,9	6,7
Тарамга суу берилди – бардыгы, млн. куб.м	427,9	392,4	398,6	378,2	384,8
анын ичинде:					
өзүнүн насостору менен	255,2	258,6	298,5	306,0	273,9
өзү агып чыккыч менен	119,7	67,5	52,7	64,3	62,1
башка жактан алынган суулар	29,1	30,2	2,3	1,7	3,0
Тазалоочу курулма аркылуу					
өткөрүлдү – бардыгы, млн. куб.м	135,7	165,3	156,7	173,2	134,6

¹ 2015 ж. – баштап ичүүчү сууну керектөөчүлөрдүн айылдык коомдук бирикмелери (ИСКАКБ) менен бирге.

4.2 таблица: Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдардын болуусу¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	648	686	936	944	973
Баткен облусу	43	43	45	48	48
Жалал-Абад облусу	67	68	163	127	132
Ысык-Көл облусу	123	144	115	102	106
Нарын облусу	79	80	75	84	86
Ош облусу	77	79	77	78	80
Талас облусу	70	69	58	57	59
Чүй облусу	176	201	401	446	460
Бишкек ш.	1	1	1	1	1
Ош ш.	2	1	1	1	1

¹ 2015 ж. – баштап ичүүчү сууну керектөөчүлөрдүн айылдык коомдук бирикмелери (ИСКАКБ) менен кошо.

4.3 таблица: Аймактар боюнча суу өткөрүүчү тарамдары менен берилген суулардын көлөмү

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	339,4	289,1	289,7	320,0	320,8
Баткен облусу	60,5	18,4	12,0	13,4	11,6
Жалал-Абад облусу	54,9	31,1	30,4	38,7	28,1
Ысык-Көл облусу	27,3	29,4	24,5	31,4	33,5
Нарын облусу	11,5	11,9	9,3	11,1	12,4
Ош облусу	7,5	8,3	12,1	11,0	15,5
Талас облусу	13,9	14,9	9,7	11,9	10,6
Чүй облусу	37,9	46,3	66,5	75,9	79,6
Бишкек ш.	78,5	81,4	77,8	77,5	80,2
Ош ш.	47,5	47,5	47,4	48,9	49,3

¹ 2014-2015-жж. маалыматтар көрсөткүчтүн кайра эсептелгендигине байланыштуу такталды.

4.4 таблица: 2017-жылы шаар жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун саны (миң куб. метр)

	Керектөөчүлөргө берилген суу	анын ичинде				
		өз керектөөчү -лөрүнө (абоненттерге)	анын ичинен			
			калкка	коммуналдык-тиричилик муктаждыктар үчүн бюджеттен каржыланган уюмдарга	өнөр жай ишканаларына	башка уюмдарга
Кыргыз Республикасы	187 747,7	179 339,8	120 329,1	13 368,3	32 467,8	13 174,6
Баткен облусу	8 766,0	8 766,0	6 181,3	1 189,9	783,6	611,2
Жалал-Абад облусу	11 264,5	11 263,5	7 018,1	1 710,5	1 502,7	1 032,2
Ысык-Көл облусу	7 823,9	7 823,9	6 496,9	437,4	80,0	809,6
Нарын облусу	1 427,3	1 427,3	874,3	395,0	158,0	0,0
Ош облусу	7 287,9	7 287,9	6 848,9	189,0	135,0	115,0
Талас облусу	2 600,0	2 600,0	2 351,8	169,5	28,9	49,8
Чүй облусу	19 116,7	18 487,2	17 081,2	344,1	395,1	666,8
Бишкек ш.	80 156,0	80 156,0	46 113,9	6 481,9	27 560,2	0,0
Ош ш.	49 305,4	41 528,0	27 362,7	2 451,0	1 824,3	9 890,0

4.5 таблица: 2017-жылы айыл жерлеринде керектөөчүлөргө берилген суунун саны

(миң куб. метр)

	Керектөөчүлөргө берилген суу	анын ичинен		
		калкка	коммуналдык-тиричилик муктаждыктар үчүн бюджеттен каржыланган уюмдарга	башка суу түгүктөрү, өзүнчө суу менен камсыз кылуу тармактары
Кыргыз Республикасы	133 014,6	124 876,5	3 792,0	4 019,8
Баткен облусу	2 853,9	2 706,0	147,9	-
Жалал-Абад облусу	16 816,3	16 233,3	501,0	82,0
Ысык-Көл облусу	25 703,8	23 955,6	1 137,7	610,6
Нарын облусу	10 945,2	10 670,5	196,0	15,0
Ош облусу	8 241,1	8 069,1	172,0	-
Талас облусу	7 962,9	6 682,9	380,0	800,0
Чүй облусу	60 491,4	56 559,1	1 257,4	2 512,2

4.6 таблица: Суунун агып кетиши жана эсепке алынбаган чыгымы

(миң куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	67 384,5	46 204,0	43 375,7	47 850,0	45 015,0
Баткен облусу	1 606,3	728,0	1 682,0	7 301,0	1 112,0
Жалал-Абад облусу	22 741,9	5 154,0	3 061,2	4 376,0	5 287,0
Ысык-Көл облусу	2 388,2	2 046,0	824,7	1 005,0	622,0
Нарын облусу	432,0	254,0	237,5	761,0	1 117,0
Ош облусу	103,0	7,0	365,5	286,0	...
Талас облусу	875,0	690,0	0,0	25,0	25,0
Чүй облусу	10 047,8	8 169,0	8 353,8	7 359,0	6 376,0
Бишкек ш.	25 832,3	26 788,0	25 618,0	25 514,0	26 390,0
Ош ш.	3 358,0	2 678,0	3 233,0	1 223,0	4 086,0

4.7 таблица: Үй-чарбаларын суу менен камсыздоо булактары, жашаган жерине жараша*(пайыз менен)*

	Борборлоштурулган суу түтүгү	Суу түтүк колонкасы	Кудук	Булак	Арык
Бардыгы	29,1	55,4	6,6	2,3	6,6
шаар жерлеринде	64,1	32,5	2,6	0,1	0,6
айыл жерлеринде	10,0	67,9	8,7	3,5	9,9

4.8 таблица: Үй-чарбаларын суу менен камсыздоо булактары жана суунун булагына чейинки аралык*(пайыз менен)*

	Үй-чарбалары, бардыгы	балдарсыз	бир бала менен	эки бала менен	үч бала менен	төрт бала менен	беш бала менен
Бардыгы	100	100	100	100	100	100	100
Борборлоштурулган суу өткөрүүчү түтүк	35,6	51,0	36,3	31,5	22,8	21,4	11,0
Менчик колонка	24,8	19,8	24,0	24,9	31,8	29,5	28,0
коомдук колонка	25,7	18,2	26,3	27,8	32,9	30,2	31,6
Суу сактагыч, дайра, көл, кудук, арык, булак	8,2	7,2	7,4	9,6	6,4	8,8	22,1
Иче турган таза суунун башка булактары	5,7	3,8	5,9	6,2	6,1	10,1	7,2
Бардыгы	100	100	100	100	100	100	100
суунун булагына чейинки аралык:							
100 метрден аз	44,7	47,5	43,2	40,7	47,8	49,7	36,5
100-200 метр же андан ашык	55,3	52,5	56,8	59,3	52,2	50,3	63,5

4.9 таблица: Турак жай фондун суу өткөрүүчү түтүк менен аймактар боюнча жабдуу*(турак жай фондунун жалпы аянтына карата, пайыздар менен)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	36,6	37,7	36,1	36,4	36,9
Баткен облусу	8,9	9,3	9,4	9,8	8,6
Жалал-Абад облусу	19,7	23,1	18,5	18,2	18,0
Ысык-Көл облусу	33,6	33,3	33,1	32,9	35,3
Нарын облусу	8,9	8,8	7,8	7,8	7,8
Ош облусу	1,2	1,1	1,1	1,1	3,1
Талас облусу	35,0	35,7	35,8	35,9	36,5
Чүй облусу	50,1	54,4	48,4	48,4	47,4
Бишкек ш.	89,7	89,4	89,8	90,5	90,7
Ош ш.	91,4	91,3	91,3	91,1	91,1

4.10 таблица: Таза ичүүчү сууну коопсуз булактан туруктуу алуу мүмкүнчүлүгү бар калктын үлүшү*(жалпы калктын санына карата, пайыз менен)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	89,6	88,9	89,1	89,9	91,1
Баткен облусу	73,1	74,3	73,3	74,1	79,0
Жалал-Абад облусу	91,6	89,5	87,7	87,3	91,2
Ысык-Көл облусу	93,7	96,8	96,4	97,3	97,0
Нарын облусу	86,8	84,4	90,3	95,9	95,8
Ош облусу	73,7	72,9	74,5	76,4	77,3
Талас облусу	99,7	99,7	99,2	100,0	99,4
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	99,8	99,8	100,0	100,0	100,0
Ош ш.	99,7	96,5	96,7	100,0	95,7

4.11 таблица: Ичүүчү жана чарбалык-тиричиликте сууну пайдалануу катары пайдаланыла турган объекттердин санитардык абалы¹

(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Санитардык-химиялык көрсөткүчтөр боюнча					
Борбордук суу менен жабдуу булактары	3,6	3,2	2,8	2,7	2,9
Коммуналдык суу түтүктөр	3,0	1,3	1,9	2,1	2,7
Ведомстволук суу түтүктөр	2,0	1,3	1,5	2,0	1,4
Айыл суу түтүктөрү	2,1	1,3	1,1	1,6	1,2
Борбордук суу менен жабдуу булактары	3,8	4,4	6,0	6,3	8,1
Микробиологиялык көрсөткүчтөр боюнча					
Борбордук суу менен жабдуу булактары	6,2	4,8	6,1	7,6	6,4
Коммуналдык суу түтүктөр	5,1	2,9	4,1	5,0	4,7
Ведомстволук суу түтүктөр	11,0	9,4	10,6	11,3	11,0
Айылдагы суу түтүктөрү	10,3	9,6	10,5	11,0	12,0
Борбордук суу менен жабдуу булактары	14,3	17,5	20,7	16,9	16,0

¹ Гигиеналык ченемдерге жооп бербеген суулардын сынагынын үлүшү.

4.12 таблица: Канализациялык тарамдардын иштеринин көрсөткүчтөрү

	2013	2014	2015	2016	2017
Канализациялардын саны, бирдик	117	110	101	96	96
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	57	54	49	53	53
айыл жерлеринде	60	56	52	43	43
Жалпы санындагы иштеген канализациялар, бирдик	92	88	82	67	75
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	49	50	46	44	45
айыл жерлеринде	43	38	36	23	30
Көчө канализациялык тарамынын бириндеген аралыгы – бардыгы, миң км	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
айыл жерлеринде	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Бир жыл ичинде агын сууларды өткөрүү, млн. куб. м	162,2	132,5	111,4	125,1	129,7
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	120,0	110,9	108,9	122,6	127,0
айыл жерлеринде	2,6	1,9	2,5	2,5	2,7
Агын сууларды өткөрүүнүн жалпы көлөмүнөн тазалоочу курулмалар аркылуу өткөрүлдү – бардыгы, млн. куб.м					
анын ичинде:					
шаар жерлеринде	139,0	127,0	122,8	136,9	138,5
айыл жерлеринде					
Канализациялардын саны, бирдик	138,0	126,3	121,5	135,8	137,4
анын ичинде:	1,0	0,7	1,3	1,1	1,1

4.13 таблица: Аймактар боюнча канализациялык тарамдардын болуусу

(бирдик)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	117	110	101	96	96
Баткен облусу	12	11	8	10	10
Жалал-Абад облусу	20	19	17	18	18
Ысык-Көл облусу	5	4	4	4	4
Нарын облусу	4	4	3	4	4
Ош облусу	1	-	-	-	-
Талас облусу	5	4	1	1	1
Чүй облусу	67	65	65	56	56
Бишкек ш.	1	1	1	1	1
Ош ш.	2	2	2	2	2

4.14 таблица: Аймактар боюнча канализация системасы аркылуу кир сууларды өткөрүү

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	123,0	112,8	111,4	125,1	129,7
Баткен облусу	3,2	2,4	1,9	2,5	3,3
Жалал-Абад облусу	23,7	7,4	7,3	7,2	5,5
Ысык-Көл облусу	2,6	2,5	2,6	2,3	2,2
Нарын облусу	2,5	2,5	1,5	2,0	2,1
Ош облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Талас облусу	1,1	1,1	0,4	0,4	0,4
Чүй облусу	8,7	13,6	13,8	25,9	24,8
Бишкек ш.	60,1	61,8	62,3	63,3	66,4
Ош ш.	21,0	21,5	21,5	21,5	25,0

Таблица 4.15: Турак жай фондун канализация менен аймактар боюнча жабдуу

(турак жай фондунун жалпы аянтына карата, пайыздар менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргызская Республика	26,6	28,3	26,4	26,7	27,1
Баткенская область	7,1	6,9	7,1	7,4	6,2
Джалал-Абадская область	17,2	21,1	14,0	14,1	13,8
Иссык-Кульская область	15,7	15,6	15,4	15,3	15,8
Нарынская область	6,4	6,3	6,9	6,9	6,9
Ошская область	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1
Таласская область	7,0	7,4	7,6	7,9	8,5
Чуйская область	29,6	37,4	31,5	31,6	31,6
г. Бишкек	85,5	84,9	85,1	85,8	86,0
г. Ош	58,1	58,0	57,9	57,9	57,9

Таблица 4.16: Аймактар боюнча туруктуу канализация жеткиликтүү калктын үлүшү

(жалпы калктын санына карата, пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргызская Республика	28,0	28,1	28,6	30,2	31,3
Баткенская область	4,8	5,2	6,7	6,3	12,0
Джалал-Абадская область	5,5	5,6	5,6	8,3	14,4
Иссык-Кульская область	25,1	24,2	27,1	30,0	38,7
Нарынская область	12,5	14,2	13,7	17,0	17,8
Ошская область	0,2	0,7	0,5	0,4	0,0
Таласская область	5,1	5,5	6,5	6,5	6,1
Чуйская область	46,2	49,2	48,7	51,0	48,9
г. Бишкек	98,6	99,4	98,6	99,7	97,4
г. Ош	28,7	27,9	28,2	29,5	25,4

5. Биологиялык ар түрдүүлүктү сактоо боюнча ишмердиктин көрсөткүчтөрү

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Мамлекеттик статистикалык отчеттуулук формалары:
 - №1-ЛХ «Токой чарбасынын иши жөнүндө»
 - №1- Жаратылышты коргоо «айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө»
- 2) 2013г-ж. Токойлорду улуттук инвентаризациялоонун жыйынтыктары
- 3) Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясы.

5.1 таблица: Кыргыз Республикасынын экосистемалары¹

	Жалпы аянты, чарчы км	Өлкөнүн аймактарына карата пайыз менен
Карагайлуу жана ийне жалбырактуу токойлор	3 017,0	1,5
Арчалуу токойлор жана сейрек токой	2 548,3	1,3
Жазы жалбырактуу токойлор	83,7	0,0
Майда жалбырактуу токойлор	1 040,6	0,5
Жангак мөмөлүү токойлор	928,7	0,5
Мистелер жана бадамдар	458,4	0,2
Орто тоолуу жалбырагы түшкөн бадалдар	3 871,9	1,9
Криофиттик (альпы) шалбаалар	17 263,9	8,6
Криофиттик (бийик тоолуу) чөлдөр	1 953,4	1,0
Криофиттик (бийик тоолуу) талаалар	22 474,5	11,2
Криофиттик орто чөптүү (субальпы) шалбаалар	13 207,9	6,6
Орто тоолуу шалбаалар	8 898,1	4,5
Орто тоолуу талаалар	24 803,5	12,4
Орто тоолуу чөлдөр	1 384,3	6,9
Орто тоолуу саванноиддер	2 361,8	11,8
Орто тоолуу редиалар	231,5	0,1
Жапыс тоолуу жана тоонун жанындагы талаалар	192,7	0,1
Жапыс тоолуу чөлдөр	5 571,6	2,8
Көл жана саз	8 086,0	4,0
Антропогендик	32 111,7	16,5
Мөңгүлөр жана кар катмарлары	5 773,4	2,9
Нивалдык-субнивалдык	13 909,0	7,0
Аска зоолор, тоо тек сыныктары жана кен чачындылары	9 150,6	4,6

¹ Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясынын маалыматтары боюнча

5.2 таблица: Биологиялык ар түрдүүлүктүн компоненттеринин түрлөрүнүн түрдүк аруу түрдүүлүгү жана концентрациясы¹

	Дүйнөдө бардыгы		Кыргыз Республикасы	
	1 миң чарчы кмга карата түрлөрдүн саны	түрлөрдүн саны	1 миң чарчы кмга карата түрлөрдүн саны	түрлөрдүн саны
Козу карындар	100 000	0,500	2 179	10,55
Жөнөкөй өсүмдүктөр	73 883	0,145	3 676	18,57
Жогорку өсүмдүктөр	300 00	2,025	4 320	20,51
Курт-кумурскалар	3 200 000	20,000	15 905	66,04
Моллюскалар	513 600	3,467	173	6,50
Балыктар	200 000-220 000	0,130-0,150	72	0,39
Амфибиялар	2 100-2 600	0,014-0,017	4	0,02
Рептилиялар	6 000	0,040	40	0,20
Канаттуулар	8 800	0,059	400	1,90
Сүт эмүүчүлөр	4 000	0,027	87	0,42

¹ Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясынын маалыматтары боюнча

5.3 таблица: Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун жалпы аянты¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Токой фондунун жалпы аянты, миң га.	2 676,7	2 619,7	2 619,7	2 619,7	2 619,7
Токой менен жабылган аянт, миң га.	1 116,6	1 116,6	1 116,6	1 116,6	1 165,5
Тамырга жыгачтардын жалпы камдыгы, млн. куб.м	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
Токойлуулук, пайыз менен	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6

¹ 2013г. токойлордун улуттук каттоолорунун жыйынтыгы боюнча.

5.4 таблица: 2017-жылдагы токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты¹

	Токой фондунун жалпы аянты, миң га.	Токой менен жабылган аянт, миң га.	Аймактардын токойлуулугу, пайыз
Кыргыз Республикасы	2 619,7	1 116,6	5,6
Баткен облусу	435,4	167,0	0,8
Жалал-Абад облусу	734,9	380,3	2,0
Ысык-Көл облусу	341,2	142,3	0,7
Нарын облусу	409,8	135,6	0,7
Ош облусу	544,5	186,3	0,9
Талас облусу	91,7	61,0	0,3
Чүй облусу	62,2	44,5	0,2

¹ 2013г. токойлордун улуттук каттоолорунун жыйынтыгы боюнча.

5.5 таблица: Токой чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	56	56	70	70	69
Баткен облусу	5	5	6	6	6
Жалал-Абад облусу	20	20	24	24	24
Ысык-Көл облусу	7	7	10	10	10
Нарын облусу	5	5	8	8	8
Ош облусу	10	10	11	11	10
Талас облусу	4	4	5	5	5
Чүй облусу	4	4	5	5	5
Бишкек ш.	1	1	1	1	1

(бирдик)

5.6 таблица: Аймактар боюнча токойду калыбына келтирүү

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	8 777,8	8 058,2	9 359,7	10 935,9	9 494,6
Баткен облусу	825,8	972,1	1 080,9	558,5	784,4
Жалал-Абад облусу	3 561,0	3 443,9	3 800,3	5 019,0	3 886,1
Ысык-Көл облусу	755,4	860,9	1 571,0	1 405,4	1 149,7
Нарын облусу	1 048,7	295,0	327,0	1 125,2	1 023,2
Ош облусу	2 044,0	1 985,0	1 985,0	2 018,0	2 030,0
Талас облусу	62,9	40,5	130,3	331,1	153,6
Чүй облусу	464,9	451,5	455,3	468,7	457,6
Бишкек ш.	15,0	10,0	10,0	10,0	10,0

(гектар)

5.7 таблица: Аймактар боюнча жаш бак-дарактарды баалуу токой бак-дарактары категориясына киргизүү

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	485,0	421,7	488,2	210,4	399,7
Баткен облусу	-	-	-	1,5	1,5
Жалал-Абад облусу	199,0	66,0	207,5	27,7	212,7
Ысык-Көл облусу	-	107,0	-	-	27,4
Нарын облусу	-	13,7	21,9	42,2	36,1
Ош облусу	286,0	235	251,8	134,0	117,0
Талас облусу	-	-	7,0	5,0	5,0

(гектар)

5.8 таблица: Токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү

	2013	2014	2015	2016	2017
Кесилгендердин аянты – бардыгы, гектар	4 786,8	9 077,1	26 807,9	51 804,2	35 327,4
Кесилген жыгачтар – бардыгы, миң кыйылган куб. метр	23 710,3	25 008,5	18 104,7	33 205,2	13 652,9
Анын ичинде өтүмдүүлөрү	23 242,1	22 700,5	13 011,0	26 443,2	10 231,7

5.9 таблица: Аймактар боюнча токойго кам көрүп кесүү жана тандама-санитардык кесүү*(гектар)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	4 786,8	9 077,1	26 807,9	51 804,2	35 327,4
Баткен облусу	1 800,0	2 203,0	2 228,2	1 600,0	2 880,8
Жалал-Абад облусу	1 224,4	910,0	22 351,4	48 701,7	30 866,6
Ысык-Көл облусу	1 147,9	1 782,5	1 046,3	913,3	773,4
Нарын облусу	226,2	263,4	186,2	160,9	20,2
Ош облусу	3,5	14,2	-	77,1	1,0
Талас облусу	296,5	338	207,7	75,9	112,3
Чүй облусу	76,4	3 541,3	720,5	275,3	625,2
Бишкек ш.	11,8	24,6	67,6	-	47,9

¹ Ош ш. кошкондо.**5.10 таблица: Токой өрттөрү**

	2013	2014	2015	2016	2017
Токой өрттөрүнүн саны	24	26	21	11	7
анын ичинен:					
калктын күнөөсүнөн	23	22	9	11	7
Өрт болгон токой аянты, га	118,6	104,6	199,9	192,2	57,6
Өрт алып келген зыяндардын суммасы, миң сом	83,3	1 052,6	594,2	51,8	33,2

5.11 таблица: Отчет берүүчү коруктардын жана жаратылыш парктарынын аймактар боюнча саны¹*(бирдик)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	19	19	20	21	23
Баткен облусу	3	2	2	2	2
Жалал-Абад облусу	4	4	5	6	7
Ысык-Көл облусу	3	3	3	3	4
Нарын облусу	2	3	3	3	3
Ош облусу	3	3	3	3	3
Талас облусу	2	2	2	2	2
Чүй облусу	2	2	2	2	2

¹ 2017-ж. - тартып, анын ичинде «Хан-Тенири» и «Алатай» мамлекеттик жаратылыш паркы.

5.12 таблица: Мамлекеттик жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын жайгашуулары жана негизги мүнөздөмөлөрү

	Жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын саны, бирдик	Жаратылыш коруктардын жана жаратылыш парктарынын жалпы аянты, га	Коргоолучу түрлөрдүн саны		
			Жырткычтар	куштар	өсүмдүктөр
Бардыгы	23	1 302 555,4	59 836	83 700	10 132
анын ичинде:					
Баткен облусу	2	106 194,4	8 311	1 927	983
«Саркент» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	40 000,0	504	329	449
Сурматаш мамлекеттик жаратылыш коругу	1	66 194,4	7 807	1 598	534
Жалал-Абад облусу	7	294 140,7	21 763	5 249	4 318
Беш-Арал мамлекеттик жаратылыш коругу	1	112 463,3	15 018	2 233	1 500
Падышата мамлекеттик жаратылыш коругу	1	30 556,4	2 312	597	892
Сары-Челек мамлекеттик биосфера коругу	1	23 832,8	1 546	1 273	997
«Саймалуу-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	32 007,2	166	86	130
Дашман мамлекеттик жаратылыш коругу	1	7 958,1	70	83	669
«Кан-Ачуу» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	30 496,5	733	655	...
«Алатай» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	56 826,4	1 918	322	130
Ысык-Көл облусу	4	482 076,5	14 334	43 732	1 345
Ысык-Көл мамлекеттик коругу	1	18 999,0	597	42 364	229
Сарычат-Эрташ мамлекеттик жаратылыш коругу	1	149 117,9	11 073	810	306
«Каракол» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	38 159,3	348	203	232
«Хан-Тенири» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	275 800,3	2 316	355	578
Нарын облусу	3	152 331,4	3 201	24 692	1 550
Нарын мамлекеттик коругу	1	105 519,5	1 702	772	600
Каратал-Жапырык мамлекеттик жаратылыш коругу	1	36 392,6	1 316	23 845	450
«Салкын-Тор» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	10 419,3	183	75	500
Ош облусу	3	52 946,4	3 853	3 867	271
«Кыргыз-Ата» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	1	11 172,0	822	801	25
«Кара-Шоро» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	14 340,2	530	586	132
Кулун-Ата мамлекеттик жаратылыш коругу	1	27 434,2	2 501	2 480	114
Талас облусу	2	72 717,0	716	1 693	157
«Беш-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	13 650,0	466	894	87
«Кара-Буура» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	59 067,0	250	799	70
Чүй облусу	2	140 149,0	7 658	2 540	1 508
«Ала-Арча» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	1	16 494,2	1 641	1 155	877
«Чон-Кемин» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	123 654,8	6 017	1 385	631

5.13 таблица: Мамлекеттик жаратылыш коруктар жана жаратылыш парктар*(бирдик)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Мамлекеттик жаратылыш коруктардын саны,	10	10	10	10	10
алардын аянты, миң га	610,4	551,3	578,5	578,5	578,5
Жаратылыш парктарынын саны	9	9	10	11	13
алардын аянты, миң га	304,5	363,6	359,0	389,5	724,1
Өлкөнүн жалпы аянтынын үлүшү, пайыз менен	4,6	4,6	4,7	4,8	6,5

5.14 таблица: Аңчылык чарба иши боюнча отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны*(бирдик)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	49	50	50	49	50
Баткен облусу	-	1	1	1	1
Жалал-Абад облусу	3	3	4	4	3
Ысык-Көл облусу	11	14	12	13	16
Нарын облусу	19	20	18	17	17
Ош облусу	3	3	3	3	3
Талас облусу	4	2	3	3	3
Чүй облусу	5	4	5	7	6
Бишкек ш.	4	3	4	1	1

5.15 таблица: Аң уулоодо атылган жаныбарлардын жана канаттуулардын түрлөр боюнча эсепке алынган саны*(баш)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Туяктуулар	1 167	707	430	417	492
аркар	43	77	62	68	83
каман	82	30	32	21	6
элик	157	68	12	18	12
тоо эчки	885	532	324	310	391
Териси баалуу жаныбарлар	5 417	3 221	2 970	4 110	6 654
карышкыр	496	154	278	167	285
коён	476	7	878	3 086	4 284
кызыл түлкү	73	193	89	138	156
ондатр	1 357	1 419	570	-	150
суур	3 015	1 185	647	719	1 296
Канаттуулар	10 561	7 423	18 125	33 290	29 800
кекилик	6 232	4 195	8 800	18 980	19 538
өрдөк	1 351	21	7 228	12 155	8 211
улар	210	331	241	182	69
фазан	2 768	2 876	1 856	1 973	1 982

5.16 таблица: Аңчылык жаныбарларынан негизги түрлөрүнүн саны*(баш)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Туяктуулар	65 452	53 937	57 078	54 811	46 925
аркар	13 390	12 585	12 749	12 445	13 137
каман	1 370	1 285	1 064	1 177	1 177
элик	5 487	4 247	5 218	4 925	3 748
тоо эчки	45 183	35 820	38 047	36 264	28 863
марал	22	-	-	-	-

	2013	2014	2015	2016	2017
Териси баалуу жаныбарлар	345 035	284 545	362 716	353 166	334 187
тыйын чычкан	9 443	5 255	5 342	4 317	4 129
карышкыр	3 025	2 757	2 587	2 766	2 652
коён	56 471	52 495	38 250	40 003	32 024
суусар	2 843	2 609	3 024	2 935	2 549
түлкү	9 604	9 526	8 075	7 525	7 438
аюу	166	211	176	154	167
ондатр	12 422	16 236	16 246	15 628	19 084
суур	251 043	173 296	245 464	257 381	245 116
шакал ¹	...	3275	3 072	3 421	3 564
ласка ¹	...	10 149	12 417	11 931	12 092
горностаи ¹	...	6 424	7 776	6 508	7 389
барсук ¹	...	775	948	1 295	905
Рысь туркестанская ¹	...	827	885	940	958
башкалар	38	710	852	7 912	5 487
Канаттуулар	348 186	287 884	209 711	270 606	243 306
каздар	1 248	1 133	-	-	510
чил	252 467	218 555	164 472	201 303	171 051
каракур	185	180	188	190	180
өрдөк	37 437	18 722	-	14 880	22 610
улар	33 484	30 057	26 991	28 906	26 586
кыргоол	23 365	19 237	18 060	25 327	22 044

¹ Эсепке алуу 2014-ж. тартып жүргүзүлүүдө.

5.17 таблица: Аңчылык жерлеринин аймактар боюнча жалпы аянты

(миң, гектар)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	12 828,9	12 808,9	13 554,5	13 374,0	13 658,3
Баткен облусу	-	1 021,2	1 021,2	1 021,2	1 021,2
Жалал-Абад облусу	1 670,8	1 661,4	1 684,5	1 684,5	1 653,5
Ысык-Көл облусу	1 540,5	1 720,8	1 679,8	1 754,9	2 026,0
Нарын облусу	2 458,9	2 450,5	3 063,5	2 978,8	2 978,8
Ош облусу	4 491,3	3 470,4	3 470,4	3 470,4	3 470,4
Талас облусу	991,4	903,8	946,8	946,8	946,8
Чүй облусу	1 327,2	1 167,6	1 274,5	1 517,4	1 561,7
Бишкек ш.	411,8	413,1	413,8	-	-

5.18 таблица: Аймактар боюнча жапайы жаныбарларды коргоого жана кайта өстүрүүгө кеткен чыгымдар

(миң. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	38 082,8	38 910,1	45 977,8	40 497,4	37 024,1
Баткен облусу	-	712,6	1 724,1	1 337,2	1 415,3
Жалал-Абад облусу	2 316,3	2 101,4	4 120,0	3 422,2	2 823,6
Ысык-Көл облусу	5 313,6	4 246,9	7 559,7	8 124,5	8 473,0
Нарын облусу	6 845,2	7 685,4	14 668,2	8 433,9	9 938,4
Ош облусу	2 532,3	1 769,4	3 930,8	3 232,1	2 880,1
Талас облусу	2 467,2	1 871,7	2 260,2	2 965,7	2 168,3
Чүй облусу ¹	13 173,5	13 659,7	4 990,5	12 981,8	9 325,4
Бишкек ш.	5 434,7	6 863,0	6 724,3	-	-

¹ 2016-ж. - тартып, Бишкек ш. анын ичинде.

5.19 таблица: Биологиялык ар түрдүүлүктү коргоого байланышкан укук бузуулардын саны

	2013	2014	2015	2016	2017
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	2 268	602	480	452	344
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча бузуулар/бузуучулар табылды	1 418	581	480	452	344
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам	894	707	480	517	344
административдик жоопкерчилигине	685	526	480	452	294
жазык жоопкерчилигине	209	181	126	65	50
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом	408,7	627,2	887,8	620,2	748,0
Өсүмдүктөр жана жаныбарлар дүйнөсүн, балык камдыктарын коргоо боюнча мыйзамдарды бузгандыгы үчүн доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	2 807,6	2 537,8	2 681,1	3481,3	3 032,3

6. Атмосфера абасы

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Мамлекеттик статистикалык отчеттуулук формалары:
 - №2-ТП (Аба) «Атмосфера абасын коргоо жөнүндө»
 - №1-Жаратылышты коргоо «Айлана-чөйрөнү коргоону жана жаратылыш ресурстарын рационалдуу пайдаланууну мамлекеттик контролдоо жөнүндө»
- 2) Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаал министрилигине караштуу гидрометеорология боюнча Мамлекеттик агенттиги.

6.1 таблица: Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоочу отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны

(бирдик)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	163	176	191	186	175
Баткен облусу	6	6	7	5	5
Жалал-Абад облусу	30	31	33	31	27
Ысык-Көл облусу	8	8	8	8	8
Нарын облусу	4	18	20	19	20
Ош облусу	18	14	14	16	11
Талас облусу	20	21	25	24	24
Чүй облусу	34	35	34	34	31
Бишкек ш.	28	29	36	35	36
Ош ш.	15	14	14	14	13

6.2 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоочу отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны¹

(бирдик)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	163	176	191	186	175
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	3	3	4	4	3
Пайдалуу кендерди казуу	4	17	22	23	22
Иштетүү өнөр жайы	105	107	109	104	92
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	21	25	25	26	27
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	1	1	1	1	1
Курулуш	7	7	9	8	7
Дүн жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	3	-	1	1	3
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	3	3	4	4	4
Маалымат жана байланыш	-	-	-	-	-
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	2	2	3	3	4
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	-	-	-	-	1
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	1	3	4	3	3
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	1	-	-	-	-
Билим берүү	4	4	4	4	4
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	7	3	4	4	3
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	-	1	1	1	1
Башка тейлөө ишмердиги	1	-	-	-	-

¹Абадагы булгоочу заттардын ыргыгышы реестрине I жана II ишканаларынын категория коркунуч ылайык (Кыргыз Республикасынын Мыйзамы "Кыргыз Республикасында экологиялык коопсуздукту камсыздоо боюнча жалпы техникалык регламент").

6.3 таблица: Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолор

(миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	45,1	60,5	61,0	52,8	49,6
Баткен облусу	7,4	7,5	6,2	5,4	5,4
Жалал-Абад облусу	2,3	2,3	2,7	2,1	2,8
Ысык-Көл облусу	2,8	2,7	2,9	2,5	2,3
Нарын облусу	0,2	1,2	1,1	1,9	1,2
Ош облусу	1,9	3,0	2,7	2,5	1,8
Талас облусу	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Чүй облусу	11,8	16,0	11,9	11,9	12,2
Бишкек ш.	17,1	26,4	31,7	24,6	21,8
Ош ш.	1,5	1,3	1,6	1,7	1,9

6.4 таблица: 2017-жылдагы экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолордун көлөмдөрү

(тонна)

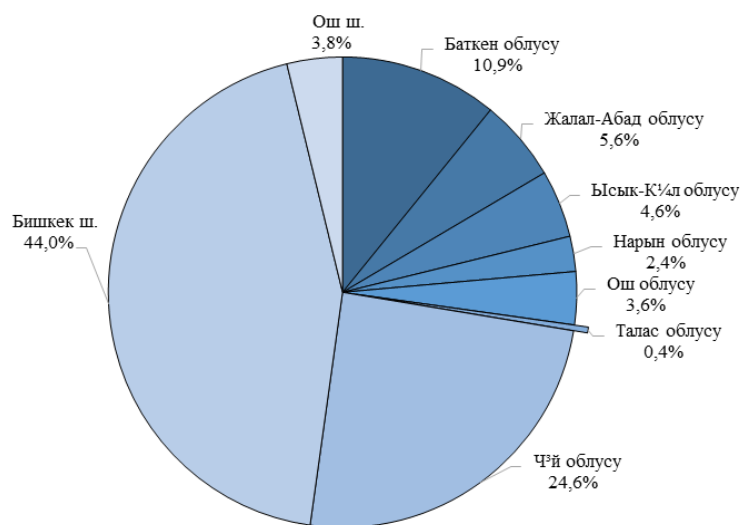
	Бардыгы	анын ичинде				
		катуулар	газ түрүндөгү		анын ичинен	
			жана суюктар	күкүрттүү ангидрид	азот кычкылдары	көмүртек кычкылы
Бардыгы	49 630,6	25 183,2	24 447,4	7 807,8	3 914,9	9 352,7
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	1,6	1,1	0,5	0,3	0,0	0,2
Пайдалуу кендерди казуу	3 289,5	796,0	2 493,5	47,7	57,1	57,4
Иштетүү өнөр жайы	18 366,7	5 012,2	13 354,5	3 861,3	1 260,9	7 597,5
Электр энергия, газ, буу жана кондиция-ланган аба менен камсыздоо	27 107,7	18 869,3	8 238,3	3 880,7	2 543,0	1 640,1
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	109,3	29,4	79,9	-	49,2	23,8
Курулуш	59,3	38,2	21,1	10,7	1,0	9,4
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоо	7,2	5,2	2,0	0,2	0,0	0,1
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	235,6	0,6	235,0	1,3	3,2	7,3
Финансылык ортомчулук жана камсыздан-дыруу	3,3	1,4	1,9	1,0	0,0	0,8
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	4,5	4,5	-	-	-	-
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздан-дыруу	416,6	416,6	-	-	-	-
Билим берүү	21,3	5,4	15,9	1,9	0,2	13,8
Саламаттыкты сактоо жана калты социалдык жактан тейлөө	7,2	3,0	4,2	2,3	0,0	1,9
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	0,8	0,3	0,5	0,3	0,0	0,2
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	-	-

6.5 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолор

	(тонна)				
	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	45 082,2	60 490,5	60 964,0	52 831,5	49 630,6
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	40,2	9,9	4,4	8,6	1,6
Пайдалуу кендерди казуу	2 838,1	3 854,6	4 165,8	3 969,4	3 289,5
Иштетүү өнөр жайы	19 695,6	24 446,2	19 294,4	17 887,4	18 366,7
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	21 973,6	31 725,1	36 885,6	29 929,3	27 107,7
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	2,1	116,8	75,6	75,6	109,3
Курулуш	35,1	63,8	57,2	64,9	59,3
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоо	0,0	0,0	0,1	0,0	7,2
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	466,3	205,5	406,5	426,6	235,6
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	1,9	2,1	3,2	1,7	3,3
Кыймылсыз мүлк иш-чаралар	-	-	-	-	4,5
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	0,0	51,5	51,2	415,8	416,6
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	0,8	-	-	-	-
Билим берүү	5,0	6,0	10,3	42,4	21,3
Саламаттыкты сактоо жана калпы социалдык жактан тейлөө	21,9	7,9	8,4	8,4	7,2
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	-	1,2	1,2	1,2	0,8
Башка тейлөө ишмердиги	1,6	-	-	-	-

3-график. 2017ж. аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттардын абага таштоолору

(жыйынтыкка карата, пайыз менен)

6.6 таблица: Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору, булгоочу заттардын түрлөрү менен

(миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	45,1	60,5	61,0	52,8	49,6
анын ичинде:					
катуу заттар	16,0	22,5	24,4	20,2	25,2
газ түрүндөгү жана суюк заттар	29,1	38,0	36,6	32,6	24,4
анын ичинен:					
күкүрттүү ангидрид	12,6	18,4	19,1	16,1	7,8
көмүртек кычкылы	10,5	12,3	10,0	9,4	9,4
азот кычкылдары	3,5	4,2	4,0	4,4	3,9
башка газ түрүндөгү жана суюк заттар	0,4	0,5	0,5	0,3	0,3

6.7 таблица: Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору

(1 адамга эсептегенде, килограмм)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	8,3	11,0	10,6	9,1	8,1
Баткен облусу	18	17,6	13,9	12,1	10,7
Жалал-Абад облусу	2,3	2,2	2,5	2,0	2,4
Ысык-Көл облусу	6,3	6,3	6,2	5,5	5,0
Нарын облусу	0,8	4,6	4,2	7,1	4,3
Ош облусу	1,8	2,7	2,4	2,1	1,4
Талас облусу	0,4	0,8	0,6	0,6	0,8
Чүй облусу	14,2	19,0	13,6	13,5	13,5
Бишкек ш.	18,3	27,8	32,1	24,6	22,2
Ош ш.	6,1	5,2	6,1	6,5	6,4

6.8 таблица: Аймактар боюнча, стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу жайылган заттардын таштоолору

(1 чарчы км эсептегенде, килограмм)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	225,5	302,6	304,9	264,3	248,2
анын ичинде:					
катуу заттар	80,0	112,7	121,8	101,3	126,1
газ түрүндөгү жана суюк заттар	145,6	189,9	183,1	163,0	122,1
анын ичинен:					
күкүрттүү ангидрид	63,1	92,3	95,4	80,6	39
көмүртек кычкылдары	52,3	61,5	49,9	47,1	47,1
азот кычкылдары	17,3	21,2	20,0	21,8	19,5

6.9 таблица: Айрым шаарлар боюнча, 2017-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору

(миң тонна)

Бардыгы	анын ичинде					
	катуулар	газ түрүндөгү жана суюктар	анын ичинен			
			күкүрттүү ангидрид	азот кычкылдары	көмүртек кычкылдары	
Бардыгы						
Бишкек ш.	21,9	16,5	5,4	2,6	2,3	0,4
Кант ш.	7,5	3,0	4,5	2,3	0,5	1,6
Кара-Балта ш.	2,4	1,2	1,2	0,7	0,1	0,4
Каракол ш.	1,0	0,7	0,3	0,2	-	-
Ош ш.	21,9	16,5	5,4	2,6	2,3	0,4

6.10 таблица: 2017-жылдагы атмосферага эң көп жайылган спецификалык булгоочу зыян заттарды абага таштоолору

(тонна)

Бардыгы	Жол берилүүчү чектелген таштоолор	Иш жүзүндө ташталган
	анын ичинен:	44 326,9
Сымап	12,4	9,9
Кадмий	1,0	0,0
Коргошун жана анын кошундулары (тетраэтил коргошунан башка коргошунга кайра эсептегенде)	19 246,2	17 915,5
көмүр күл жана күйүүчү май	8,0	1,2
Сланец күлү	60,1	37,5
Чаң Баст, пахта, пахта, зыгыр	11 991,8	3 948,5
Катуу заттар	5 370,3	1 281,3
Суюк заттар	44 326,9	27 892,2

6.11 таблица: Аймактар боюнча, 2017-жылдагы эң көп жайылган спецификалык булгоочу зыян заттарды абага (атмосферага) таштоолору

(тонна)

Кыргыз Республикасы	Жол берилүүчү чектелген таштоолор	Иш жүзүндө ташталган
	Кыргыз Республикасы	44 326,9
Баткен облусу	106,5	8,7
Жалал-Абад облусу	11 302,8	2 530,9
Ысык-Көл облусу	1 919,8	1 717,8
Нарын облусу	913,4	904,8
Ош облусу	908,0	485,9
Талас облусу	-	64,5
Чүй облусу	9 839,0	4 864,2
Бишкек ш.	16 234,2	16 563,0
Ош ш.	3 103,2	752,4

6.12 таблица: Стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу заттарды аймактар боюнча кармоо жана жок кылуу

(миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	371,1	451,4	395,9	337,5	365,9
Баткен облусу	7,4	0,0	0,7	0,6	0,6
Жалал-Абад облусу	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
Ысык-Көл облусу	2,6	2,7	2,6	2,6	2,6
Нарын облусу	0,2	0,2	0,0	0,0	-
Ош облусу	16,5	24,8	22,3	21,2	9,9
Талас облусу	-	-	0,0	0,0	-
Чүй облусу	273,4	312,5	233,1	211,8	236,9
Бишкек ш.	70,1	111,0	137,0	101,2	115,6
Ош ш.	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1

6.13 таблица: Аймактар боюнча, 2017-жылдагы стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды кармоо жана кайра иштетүү

(миң тонна)

	Булгоочу заттарды кармоо жана жок кылуу, бардыгы - миң тонна	анын ичинен жок кылынган	
		миң тонна	кармалган жана зыянсыздандырылган булгоочу заттардын жалпы көлөмүнүн пайызы
Кыргыз Республикасы	365,9	243,8	66,6
Баткен облусу	0,6	-	-
Жалал-Абад облусу	0,2	0,2	100,0
Ысык-Көл облусу	2,6	-	-
Нарын облусу	-	-	-
Ош облусу	9,9	9,9	100,0
Талас облусу	-	-	-
Чүй облусу	236,9	233,2	98,4
Бишкек ш.	115,6	0,4	0,3
Ош ш.	0,1	0,1	100,0

6.14 таблица: 2017-жылдагы айрым шаарлардагы атмосфера абасынын сапатынын көрсөткүчтөрү

Шаарлар	Күкүрттүн диоксиди	Азот диоксиди	Азот оксиди	Аммиак	Формальдегид
Бир жылдагы орточо концентрация, мкг/м³					
Бишкек ш.	2	60	70	10	10
Кара-Балта ш.	2	50	40	-	-
Ош ш.	5	40	-	-	-
Токмок ш.	2	50	30	-	-
Чолпон-Ата ш.	6	4	10	-	-
Атмосфера абасынын булгануу индекси (АБИ)					
Бишкек ш.	0,04	1,69	1,17	0,29	4,78
Кара-Балта ш.	0,04	1,34	0,67	-	-
Ош ш.	0,10	1,00	-	-	-
Токмок ш.	0,04	1,34	0,50	-	-
Чолпон-Ата ш.	0,12	0,41	-	-	-

¹ По данным Агентства по гидрометеорологии при Министерстве чрезвычайных ситуаций Кыргызской Республики (КыргызГидроМет).

6.15 таблица: Азот диоксидинин жол берилүүчү концентрациясынын (ЖЧК) чегинен ашкан учурлардын саны

(байкоолордун жалпы санына карата пайыз менен)

	Азот диоксида (NO ₂)	
	Индустриялуу район	
	2013	2017
Бишкек ш.	54	1
Кара-Балта ш.	4	4
Ош ш.	1	-
Токмок ш.	18	1
Чолпон-Ата ш.	-	-

6.16 таблица: Атмосфера абасын булгоо менен байланышкан укук бузуулардын саны

	2013	2014	2015	2016	2017
Текшерилген ишканалардын саны, бирдик	300	161	125	111	116
Суу ресурстары боюнча бузуулар/бузуучулар табылды, бирдик	144	157	125	111	116
Атмосфера абасын жапырт жана авариялык булгоо учурларынын бардыгы	-	-	-	-	-
Зыяндын суммасы, миң сом.	-	-	-	-	-
Жоопкерчиликке тартылган бардык кызмат адамдары жана жарандар, адам анын ичинен:	135	154	127	111	116
административдик жоопкерчилик	135	154	125	111	116
жазык жоопкерчилиги	-	-	2	-	-
Айыптар өндүрүлүп алынды, миң сом.	153,0	476,2	375,2	497,5	753,7
Доолор өндүрүлүп алынды, миң сом	90,5	376,1	1,5	190,5	240,3

7. Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктары

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Мамлекеттик статистикалык отчеттуулук формалары:
 - №1-форма. Калдыктар «Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын түзүлүшү жана аны менен иш жүргүзүү жөнүндө»
 - №2--форма. Калдыктар «Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарын жайгаштыруу жөнүндө»
- 2) Үй-чарбанын бюджеттерин жана жумушчу күчтөрүн тандалма интеграциялык изилдөө.

7.1 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны

(бирдик)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	247	242	347	351	274
Баткен облусу	7	8	8	8	10
Жалал-Абад облусу	22	26	41	36	40
Ысык-Көл облусу	25	24	26	22	24
Нарын облусу	11	16	6	5	5
Ош облусу	9	7	10	9	9
Талас облусу	13	10	29	29	25
Чүй облусу	55	44	41	39	37
Бишкек ш.	99	96	176	191	111
Ош ш.	6	11	10	12	13

7.2 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин саны

(бирдик)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	247	242	347	351	274
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	2	2	3	3	3
Пайдалуу кендерди казуу	14	19	15	14	13
Иштетүү өнөр жайы	151	143	199	205	156
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	18	19	17	20	17
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	6	7	16	11	10
Курулуш	18	16	15	18	16
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоо	11	10	18	18	15
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	2	2	10	10	3
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	5	4	7	8	4
Маалымат жана байланыш	2	-	4	4	3
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	-	1	5	4	5
Кыймылсыз мүлк операциялары	5	6	4	8	7
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	4	5	9	6	3
Административтик жана көмөкчү ишмердик	-	1	1	1	1
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	2	1	1	2	1
Билим берүү	-	2	5	5	3
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	7	3	12	11	8
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	-	-	4	1	4
Башка тейлөө ишмердиги	-	1	2	2	1

7.3 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын болуусу

(жылдын аягына карата, жылына миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	108 330,8	112 667,5	114 910,5	120 929,6	128 419,8
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	-	-	-	-	-
Пайдалуу кендерди казуу	95 932,3	104 359,7	106 470,7	114 617,8	122 000,3
Иштетүү өнөр жайы	7 713,2	3 518,8	3 510,0	1 272,1	1 533,9
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	4 670,3	4 788,5	4 916,1	5 026,1	4 885,2
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	14,4	0,3	13,7	13,6	0,4
Курулуш	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
транспорттук иш-чаралар	-	-	0,0	0,0	0,0
Маалымат жана байланыш	-	-	1,2	0,0	-
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	-	-	0,0	0,0	-
Кыймылсыз мүлк операциялары	0,3	0,0	0,0	-	-
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	-	1,4	-	0,0	-
Билим берүү	0,1	0,0	0,0	0,0	-
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	-	0,0	0,0	-	-

7.4 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча болуусу

(жылдын аягына карата, жылына миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	108 330,8	112 667,5	114 910,5	120 929,6	128 419,8
Баткен облусу	7 695,5	3 496,4	3 496,4	1 257,2	1 257,2
Жалал-Абад облусу	3,7	10,1	10,7	10,7	10,7
Ысык-Көл облусу	95 932,3	101 044,0	106 470,9	114 617,6	122 000,5
Нарын облусу	0,1	1,3	0,1	0,1	0,1
Ош облусу	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Талас облусу	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Чүй облусу	271,8	3 577,7	271,9	276,6	265,9
Бишкек ш.	4 427,1	4 537,9	4 660,4	4 767,4	4 885,3
Ош ш.	0,0	0,0	0,0

¹ 2015-ж. тартып. - анын ичинде уулуу (токсичные) калдыктар.

7.5 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын аймактар боюнча пайда болушу

(миң тонна/жыл)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	7 957,3	10 223,0	10 498,9	12 377,5	12 653,7
Баткен облусу	10,8	6,8	1,2	1,5	8,7
Жалал-Абад облусу	14,9	14,2	16,1	16,6	13,8
Ысык-Көл облусу	7 802,9	10 046,1	10 265,8	12 190,0	12 441,4
Нарын облусу	4,8	1,2	41,5	15,7	37,2
Ош облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Талас облусу	0,5	0,0	0,0	0,1	0,0
Чүй облусу	19,3	17,7	10,7	6,7	6,7
Бишкек ш.	104,0	136,9	163,4	146,8	145,4
Ош ш.	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1

¹ 2015-ж. тартып. - анын ичинде уулуу (токсичные) калдыктар.

7.6 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөлөрдүн калдыктарынын кыймылы

(миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Ишканаларда калдыктардын болуусу					
жылдын башына карата	103 505,4	107 423,5	109 348,3	112 670,9	120 933,4
Бир жылда пайда болгон	7 957,3	10 223,0	10 498,9	12 377,5	12 653,7
Башка ишканалардан алынган калдыктар	29,9	1,4	14,1	14,2	25,3
Башка ишканаларга берилген калдыктар	91,4	46,5	57,9	61,0	101,0
анын ичинен:					
пайдалануу үчүн	43,0	13,4	34,9	38,6	42,3
зыянсыздандыруу үчүн	0,3	0,1	0,3	0,3	0,5
көмүү үчүн	47,1	23,9	21,5	22,0	56,6
сактоо үчүн	1,0	1,2	1,1	0,0	1,5
Ишканаларда пайдаланылды (кайра иштетилди, жок кылынды)	3 070,3	4 933,3	4 893,0	4 072,0	5 091,6

¹ 2015-ж. таргып. - анын ичинде уулуу (токсичные) калдыктар.

7.7 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча 2017-жылдагы ишканалардагы жана уюмдардагы өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы

(тонна)

	Башка ишканалардан алынган калдыктар	Башка ишканаларга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздандыруу	көмүү	сактоо	
Бардыгы	25 336,8	101 009,0	42 379,4	527,1	56 607,9	1 494,6	5 091 628,1
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	-	2,1	1,8	-	0,3	-	-
Пайдалуу кендерди казуу	-	21 044,4	20 462,7	1,1	113,4	467,2	5 072 693,4
Иштетүү өнөр жайы	78,3	27 066,1	18 337,2	520,5	8 194,0	14,3	10 003,9
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	698,5	10 280,1	3 400,9	1,5	5 865,4	1 012,3	1 363,8
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	24 560,0	37 932,3	-	1,3	37 930,2	0,8	5 361,0
Курулуш	-	1 816,8	1,2	0,5	1 815,1	-	1,4
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	-	314,1	77,2	2,2	234,7	-	39,2
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	-	135,4	-	-	135,4	-	-
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	-	236,3	87,3	-	149,0	-	-
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	-	112,7	-	-	112,1	-	-
Кыймылсыз мүлк операциялары	-	1 374,4	-	-	1 374,4	-	2 148,0
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	-	432,0	-	-	432,0	-	-
Административтик жана көмөкчү ишмердик	-	0,2	0,2	-	-	-	5,0
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо, милдеттүү социалдык камсыздандыруу	-	0,4	-	-	0,4	-	-
Билим берүү	-	4,3	-	-	4,3	-	-

	Башка ишканалардан алынган калдыктар	Башка ишканаларга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздан дыруу	көмүү	сактоо	
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	-	185,8	-	-	185,8	-	-
Маалымат жана байланыш	-	56,1	10,9	-	45,2	-	-
Искусство, оюн-зоок жана эс алуу	-	0,3	-	-	0,3	-	8,0
Башка тейлөө ишмердиги	-	-	-	-	-	-	4,5

7.8 таблица: 2017-жылдагы аймактар боюнча өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын кыймылы

	Башка юридикалык жана жеке жактардан алынган калдыктар	Башка юридикалык жана жеке жактарга берилген калдыктар, бардыгы	анын ичинен төмөнкүлөр үчүн				Ишканаларда пайдаланылган калдыктар
			пайдалануу	зыянсыздан дыруу	көмүү	сактоо	
Кыргыз Республикасы	25,3	101,0	42,4	0,5	56,6	1,5	5 091,6
Баткен облусу	-	0,5	0,0	-	0,5	-	8,2
Жалал-Абад облусу	0,6	5,4	4,2	0,4	0,4	0,5	9,1
Ысык-Көл облусу	-	26,4	20,5	-	4,9	1,0	5 036,0
Нарын облусу	-	0,5	-	-	0,5	-	36,7
Ош облусу	-	0,1	0,1	-	-	-	0,0
Талас облусу	-	0,1	-	-	0,1	-	0,0
Чүй облусу	24,6	40,6	0,2	0,1	40,3	-	1,4
Бишкек ш.	-	27,3	17,4	0,0	9,8	-	0,2
Ош ш.	-	0,1	-	0,0	0,1	-	-

7.9 таблица: 2017-жылы коркунучтуулук класстары жана аймактар боюнча калдыктардын болуусу

	<i>(жылдын башына карата, миң тонна)</i>			
	Биринчи класс	Экинчи класс	Үчүнчү класс	Төртүнчү класс
Кыргыз Республикасы	0,3	119 360,6	25,8	1 540,4
Баткен облусу	-	-	-	1 257,2
Жалал-Абад облусу	0,0	0,0	0,2	10,5
Ысык-Көл облусу	0,3	114 604,1	2,1	8,7
Нарын облусу	-	-	-	0,1
Ош облусу	-	-	0,0	0,0
Талас облусу	-	-	-	-
Чүй облусу	0,0	2,9	14,0	259,7
Бишкек ш.	-	4 753,6	9,5	4,2

7.10 таблица: Аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктар) чыгаруу

(миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	1 175,6	994,9	1 113,3	1 230,1	981,5
Баткен облусу	0,7	18,5	20,5	257,1	30,5
Жалал-Абад облусу	43,8	40,7	48,1	48,1	72,8
Ысык-Көл облусу	14,9	19,1	31,1	22,3	36,0
Нарын облусу	28,7	37,5	53,1	33,5	47,0
Ош облусу	24,5	38,1	32,3	32,3	37,5
Талас облусу	5,8	7,9	9,5	11,4	7,8
Чүй облусу	30,3	42,6	61,2	48,6	82,9
Бишкек ш.	933,2	547,7	544,7	442,3	326,1
Ош ш.	87,2	242,8	312,7	334,5	340,9

7.11 таблица: Калдыктардын пайда болуу түрлөрү боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу

(миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	1 175,6	994,9	1 113,3	1 230,1	981,5
анын ичинде:					
көчө таштандысы (санкцияланбаган таштанды таштоочу жайдагы таштандыны жана парктык калдыктарды кошкондо)	175,0	113,2	171,2	370,2	200,6
ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын калдыктары	517,9	302,1	266,1	249,5	202,7
үй чарбасынын калдыктары	456,2	493,9	571,4	496,2	428,5
базарлардагы калдыктар	23,0	78,3	72,9	86,8	98,9
башка калдыктар	3,5	7,4	31,7	27,4	50,7

7.12 таблица: 2017-жылдагы аймактар боюнча тиричилик таштандыларын (катуу калдыктарды) чыгаруу

(миң тонна)

	Көчө таштандысы (санкцияланбаган таштанды таштоочу жайдагы таштандыны жана парктык калдыктарды кошкондо)	Ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын калдыктары	Үй чарбасынын калдыктары	Базарлардагы калдыктар	Башка калдыктар
Кыргыз Республикасы	200,6	202,7	428,5	98,9	50,7
Баткен облусу	10,9	6,3	8,6	3,0	1,7
Жалал-Абад облусу	15,7	9,3	31,0	12,7	4,2
Ысык-Көл облусу	16,4	4,4	11,0	2,1	2,1
Нарын облусу	7,7	3,5	16,3	18,7	0,7
Ош облусу	8,3	8,5	16,7	3,9	1,0
Талас облусу	6,4	...	1,5
Чүй облусу	44,4	16,0	17,9	4,0	0,6
Бишкек ш.	63,5	120,6	114,3	...	27,6
Ош ш.	27,3	34,1	211,4	54,5	13,6

7.13 таблица: Аймактар боюнча таштандылардан арылуу

(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	26,9	27,7	30,6	31,3	38,8
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	21,6	23,4	29,0	22,4	21,8
Өрттөө	33,0	31,8	29,8	32,9	28,6
Көмүү	18,2	16,9	10,6	13,4	10,9
Баткен облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	5,0	8,1	14,5	8,7	7,1
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	45,3	49,7	38,7	34,6	40,0
Өрттөө	21,1	13,6	19,5	27,6	21,5
Көмүү	28,6	28,5	27,3	29,1	31,5
Жалал-Абад облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,6	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	11,3	15,3	20,0	13,1	17,4
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	25,5	25,0	39,3	37,9	35,1
Өрттөө	55,4	51,7	36,3	42,3	35,3
Көмүү	7,1	8,0	4,4	6,6	12,2
Ысык-Көл облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,5	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	20,8	20,1	38,2	23,3	33,7
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	31,9	24,6	23,3	25,9	13,5
Өрттөө	27,9	35,6	24,6	35,6	51,2
Көмүү	18,9	19,7	14,0	15,1	1,6
Нарын облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	3,2	3,6	13,6	4,8	8,5
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	44,7	45,4	44,2	45,3	83,8
Өрттөө	44,3	44,5	38,6	46,3	3,8
Көмүү	7,8	6,5	3,7	3,6	3,9
Ош облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	3,7	4,1	16,5	13,2	16,4
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	8,8	18,3	19,6	11,1	16,8
Өрттөө	35,7	30,4	33,9	42,0	36,9
Көмүү	51,8	47,2	30,1	33,6	29,9
Талас облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,0	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	2,1	2,6	5,4	4,3	6,8
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	39,2	38,6	42,7	40,9	35,3
Өрттөө	55,4	56,5	47,7	51,1	56,7
Көмүү	3,2	2,4	4,2	3,7	1,2
Чүй облусу	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,1	-	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	19,7	21,3	38,9	30,0	34,2
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	23,7	23,4	20,6	21,5	15,6

	2013	2014	2015	2016	2017
Өрттөө	42,0	42,7	33,2	39,7	48,2
Көмүү	14,4	12,6	7,3	8,8	2,0
Бишкек ш.	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,8	1,2	0,8	0,6	0,3
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	96,3	94,0	95,3	96,6	96,9
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	2,7	4,8	3,4	2,8	2,7
Өрттөө	0,2	-	-	-	-
Көмүү	-	-	0,5	-	-
Ош ш.	100	100	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,3	0,3	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	59,7	57,0	58,5	58,3	84,7
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	17,7	18,2	18,2	17,7	12,3
Өрттөө	14,5	15,0	15,3	16,6	0,4
Көмүү	7,8	9,5	8,0	7,5	2,6

8. Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда мамлекеттик статистикалык отчёттуулуктун №4-ОС «Жаратылышты коргоого карата чыгымдар» формасынын маалыматтары колдонулду.

8.1 таблица: Мамлекеттик бюджеттин айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	562,0	665,9	810,1	934,5	921,5
анын ичинде:					
айлана-чөйрөнү булгоо менен күрөшүү	22,4	56,2	71,5	60,4	52,7
жаратылыш парктар жана коруктар	80,9	93,3	114,1	145,8	131,7
жаныбарларды коргоо	6,5	8,4	9,4	10,4	9,8
өсүмдүктөрдү коргоо	1,2	1,6	1,5	1,5	-
... каршы иш-чаралар	63,2	61,2	46,6	109,3	105,6
ветеринардык диагностика	90,9	109,3	107,2	150,8	134,6
өсүмдүктөрдү химиялаштыруу, коргоо жана карантин	43,9	42,5	60,1	88,8	85,9
биологиялык ар түрдүүлүктү коргоо жана ландшафты сактоо боюнча башка кызмат көрсөтүүлөр	235,6	277,1	392,6	358,6	231,4
айлана-чөйрөнү коргоо менен байланышкан илимий-изилдөөчүлүк жана тажрыйба-конструктордук иштеп чыгуулар	6,2	6,7	7,1	6,3	6,3
башка категорияларга кирбеген айлана-чөйрөнү коргоо маселелери	11,2	9,6	-	-	163,5
айлана-чөйрөнү коргоо боюнча башка кызмат көрсөтүүлөр	-	-	-	2,6	-

8.2 таблица: Жаратылышты коргоо чыгымдары бар отчет берүүчү чарба жүргүзүүчү субъекттердин аймактар боюнча саны

(бирдик)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	331	271	379	417	373
Баткен облусу	22	22	25	26	28
Жалал-Абад облусу	35	27	38	38	35
Ысык-Көл облусу	15	23	22	22	22
Нарын облусу	24	12	19	19	22
Ош облусу	25	25	32	33	32
Талас облусу	65	17	29	40	38
Чүй облусу	57	57	50	56	56
Бишкек ш.	74	73	150	168	125
Ош ш.	14	15	14	15	15

8.3 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	749,2	646,7	826,4	1 196,6	4 285,3
анын ичинде:					
атмосфералык абаны коргоого суу ресурстарын коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга	10,8	16,9	17,2	0,8	2 998,5
жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга	213,1	115,5	111,4	114,5	143,2
Башкалар	521,4	508,6	696,5	1 080,1	1 142,0
	3,9	5,6	1,3	1,2	1,6

8.4 таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен инвестициялары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	749,2	646,7	826,4	1 196,6	4 285,3
Баткен облусу	19,6	38	5,7	29,0	23,0

	2013	2014	2015	2016	2017
Жалал-Абад облусу	56,2	28,2	27,6	25,4	17,8
Ысык-Көл облусу	366,6	365,1	574,8	898,9	856,1
Нарын облусу	21,6	15,2	17,7	4,5	15,1
Ош облусу	45,5	27,7	30,6	37,2	59,1
Талас облусу	14,0	13,4	27,6	45,2	25,8
Чүй облусу	38,8	48,7	20,2	45,0	149,6
Бишкек ш.	185,7	110,3	122,3	111,4	3 138,8
Ош ш.	1,2	0,0	0,1	-	-

8.5 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	705,2	818,4	951,0	862,3	1 857,2
анын ичинде:					
атмосфералык абаны жана климаты коргоо	46,3	42,1	101,5	87,9	120,5
агып чыкма сууларды тазалоо боюнча	408,4	475,8	542,7	503,2	527,9
калдыктарды урунуу боюнча	95,0	70,0	128,4	106,4	173,9
жер бетиндеги жана жер алдындагы сууларды пайдаланууга коргоо боюнча	83,9	145,4	104,0	118,0	311,1
жерлерди коргоо жана сарамжалдуу пайдалануу боюнча	67,3	76,6	68,9	40,0	716,2

8.6 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	705,2	818,4	951,0	862,3	1 857,2
Баткен облусу	3,2	53,1	4,9	6,7	4,1
Жалал-Абад облусу	29,2	29,7	40,3	20,8	27,3
Ысык-Көл облусу	385,2	460,3	502,8	476,4	1 439,3
Нарын облусу	6,0	9,8	8,6	10,0	12,6
Ош облусу	0,1	1,6	1,7	1,6	7,1
Талас облусу	0,1	-	-	-	-
Чүй облусу	79,9	79,9	70,4	67,0	55,3
Бишкек ш.	182,4	168,2	308,3	261,2	292,7
Ош ш.	19,2	15,8	14,0	18,6	18,8

8.7 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын аба жана климатты коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	46,3	42,1	101,5	87,9	120,5
Баткен облусу	0,1	0,6	0,1	0,4	0,4
Жалал-Абад облусу	0,7	0,7	1,0	1,1	0,7
Ысык-Көл облусу	13,6	21,5	21,6	20,7	16,8
Нарын облусу	0,0	0,1	0,2	0,1	0,2
Ош облусу	0,1	0,1	1,3	0,5	3,3
Талас облусу	0,0	-	-	-	-
Чүй облусу	8,9	7,8	9,2	8,7	9,2
Бишкек ш.	22,6	11,0	67,7	55,9	89,4
Ош ш.	0,2	2,0	0,4	0,5	0,5

8.8 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын агындыларды тазалоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	408,4	475,8	542,7	503,2	527,9
Баткен облусу	0,0	0,0	2,5	3,8	3,3
Жалал-Абад облусу	6,3	5,9	12,0	6,6	6,3
Ысык-Көл облусу	248,6	310,4	331,7	292,1	331,5
Нарын облусу	5,0	6,0	6,0	7,9	9,9
Ош облусу	-	-	-	0,0	-
Талас облусу	0,0	-	-	-	-
Чүй облусу	29,6	29,3	28,1	46,6	40,9
Бишкек ш.	116,8	122,1	160,6	142,8	132,7
Ош ш.	2,1	0,4	1,8	3,4	3,3

8.9 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын таштандыларды дарылоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	94,8	70,0	128,4	106,4	173,9
Баткен облусу	0,1	2,2	0,1	-	0,4
Жалал-Абад облусу	8,7	12,9	16,0	2,6	3,7
Ысык-Көл облусу	46,6	38,2	44,1	64,4	119,7
Нарын облусу	-	-	-	0,0	0,0
Ош облусу	-	-	-	0,6	-
Талас облусу	0,1	-	-	0,2	-
Чүй облусу	23,9	3,3	2,6	3,3	3,3
Бишкек ш.	15,4	13,4	65,3	35,0	46,0
Ош ш.	-	-	0,3	0,3	0,8

8.10 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын жер үстүндөгү жана жер астындагы сууларды коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	83,9	145,4	104,0	118,0	311,1
Баткен облусу	2,1	36,4	1,4	1,1	-
Жалал-Абад облусу	12,1	8,9	9,9	8,6	14,5
Ысык-Көл облусу	35,4	54,0	56,6	84,4	279,0
Нарын облусу	-	-	-	-	1,0
Чүй облусу	15,9	30,2	21,1	8,0	1,3
Бишкек ш.	1,6	2,5	3,3	1,8	1,1
Ош ш.	16,8	13,4	11,7	14,1	14,2

8.11 таблица: Ишканалардын жана уюмдардын жерлердин өндүрүшүнүн жана керектөөнүн калдыктарынын булгоолорунан коргоого кеткен аймактар боюнча чыгымдары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	67,3	76,6	68,9	40,0	716,2
Баткен облусу	0,8	13,9	0,8	0,7	-
Жалал-Абад облусу	1,3	1,1	1,2	1,7	1,9
Ысык-Көл облусу	40,9	36,1	48,8	14,8	692,2
Чүй облусу	0,0	8,5	8,4	-	-
Бишкек ш.	24,3	16,9	9,7	22,8	22,1

9. Негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөр

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Мамлекеттик статистикалык отчеттуулуктун формалары:
 - №1-Турак-жай фонду «Турак-жай фонду жөнүндө отчет»
 - №1-П «Продукция өндүрүшү жөнүндө отчет»
 - №2- Инвест (жылдык) «Негизги фонддорду ишке киргизүү жана негизги капиталга инвестицияларды колдонууга киргизүү жөнүндө отчет»
 - №1- Соода «Сатуулардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн көлөмү жөнүндө отчет»
 - №1- Т «Эмгек боюнча отчет»
 - №1- Т Жумуш менен камсыздоо «КР Эмгек, миграция жана жаштар министрлигинин облустук, райондук кызмат органдарына кайрылган, Элди жумуш менен камсыздоо жана жумуштуулук жөнүндө отчет»
 - № 17 «Медициналык кадрлар жөнүндө отчет»
 - №1-Саламаттыкты сактоо «Профилактика-дарылоо тарамдары жана кадрлар жөнүндө отчет»
 - №2- Саламаттыкты сактоо «Адистиктери боюнча оорукана койкаларын бөлүштүрүү жөнүндө отчет»
 - №12 «Оорулар жана профилактикалык иштер жөнүндө отчет (үй-бүлөлүк медицина, диспансер борбору)»
- 2) Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөө
- 3) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматы.

9.1 таблица: 2018-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын аймагы жана административдик-аймактык түзүлүшү

	Аймак ¹ , миң чарчы км	1 чарчы кмда жашоочула р-дын саны, адам	Административдик-аймактык бирдиктердин жана калктуу пункттардын саны				
			райондор (шаарлар- дагы райондору -суз)	Шаарлар	шаар тибиндег и айылдар	айылдар	айылд ык аймакт ар
Кыргыз Республикасы	199,9²	31	40	31	9	3	453
Баткен облусу	17,0	30	3	6	1	-	31
Жалал-Абад облусу	33,7	35	8	8	4	3	68
Ысык-Көл облусу	43,1	11	5	3	2	-	61
Нарын облусу	45,2	6	5	1	-	-	63
Ош облусу	29,0	45	7	3	-	-	88
Талас облусу	11,4	23	4	1	-	-	37
Чүй облусу	20,2	46	8	7	1	-	105
Бишкек ш.	-	1	1	-	-
Ош ш.	-	1	-	-	-

¹ Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынын маалыматтары боюнча.

² Бишкек ш. жана Ош ш. аймагын кошкондо.

9.2 таблица: Кыргыз Республикасынын негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Туруктуу калктын саны (жылдын аягына карата), миң адам	5 776,6	5 895,1	6 019,5	6 140,2	6 256,7
Ички дүң продукт:					
Бардыгы	355 294,8	400 694,0	430 489,4	476 331,2	520 958,6 ¹
Калктын адам башына, сом	65,0	71,8	75,5	81,8	87,7 ¹
Өнөр жай продукцияларынын көлөмү	169 829,4	171 108,9	181 026,7	209 812,0	237 225,3 ¹
Айыл чарбасынын, аңчылыктын жана токой чарбасынын продукцияларынын дүң чыгарылышы	171 630,6	194 394,6	197 065,8	197 413,9	207 378,4
Негизги капиталга инвестициянын көлөмү	82 874,5	107 884,6	127 321,8	135 469,9	145 226,9
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди ондоонун жүгүртүүсүнүн жалпы көлөмү	331 085,0	384 741,8	428 072,9	456 440,6	513 754,8
Мейманканалар жана ресторандар көрсөткөн кызматтардын көлөмү	14 602,4	17 437,1	19 799,6	20 895,9	22 519,1
Экономикада иштегендердин орточо жылдык саны, миң адам	2 263,0	2 302,7	2 297,7	2 363,7	2 351,2
Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматтарында каттоодо турган жумушсуздардын саны, миң адам	58,4	58,2	56,0	55,6	57,6
Бир кызматкердин номиналдык, орточо айлык эмгек акысы, сом	11 341	12 285	13 483	1 4847	15 670
Товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси (декабрь мурунку жылдын декабрына карата; пайыз менен)	104,0	110,5	103,4	99,5	103,7
Тышкы соода жүгүртүү, млн. АКШ доллары анын ичинде:	7 993,8	7 612,3	5 636,9	5 572,7	6 259,0
экспорт	2 006,8	1 879,9	1 482,9	1 571,5	1 764,3
импорт	5 987,0	5 732,4	4 154,0	4 001,2	4 494,7

9.3 таблица: Негизги демографиялык көрсөткүчтөр

	2013	2014	2015	2016	2017
Туруктуу калктын саны – бардыгы (жылдын аягына карата),					
миң адам	5 776,6	5 895,1	6 019,5	6 140,2	6 256,7
шаар калкы	1 943,6	1 986,7	2 029,5	2 073,9	2 121,0
айыл калкы	3 833,0	3 908,4	3 990,0	4 066,3	4 135,7
эмгекке жөндөмдүү курактан кичүү					
эмгекке жөндөмдүү курак	1 895,3	1 949,2	2 007,9	2 063,9	2 119,5
эмгекке жөндөмдүү курактан улуу	3 488,1	3 537,5	3 585,7	3 628,4	3 665,1
Төрөлүүдө күтүлгөн жашоонун узактыгы, жаш:	393,2	408,4	425,9	447,9	472,1
эки жыныс тең					
эркектер	70,2	70,4	70,6	70,9	71,1
аялдар	66,3	66,5	66,7	67,0	67,2
1000ине алганда:	74,3	74,5	74,8	75,1	75,4
жаны төрөлгөндөр					
өлгөндөр	27,2	27,7	27,4	26,0	24,8
анын ичинде:	6,1	6,1	5,8	5,5	5,4
1 жашка чейинки курактагы балдар (төрөлгөндөрдүн 1000ине)					
табигый өсүү	19,9	20,2	18,0	16,6	15,6
никелешүүлөр	21,1	21,6	21,6	20,5	19,4
ажырашуулар	9,4	9,4	8,7	7,9	7,0
миграциялык					
кетүү агымы	1,6	1,6	1,4	1,5	1,5
Туруктуу калктын саны – бардыгы (жылдын аягына карата),					
миң адам	-1,3	-1,3	-0,7	-0,7	-0,6

9.4 таблица: Аймактар боюнча калктын жакырчылыгынын деңгээли ¹

(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	37,0	30,6	32,1	25,4	25,6
Баткен облусу	53,9	40,7	41,2	37,0	40,5
Жалал-Абад облусу	46,4	46,4	45,1	32,2	32,6
Ысык-Көл облусу	39,5	26,0	28,9	24,7	24,2
Нарын облусу	43,8	30,6	38,0	37,8	29,2
Ош облусу	43,4	31,7	28,9	22,0	14,3
Талас облусу	23,1	19,0	21,5	18,1	20,7
Чүй облусу	23,6	21,6	24,8	30,3	33,3
Бишкек ш.	20,4	17,6	23,5	9,8	15,9
Ош ш.	40,9	33,4	38,3	24,6	33,5

¹ Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөөнүн маалыматтары боюнча.

9.5 таблица: Саламаттыкты сактоонун негизги көрсөткүчтөрү

	2013	2014	2015	2016	2017
Дарыгерлердин саны – бардыгы, миң	13,6	13,5	13,6	13,9	13,9
10 000ине калктын	24	23	23	23	22
Орточо медициналык персоналдын саны ¹ – бардыгы, миң	33,3	33,8	34,5	34,6	34,8
калктын 10 000ине	58	57	57	56	56
Бардык оорукана мекемелеринин саны, миң	179	182	181	181	184
Оорукана койкаларынын саны – бардыгы, миң	27,6	27,6	26,9	27,2	26,9
калктын 10 000ине	48	47	45	44	43
Алгачкы медициналык-санитардык жардам көрсөтүүчү мекемелердин саны	163	172	155	148	148
Фельдшердик-акушердик пункттардын саны	1 010	1 020	1 026	1 029	1038

¹ Орто медициналык персоналдын жалпы санына тиш даргерлери киргизилди, алардын саны 2016-ж. 547 адамды түзгөн.

9.6 таблица: Жаш курактык топтор боюнча бронх астмасы менен оору

(учурлар)

	2013	2014	2015	2016	2017
Катталган орулуулардын саны, бардыгы	8 793	8 875	8 606	8 872	9 309
анын ичинде курагы боюнча, жашы					
0-14	494	492	571	743	872
15-17	161	173	176	192	209
18 жана андан улуу	8 138	8 210	7 859	7 937	8 228
анын ичинде жашоосунда биринчи жолу аныкталган диагнозу менен, бардыгы	800	758	871	1 518	1 538
анын ичинде курагы боюнча, жаш					
0-14	138	136	130	209	261
15-17	31	30	32	36	38
18 жана андан улуу	631	592	709	1 273	1 239

9.7 таблица: Калктын жугуштуу оорулар менен оорулары

(учурлар)

	2013	2014	2015	2016	2017
Ичеги инфекциялары					
Ич келте жана паратифдер	69	71	45	36	30
Сальмонеллез инфекциялары	199	93	81	82	162
Аныкталбаган козгогучтардан келип чыккан					
курч ичеги инфекциялары	18 466	18 606	17 894	18 397	19 708
Аныкталган козгогучтардан келип чыккан гастроэнтериттер, колиттер	9 039	9 819	9 680	10 777	11 090
Бактериялык дизентерия	1 540	1 809	2 131	1 503	1 280
Вирустук гепатит					
Вирустук гепатит (сары суу кошкондо)	20 486	12 024	11 252	14 615	8 936
В гепатити	456	438	349	366	327
С гепатити	112	104	78	73	67
Аба-тамчы инфекциялары					
Дифтерия	-	-	-	1	1
Көк жөтөл	94	113	280	195	162
Кызылча	1	308	17 783	-	5
Эпидемиялык паротит	690	892	569	328	285
Менингококктук инфекция	12	28	90	16	11
Сасык тумоо	431	694	585	1711	499
Курч респиратордук инфекциялар	142 012	159 934	171 640	261 366	194 279
Жаратылыш-очоктук жана зооантропоноздук инфекциялар					
Бруцеллез	1 364	1 124	911	925	1 012
Педикулез	82	127	562	414	351
Сибирь жарасы	16	5	19	12	7
Безгек	4	-	1	6	2
Мите оорулары					
Аскаридоз	10 855	9 407	9 234	10 054	11 171
Энтериобиоз	12 047	11 390	11 248	11 211	11 584
Эхинококкоз	1 049	1 181	1 134	963	942

9.8 таблица: Аймактар боюнча бронх астмасы менен оору

(калктын 100 000ине)

	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Катталган оорулуулар, бардыгы</i>					
Кыргыз Республикасы	152	151	143	144	149
Баткен облусу	115	114	91	74	72
Жалал-Абад облусу	123	111	90	77	88
Ысык-Көл облусу	161	160	169	186	169
Нарын облусу	153	164	149	150	148
Ош облусу	73	73	69	77	59
Талас облусу	90	104	80	99	113
Чүй облусу	198	194	193	188	211
Бишкек ш.	284	290	295	312	336
Ош ш.	121	111	104	87	84
<i>анын ичинде жашоосунда биринчи жолу аныкталган диагнозу менен</i>					
Кыргыз Республикасы	14	13	15	25	25
Баткен облусу	16	13	9	23	21
Жалал-Абад облусу	7	7	6	12	21
Ысык-Көл облусу	13	14	23	24	19
Нарын облусу	14	14	13	22	29
Ош облусу	10	7	9	26	15
Талас облусу	10	18	19	24	39
Чүй облусу	17	15	22	31	35
Бишкек ш.	23	26	24	39	36
Ош ш.	17	9	12	12	9

9.9 таблица: Өлүмдүн себептеринин негизги класстары боюнча өлгөндөр

(адам)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардык себептерден өлгөндөрдүн бардыгы	34 880	35 564	34 808	33 475	33 166
анын ичинен төмөнкүлөрдөн:					
айрым жугуштуу жана мите оорулары	999	908	881	783	801
шишик оорулары	3 487	3 754	3 841	3 919	3 856
кан айлануу системасынын оорулары	17 627	17 913	17 695	17 006	17 105
дем алуу органдарынын оорулары	2 169	2 193	1 839	2 003	1 905
тамак синирүү органдарынын оорулары	2 467	2 338	2 294	2 128	2 094
жаракат, уулануу жана тышкы себептердин таасир этүүсүндөгү айрым башка кесепеттер	3 150	3 107	3 110	2 776	2 849
анын ичинен:					
транспорттук кырсыктар	1 024	890	939	812	852
атайылап өзүн өзү майып кылуу	446	461	421	419	390
кол салуулар	217	205	217	166	158
Кокустан уулануу жана алкогольдун таасири	269	294	307	279	277

9.10 таблица: Шаар жана айыл жерлериндеги үй-чарбалардын турак жай фондун жакшыртуу

(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Суу түтүгү менен	36,6	37,7	36,1	36,4	36,9
шаар жерлерин	73,3	74,2	70,7	71,6	72,4
айыл жерлерин	14,1	15,1	14,7	14,3	15,1
Газ менен	26,9	26,1	25,0	25,1	25,7
шаар жерлерин	47,3	44,2	44,6	44,9	44,9
айыл жерлерин	14,3	14,8	12,9	12,9	13,8
Канализация менен	26,6	28,3	26,4	26,7	27,1
шаар жерлерин	61,7	62,9	58,3	59,1	59,9
айыл жерлерин	5,0	6,9	6,8	6,8	6,9
Ысык суу менен жабдуу	3,8	5,3	4,7	4,7	4,3
шаар жерлерин	8,6	11,5	10,0	10,1	9,0
айыл жерлерин	0,9	1,4	1,4	1,4	1,4
Борбордук жылытуу менен	13,3	14,0	13,6	14,0	14,7
шаар жерлерин	29,5	31,3	30,6	31,5	33,4
айыл жерлерин	3,3	3,2	3,1	3,2	3,1
Ванна (душ) менен	17,5	17,9	16,7	16,6	16,3
шаар жерлерин	40,5	40,9	38,1	37,9	36,8
айыл жерлерин	3,4	3,6	3,6	3,6	3,6

¹Жашылдандыруунун тийиштүү түрлөрү менен жабдылган аянттын салыштырма салмагы.

9.11 таблица: Ээлеген турак жайын жашылдандыруунун деңгээли боюнча калкты болуштүрүү¹
(калктын жалпы санына карата, пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Суу түтүгү менен					
шаар жерлерин	59,2	55,9	60,7	62,0	64,1
айыл жерлерин	7,6	8,3	7,5	8,3	10,0
Газ менен					
шаар жерлерин	47,0	44,9	46,8	47,0	48,1
айыл жерлерин	6,9	7,0	5,3	5,5	5,6
Канализация менен					
шаар жерлерин	64,5	62,0	64,4	60,7	66,7
айыл жерлерин	8,7	9,4	9,1	10,2	12,1
Ысык суу менен жабдуу					
шаар жерлерин	25,5	22,9	24,5	23,6	25,9
айыл жерлерин	2,1	2,3	2,1	2,6	2,2
Борбордук жылытуу менен					
шаар жерлерин	30,1	27,1	28,8	28,4	31,8
айыл жерлерин	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3
Ванна (душ) менен					
шаар жерлерин	37,6	34,9	38,4	39,0	41,2
айыл жерлерин	3,1	2,8	3,1	4,9	5,8

¹ Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөөнүн маалыматтары боюнча.

9.12 таблица: 2017-жылдагы жашаган жерине жараша үй чарбалардын тамак-аш даярдоо үчүн энергия булактарын аймактар боюнча пайдаланышы

(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	Борбордук газ түтүгү бар газ плитасы	Баллондордо газы бар газ плитасы	Электр- плиткасы	Катуу отун (мен, кемеге)
Кыргыз Республикасы				
шаар жерлери	43,8	6,0	38,3	11,9
айыл жерлери	2,3	4,3	49,0	44,4
Баткен облусу				
шаар жерлери	14,1	3,0	41,2	41,8
айыл жерлери	0,5	0,3	41,2	58,1
Жалал-Абад облусу				
шаар жерлери	28,9	0,6	44,8	25,7
айыл жерлери	0,0	0,5	41,8	57,7
Ысык-Көл облусу				
шаар жерлери	0,1	27,1	66,9	5,9
айыл жерлери	0,0	10,2	52,9	36,8
Нарын облусу				
шаар жерлери	0,0	23,6	60,9	15,5
айыл жерлери	0,0	4,3	55,7	40,1
Ош облусу				
шаар жерлери	11,2	0,1	51,9	36,7
айыл жерлери	4,1	0,1	45,1	50,7
Талас облусу				
шаар жерлери	0,0	1,3	77,6	21,2
айыл жерлери	0,0	1,9	49,9	48,2
Чүй облусу				
шаар жерлери	35,9	9,2	45,5	9,4
айыл жерлери	5,2	14,6	61,8	18,4
Бишкек ш.	69,1	5,2	25,5	0,2
Ош ш.	48,8	0,6	36,3	14,3

10. Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүүсүнүн прогрессинин мониторинги жана баалоо индикаторлору

Эскертүү: Ушул бөлүктү даярдоо учурунда төмөнкү маалыматтар колдонулду:

- 1) Мамлекеттик статистикалык отчеттуулуктун формалары:
 - №2-ТП (Аба) «Атмосфералык абаны коргоо жөнүндө»
 - №1-Суу чарбасы «Сууну колдонуунун жалпы көрсөткүчтөрү жөнүндө отчет»
 - №1-Турак-жай фонду «Турак-жай фонду жөнүндө отчет»
- 2) Үй-чарбаларын жана жумушчу күчтөрдү интеграциялап тандап изилдөө
- 3) 2013-ж.токойлорду улуттук инвентаризациялоонун жыйынтыктары.

Кыргыз Республикасынын туруктуу өнүгүүгө өтүү прогрессине мониторинг жүргүзүүнүн жана баалоонун индикаторлору

2009-жылдын июнь айында 34 өлкөнүн министрлери “жашыл” жана “өсүү” сөздөрүнүн ажырагыс байланышта болушу мүмкүн экендигин таанып, кризистен жана анын чегинен чыгуу үчүн алар тарабынан көрүлгөн чаралардын алкагында жашыл өсүүнүн стратегияларын киргизүүгө алар сунуштаган аракеттерди “күчөтө” тургандыгын билдиришип, Жашыл өсүү декларациясына кол коюшкан.

Жашыл өсүү деген жаратылыш активдеринин сакталышын жана биздин жашоо бакубатчылыгыбыз көз каранды болгон ресурстарды жана экосистемалык кызмат көрсөтүүлөрдү үзгүлтүксүз берүүнү камсыз кылып, экономикалык өсүү менен өнүгүүнү демилгелөөнү билдирет. Бул үчүн ал туруктуу өсүүгө негиз салган инвестицияларга жана инновацияларга көмөк көрсөтүү керек, бул жаңы экономикалык мүмкүнчүлүктөрдүн пайда болушуна алып келет.

Белгилүү болгондой, 2013-жылдын 21-январында Кеңештин экинчи жыйынынын жыйынтыгында Президенттин Жарлыгы менен туруктуулук принциби менен курулган 2017-жылга чейин туруктуу өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясы (ТӨУС) бекитилген жана “Жаратуунун бештиги-2017”¹ катары тааныштырылды. ТӨУСту ишке ашыруу үчүн стратегияны ишке ашыруу боюнча Программанын жана Пландын долбоору иштелип чыкты. Бул документтин долбоору 2013-жылдын 30-апрелинде Кыргыз Республикасынын өкмөтү тарабынан жактырылган.

Кыргыз Республикасынын “жашыл өсүүсүнүн” индикаторлоруна мониторинг жүргүзүү жана баалоо системасынын иштешинин башкы максаты – ыкчам чара көрүү жана чечимдерди өз убагында кабыл алуу, ошондой эле 2013-2017-жылдарга Кыргыз Республикасын туруктуу өнүктүрүүгө өткөрүү боюнча программасына мониторинг жүргүзүү жана баалоо үчүн мамлекеттик башкаруу органдарына социалдык-экологиялык-экономикалык чөйрөлөрдөгү өзгөрүүлөр тууралуу толук, өз убагында жана ишенимдүү маалыматтар менен камсыз кылуу.

“Жашыл өсүүнүн” мониторинг жана индикаторлорду баалоо матрицасын түзүү 2012-жылы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Борбордук Азия үчүн Региондук экологиялык борбордун (БА РЭБ) жана Экономикалык Кызматташтык жана Өнүгүү Уюмунун (ЭКӨУ) колдоосу менен башталган.

“Жашыл өсүүнүн” мониторинг жана индикаторлорду баалоо топтому 4 негизги блоктон, бир кошумча жалпы блоктон – социалдык-экономикалык контексттен турат:

- **1-блок.** Көмүртек менен энергетиканын өндүрүмдүүлүгү (17 индикатор). Калдыктардын натыйжасында пайда болгон жаратылыш ресурстарын пайдалануунун (өндүрүү жана колдонуу) натыйжалуулугун мүнөздөйт.
- **2-блок.** Жаратылыш активдери (15 индикатор). Кыргыз Республикасы кандай маанилүү жаратылыш ресурстарына ээ экендигин көрсөтөт.
- **3-блок.** Жашоонун экологиялык сапаты (12 индикатор). Айлана-чөйрө менен инфратүзүмдүн адамдардын жашоосунун жана саламаттыгынын деңгээлине тийгизген таасирин баалоого жардам берет.
- **4-блок.** Экономикалык мүмкүндүктөр жана чара көрүү саясаты (12 индикатор). Экологиялык төлөмдөрдөн, экологиялык товарлардан жана кызмат көрсөтүүлөрдөн алынган кирешелерди чагылдырат.
- **5-блок.** Социалдык-экономикалык контекст жана өсүүнүн мүнөздөмөсү (9 индикатор). Атайын компонентти камтыйт, бардык көрсөткүчтөрдүн чечмелөөсүн камсыз кылат.

“Жашыл өсүү” улуттук индикаторлор матрицасынын көрсөткүчтөрүнүн олуттуу бөлүгүн (65 көрсөткүчтүн 47си) топтоо, иштетүү, сактоо жана жайылтуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети (УСК) алектенет. Маалыматтарды топтоо жыл сайын бекитилүүчү Статистикалык иштердин программасынын негизинде жүзөгө ашырылат.

¹ http://www.gov.kg/?page_id=31364&lang=ru

1-блок. Көмүртектин жана энергетиканын өндүрүмдүүлүгү

10.1 таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору

(миң тонна)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	39,0	60,5	61,0	52,8	49,6
Баткен облусу	1,3	7,4	6,2	5,4	5,4
Жалал-Абад облусу	2,3	2,3	2,7	2,1	2,8
Ысык-Көл облусу	2,8	2,8	2,8	2,5	2,3
Нарын облусу	0,2	1,2	1,1	1,9	1,2
Ош облусу	1,9	3,0	2,8	2,5	1,8
Талас облусу	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2
Чүй облусу	11,8	16,0	11,9	11,9	12,2
Бишкек ш.	17,1	26,3	31,7	24,6	21,8
Ош ш.	1,5	1,3	1,6	1,7	1,9

10.2 таблица: Энергетиканын өндүрүмдүүлүгү

	2013	2014	2015	2016	2017
Энергия сыйымдуулук					
Ички дүң продукт, ИДПнын 1 млн. сомуна	31,4	26,1	26,7	22,0	...
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна	1,4	1,4	1,1	1,1	...
Тоо-кен казуу өнөр жайы, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна	56,5	83,6	55,4	37,7	...
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна	282,6	254,1	201,4	195,8	...
Энергия сыйымдуулук					
Ички дүң продукт, ИДПнын 1 млн. сомуна миң кВт. саат	38,5	36,9	31,5	27,9	...
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна миң кВт. саат	14,9	12,9	16,1	15,8	...
Өнөр жай, тармактардын өндүрүшүнүн көлөмүнүн 1 млн. сомуна миң кВт. саат	35,0	43,0	31,8	26,3	...
Чакан ГЭСинде электр энергия өндүрүү, млн. кВт. саат	163,5	130,9	207,6	248,3	263,5

10.3 таблица: Аймактар боюнча агын суулардын пайда болушу

(бир адамга эсептегенде, куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	20,8	18,4	18,5	20,4	22,1
Баткен облусу	14,7	6,4	3,9	4,9	6,4
Жалал-Абад облусу	5,8	5,4	6,4	6,1	3,4
Ысык-Көл облусу	12,2	8,1	5,5	4,8	4,6
Нарын облусу	3,9	3,9	5,3	7,2	5,9
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	1,7	1,7	1,6	1,6	1,7
Чүй облусу	6,8	11,9	15,6	28,7	25,5
Бишкек ш.	95,1	83	65,0	64,5	78,1
Ош ш.	-	-	78,0	76,3	86,6

10.4 таблица: Агын суулардын ченемдик тазалоосунун аймактар боюнча көлөмү

(бир адамга эсептегенде, куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	18,9	17,2	18,1	19,1	17,2
Баткен облусу	5,8	5,9	2,6	3,8	5,4
Жалал-Абад облусу	3,6	2,9	2,4	2,3	3,0
Ысык-Көл облусу	12,2	8	0,0	0,0	0,0
Нарын облусу	3,9	3,8	0,0	0,0	0,0
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	0,0	0,3	0,0	0,0	1,7
Чүй облусу	2,0	8,8	7,6	16,0	2,6
Бишкек ш.	95,1	82,1	84,4	82,5	78,1
Ош ш.	-	-	62,4	61,1	69,3

10.5 таблица: Булганган суулардын жалпы көлөмүндөгү ченемдик-тазаланган агын суулардын аймактар боюнча үлүшү

(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	91,0	94,4	94,5	93,5	93,9
Баткен облусу	39,3	91,1	91,1	96,2	96,2
Жалал-Абад облусу	62,7	53,7	35,5	38,0	62,3
Ысык-Көл облусу	100,0	100,0	101,1	97,5	97,3
Нарын облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	0,0	21,3	22,2	98,5	95,6
Чүй облусу	29,8	74,8	97,1	95,4	59,4
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ош ш.	-	-	-	-	-

10.6 таблица: Өндүрүштүн жана керектөөнүн калдыктарынын аймактар боюнча түзүлүшү

(бир адамга эсептегенде, килограмм)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	1 456,1	1 831,9	1 781,0	2 015,8	2 060,8
Баткен облусу	26,0	15,9	2,5	2,9	17,4
Жалал-Абад облусу	14,7	13,7	14,3	14,2	11,9
Ысык-Көл облусу	17 626,5	22 427,5	22 129,3	25 566,3	26 093,6
Нарын облусу	18,7	4,6	151,1	55,7	132,3
Ош облусу	0,0	0	0,1	0,1	0,1
Талас облусу	2,1	0	0,4	0,4	0,4
Чүй облусу	23,2	20,8	12,3	7,3	7,4
Бишкек ш.	111,2	143,2	174,4	149,8	148,3
Ош ш.	0,0	0	0,3	0,5	0,5

2-блок. Жаратылыш активдери

10.7 таблица: Суу объекттеринен сууну аймактар боюнча алуу

(млн. куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	8 326,8	7 658,0	7 569,0	7 333,7	7 657,8
Баткен облусу	967,7	615,1	643,1	645,2	632,8
Жалал-Абад облусу	716,6	781,4	985,7	948,9	936,2
Ысык-Көл облусу	628,3	628,5	578,9	524,6	623,7
Нарын облусу	644,2	607,6	620,5	607,7	614,8
Ош облусу	1 392,6	1 133,0	1 190,0	1 125,2	1 183,5
Талас облусу	938,2	882,9	1 011,8	944,0	991,6
Чүй облусу	3 039,3	2 833,6	2 368,2	2 367,9	2 500,5
Бишкек ш.	115,7	118,8	113,7	113,2	117,8
Ош ш.	57,1	57,1	57,1	57,1	56,9

10.8 таблица: Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши

(бир адамга эсептегенде, куб. метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	35,8	24,3	32,2	25,3	25,6
Баткен облусу	23,2	7,1	6,9	6,8	...
Жалал-Абад облусу	11,0	11,1	10,9	14,0	12,2
Ысык-Көл облусу	53,7	35,6	23,2	33,3	41,5
Нарын облусу	10,0	9,5	9,4	9,6	8,4
Ош облусу	56,7	28,2	27,6	26,8	26,1
Талас облусу	12,7	12,5	11,1	14,9	14,4
Чүй облусу	24,0	22,3	77,3	23,2	23,2
Бишкек ш.	54,3	46,3	53,2	51,4	55,7

10.9 таблица: Аймактар боюнча суунун өндүрүштүк муктаждыктарга керектелиши

(млн. куб метр)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	71,0	80,8	86,5	67,2	69,1
Баткен облусу	-	-	1,2	1,2	-
Жалал-Абад облусу	4,0	4,0	4,0	4,0	2,2
Ысык-Көл облусу	10,3	11,0	9,5	11,4	6,6
Нарын облусу	-	-	-	-	0,1
Ош облусу	4,2	4,2	4,2	4,2	9,1
Талас облусу	2,0	0,2	0,1	0,1	0,0
Чүй облусу	20,9	21,6	38,9	17,5	23,4
Бишкек ш.	31,3	39,8	28,6	28,8	27,7

10.10 таблица: Токой менен жабылган мамлекеттик токой фондунун аймактар боюнча жалпы аянты¹

	Токой фондунун жалпы аянты, миң га	Токой менен жабылган аянт, миң га	Аймактардын токойлуулугу, пайыз
Кыргыз Республикасы	2 619,7	1 135,5	5,7
Баткен облусу	435,4	166,5	9,8
Жалал-Абад облусу	734,9	338,9	12,0
Ысык-Көл облусу	341,2	144,0	3,3
Нарын облусу	409,8	134,4	3,0
Ош облусу	544,5	193,6	6,6
Талас облусу	91,7	61,0	4,5
Чүй облусу	62,2	46,3	2,3

¹ 2013-ж. токойлорду улуттук инвентаризациялоонун жыйынтыктары боюнча.

10.11 таблица: Таш көмүр жана лигнит казуунун аймактар боюнча көлөмү*(миң тонна)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	1 407,9	1 811,9	1 928,7	1 851,3	1 870,4
Баткен облусу	213,8	203,6	249	249,1	222,1
Жалал-Абад облусу	153,5	230,9	159,8	146,9	130,4
Ысык-Көл облусу	0,9	0,9	3,4	3,8	0,028
Нарын облусу	413,2	678,3	753,2	820,9	867,6
Ош облусу	625,5	698,1	763,2	585,7	650,3
Талас облусу	-	-	-	-	-
Чүй облусу	1,1	0,01	0,02	-	-

10.12 таблица: Чийки мунайзатты казуунун аймактар боюнча көлөмү*(миң тонна)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	83,5	82,0	107,1	145,3	173,2
Баткен облусу	13,8	13,3	12,2	12,1	10,1
Жалал-Абад облусу	69,7	68,7	94,9	133,2	163,1

10.13 таблица: Жаратылыш газын өндүрүүнүн аймактар боюнча көлөмү*(миң тонна)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	32,5	32,5	31,6	28,9	26,0
Жалал-Абад облусу	32,5	32,5	31,6	28,9	26,0

10.14 таблица: Жер фондунун жер категориялары боюнча бөлүнүшү*(жылдын башына карата, пайыз менен)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардыгы	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
айыл чарба багытындагы жерлер	31,3	32,8	32,8	33,9	33,8
калктуу пунктардын жерлери	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
өнөр жай, транспорт, коргоо, байланыш жана башка багыттагы жерлер	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын жерлери	3,6	3,7	4,1	4,3	5,9
токой фондунун жерлери	13,1	13,0	13,0	13,0	12,7
суу фондунун жерлери	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
камдыктын жерлери	45,7	44,2	43,8	42,6	41,2

10.15 таблица: Айыл чарба жерлеринин түрлөрү боюнча жер фондунун аянты*(жылдын башына карата, пайыз менен)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Айыл чарба жерлери	100	100	100	100	100
анын ичинде:					
айдоо жер	12,0	12,0	12,1	12,1	12,1
көп жылдык өсүмдүктөр	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
айдалбаган жерлер	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
чөп чабыктар	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0
пастбища	85,0	85,0	85,0	85,0	84,9

10.16 таблица: Жаратылыш паркларынын жана жаратылыш коруктарынын үлүшү

	2013	2014	2015	2016	2017
Улуттук жаратылыш паркларынын жана коруктарынын аянты, миң га	914,9	914,9	914,9	937,4	1 302,5
Өлкөнүн жалпы аянтындагы үлүшү, пайыз менен	4,6	4,6	4,6	4,8	6,5

10.17 таблица: Мамлекеттик жаратылыш коруктары жана жаратылыш парклары¹

	Жаратылыш паркларынын жана жаратылыш коруктарынын саны, бирдик	Жаратылыш паркларынын жана жаратылыш коруктарынын жалпы аянты, га	Корголуучу түрлөрүнүн саны, бирдик		
			жаны-барлар	канаттуулар	өсүмдүктөр
Бардыгы	23	1 302 555,4	59 836	83 700	10 132
анын ичинде:					
Баткен облусу	2	106 194,4	8 311	1 927	983
«Саркент» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	40 000,0	504	329	449
Сурматаш мамлекеттик жаратылыш коругу	1	66 194,4	7 807	1 598	534
Жалал-Абад облусу	7	294 140,7	21 763	5 249	4 318
Беш-Арал мамлекеттик коругу	1	112 463,3	15 018	2 233	1 500
Падышата мамлекеттик жаратылыш коругу	1	30 556,4	2 312	597	892
Сары-Челек мамлекеттик биосфералык коругу	1	23 832,8	1 546	1 273	997
«Саймалуу-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	32 007,2	166	86	130
Дашман мамлекеттик жаратылыш коругу	1	7 958,1	70	83	669
«Кан-Ачуу» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	30 496,5	733	655	-
«Алатай» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	56 826,4	1 918	322	130
Ысык-Көл облусу	4	482 076,5	14 334	43 732	1 345
Ысык-Көл мамлекеттик коругу	1	18 999,0	597	42 364	229
Сарычат-Эрташ мамлекеттик жаратылыш коругу	1	149 117,9	11 073	810	306
«Каракол» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	38 159,3	348	203	232
«Хан-Тенири» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	275 800,3	2 316	355	578
Нарын облусу	3	152 331,4	3 201	24 692	1 550
Нарын мамлекеттик коругу	1	105 519,5	1 702	772	600
Каратал-Жапырык мамлекеттик жаратылыш коругу	1	36 392,6	1 316	23 845	450
«Салкын-Тор» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	10 419,3	183	75	500
Ош облусу	3	52 946,4	3 853	3 867	271
«Кыргыз-Ата» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	1	11 172,0	822	801	25
«Кара-Шоро» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	14 340,2	530	586	132
Кулун-Ата мамлекеттик жаратылыш коругу	1	27 434,2	2 501	2 480	114
Талас облусу	2	72 717,0	716	1 693	157
«Беш-Таш» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	13 650,0	466	894	87
«Кара-Буура» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	59 067,0	250	799	70
Чүй облусу	2	140 149,0	7 658	2 540	1 508
Ала-Арча» мамлекеттик улуттук жаратылыш паркы	1	16 494,2	1 641	1 155	877
«Чон-Кемин» мамлекеттик жаратылыш паркы	1	123 654,8	6 017	1 385	631

¹ «Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары боюнча» мамлекеттик статистикалык отчеттуулук боюнча отчет бергендер

3-блок. Жашоонун экологиялык сапаты

10.18 таблица: Аймактар боюнча стационардык булактардан чыккан атмосфераны булгоочу зыян заттарды абага таштоолору

(бир адамга эсептегенде, килограмм)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	7,1	11,0	10,6	8,6	8,1
Баткен облусу	3,1	17,6	13,9	10,8	10,7
Жалал-Абад облусу	2,3	2,2	2,5	1,8	2,4
Ысык-Көл облусу	6,3	6,3	6,2	5,3	5,0
Нарын облусу	0,8	4,6	4,2	6,8	4,3
Ош облусу	1,8	2,7	2,4	1,9	1,4
Талас облусу	0,4	0,8	0,6	0,5	0,8
Чүй облусу	14,2	19	13,6	13,2	13,5
Бишкек ш.	18,3	27,8	32,1	25,1	22,2
Ош ш.	6,1	5,2	6,1	6,0	6,4

10.19 таблица: Аймактар боюнча жашаган жери жана жакырчылыгы боюнча канализацияга туруктуу мүмкүндүгү бар калктын үлүшү

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
	2013								
Кыргыз Республикасы	28,0	15,9	34,9	65,6	46,5	73,1	8,6	5,0	11,1
Баткен облусу	4,8	1,9	8,0	15,6	7,4	20,6	1,5	0,7	2,5
Жалал-Абад облусу	5,5	3,2	7,5	24,7	14,8	33,2	0,2	-	0,4
Ысык-Көл облусу	25,1	12,5	33,0	68,6	69,3	68,4	8,3	3,8	12,2
Нарын облусу	12,5	8,2	15,8	51,9	36,7	63,2	6,3	3,7	8,2
Ош облусу	0,2	0,3	0,1	2,5	2,5	2,4	-	-	-
Талас облусу	5,1	1,6	6,1	20,7	41,2	19,3	2,5	-	3,4
Чүй облусу	46,2	40,8	47,8	81,0	87,7	80,1	38,7	36,2	39,6
Бишкек ш.	98,6	98,3	98,7	98,6	98,3	98,7	-	-	-
Ош ш.	28,7	15,2	37,3	28,7	15,2	37,3	-	-	-
	2014								
Кыргыз Республикасы	28,1	16,3	33,3	62,0	41,3	69,7	9,4	4,9	11,6
Баткен облусу	5,2	2,3	7,2	17,6	12,7	19,2	-	-	-
Жалал-Абад облусу	5,6	4,3	6,8	17,7	9,6	27,4	0,7	1,6	-
Ысык-Көл облусу	24,2	12,5	28,2	65,2	50,8	67,9	8,0	4,5	9,5
Нарын облусу	14,2	8,4	16,7	58,5	35,2	66,7	7,1	4,8	8,2
Ош облусу	0,7	1,7	0,3	9,5	15,7	4,3	-	-	-
Талас облусу	5,5	4,6	5,7	20,6	26,6	19,9	3,0	2,6	3,1
Чүй облусу	49,2	36,3	52,8	81,1	77,6	81,9	42,2	28,7	46,1
Бишкек ш.	99,4	100,0	99,3	99,4	100,0	99,3	-	-	-
Ош ш.	27,9	13,8	35,0	27,9	13,8	35,0	-	-	-
	2015								
Кыргыз Республикасы	28,6	19,0	33,2	64,4	47,0	71,7	9,1	5,7	10,9
Баткен облусу	6,7	3,0	9,2	22,2	14,6	25,2	-	-	-
Жалал-Абад облусу	5,6	2,9	7,8	22,6	10,8	33,9	-	-	-
Ысык-Көл облусу	27,1	13,1	32,8	69,2	59,9	71,3	10,4	2,7	14,2
Нарын облусу	13,7	7,8	17,4	62,0	39,8	70,4	5,8	4,1	6,9
Ош облусу	0,5	1,2	0,2	6,7	8,8	4,6	-	-	-
Талас облусу	6,5	6,0	6,6	21,3	17,7	21,7	3,9	5,1	3,6
Чүй облусу	48,7	37,6	52,4	81,3	70,0	83,3	41,6	33,6	44,5
Бишкек ш.	98,6	96,5	99,3	98,6	96,5	99,3	-	-	-
Ош ш.	28,2	16,1	35,8	28,2	16,1	35,8	-	-	-

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер	бардыгы	жакыр-лар	жакыр эместер
2016									
Кыргыз Республикасы	30,2	16,2	34,9	66,2	40,4	72,1	10,6	7,8	11,7
Баткен облусу	6,3	3,5	7,9	21,9	18,7	22,9	-	-	-
Жалал-Абад облусу	8,3	4,8	10,0	27,9	12,6	36,5	1,9	1,8	-
Ысык-Көл облусу	30,0	13,6	35,4	73,2	70,0	73,7	12,8	1,7	17,3
Нарын облусу	17,0	11,3	20,4	63,5	43,3	71,3	9,2	7,6	10,3
Ош облусу	0,4	0,6	0,4	6,0	4,6	6,7	-	-	-
Талас облусу	6,5	8,8	6,0	20,7	25,0	20,2	4,1	7,0	3,4
Чүй облусу	51,0	32,4	59,0	80,2	57,9	84,3	44,6	29,8	51,9
Бишкек ш.	99,7	96,5	100,0	99,7	96,5	100,0	-	-	-
Ош ш.	29,5	20,8	32,4	29,5	20,8	32,4	-	-	-
2017									
Кыргыз Республикасы	31,3	21,6	34,6	66,7	46,9	71,8	12,1	11,8	12,2
Баткен облусу	12,0	9,4	13,8	33,7	26,8	36,9	3,0	4,2	2,1
Жалал-Абад облусу	14,4	11,7	15,7	39,8	32,2	42,4	5,8	6,7	5,3
Ысык-Көл облусу	38,7	13,0	46,8	81,7	68,1	84,0	21,1	1,8	28,8
Нарын облусу	17,8	9,9	21,1	70,3	39,7	79,1	9,1	6,3	10,3
Ош облусу	0,0		0,0	0,1		0,1			
Талас облусу	6,1	5,1	6,4	18,9	8,2	20,7	3,9	4,8	3,7
Чүй облусу	48,9	34,4	56,2	77,7	31,3	84,4	42,6	34,7	47,4
Бишкек ш.	97,4	95,1	97,8	97,4	95,1	97,8	-	-	-
Ош ш.	25,4	4,5	35,9	25,4	4,5	35,9	-	-	-

10.20 таблица: Аймактар боюнча, ичүүчү таза сууну туруктуу алууга мүмкүндүгү бар калктын үлүшү

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	Бардыгы	Жакыр-лар	жакыр эместер	Бардыгы	Жакыр-лар	жакыр эместер	Бардыгы	Жакыр-лар	жакыр эместер
2013									
Кыргыз Республикасы	89,6	87,4	90,8	99,5	99,3	99,6	84,4	83,2	85,3
Баткен облусу	73,1	75,1	70,9	95,4	93,3	96,6	66,3	71,4	59,5
Жалал-Абад облусу	91,6	97,9	86,2	99,5	99,1	99,9	89,4	97,5	82,3
Ысык-Көл облусу	93,7	86,8	98,1	100,0	100,0	100,0	91,3	84,8	97,0
Нарын облусу	86,8	92,3	82,7	98,5	98,7	98,4	85,0	91,3	80,2
Ош облусу	73,7	68,1	77,7	100,0	100,0	100,0	71,5	64,2	76,4
Талас облусу	99,7	100,0	99,6	100,0	100,0	100,0	99,6	100,0	99,5
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9
Бишкек ш.	99,8	100,0	99,8	99,8	100,0	99,8	-	-	-
Ош ш.	99,7	100,0	99,5	99,7	100,0	99,5	-	-	-
2014									
Кыргыз Республикасы	88,9	86,7	89,9	99,1	99,5	99,0	83,3	80,9	84,5
Баткен облусу	74,3	73,5	74,8	96,6	100,0	95,5	64,8	67,7	62,2
Жалал-Абад облусу	89,5	95,3	84,5	99,6	99,4	99,8	85,4	93,2	79,4
Ысык-Көл облусу	96,8	91,5	98,6	100,0	100,0	100,0	95,5	89,7	98,0
Нарын облусу	84,4	85,6	83,9	99,7	100,0	99,6	82,0	83,7	81,2
Ош облусу	72,9	64,8	76,7	100,0	100,0	100,0	70,7	60,4	75,2
Талас облусу	99,7	100,0	99,6	100,0	100,0	100,0	99,6	100,0	99,5
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	99,8	100,0	99,7	99,8	100,0	99,7	-	-	-
Ош ш.	96,5	98,2	95,6	96,5	98,2	95,6	-	-	-

	Бардыгы			Шаар жерлери			Айыл жерлери		
	Бардыгы	Жакыр-лар	жакыр эместер	Бардыгы	Жакыр-лар	жакыр эместер	Бардыгы	Жакыр-лар	жакыр эместер
2015									
Кыргыз Республикасы	89,1	85,9	90,7	99,1	99,2	99,1	83,7	79,6	85,8
Баткен облусу	73,3	70,3	75,4	95,7	96,1	95,6	63,7	63,5	63,8
Жалал-Абад облусу	87,7	92,2	84,0	98,9	99,3	98,6	84,0	89,6	79,6
Ысык-Көл облусу	96,4	93,5	97,6	99,7	100,0	99,7	95,1	92,0	96,6
Нарын облусу	90,3	92,5	88,9	99,9	100,0	99,8	88,7	91,6	86,8
Ош облусу	74,5	58,8	80,8	100,0	100,0	100,0	72,4	52,6	79,8
Талас облусу	99,2	97,9	99,6	100,0	100,0	100,0	99,1	97,7	99,5
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	96,7	97,6	96,1	96,7	97,6	96,1	-	-	-
2016									
Кыргыз Республикасы	89,9	89,5	90,1	99,3	99,7	99,2	84,9	85,9	84,4
Баткен облусу	74,1	76,2	72,9	97,0	97,2	97,0	64,8	71,3	60,2
Жалал-Абад облусу	87,3	92,8	84,7	99,8	99,6	99,9	83,2	90,1	80,1
Ысык-Көл облусу	97,3	100,0	96,5	99,7	100,0	99,6	96,4	100,0	95,0
Нарын облусу	95,9	94,8	96,5	100,0	100,0	100,0	95,2	94,2	95,9
Ош облусу	76,4	69,4	78,4	100,0	100,0	100,0	74,5	65,3	77,0
Талас облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
2017									
Кыргыз Республикасы	91,1	91,5	91,0	99,3	98,7	99,4	86,7	88,7	85,8
Баткен облусу	79,0	82,4	76,6	98,2	96,9	98,8	71,0	78,1	65,4
Жалал-Абад облусу	91,2	95,5	89,2	100,0	100,0	100,0	88,3	94,4	85,0
Ысык-Көл облусу	97,0	97,5	96,9	99,7	97,6	100,0	95,9	97,4	95,4
Нарын облусу	95,8	92,0	97,4	100,0	100,0	100,0	95,1	91,0	96,9
Ош облусу	77,3	64,9	79,3	100,0	100,0	100,0	75,4	61,1	77,7
Талас облусу	99,4	98,6	99,6	100,0	100,0	100,0	99,3	98,4	99,5
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Ош ш.	95,7	96,0	95,5	95,7	96,0	95,5	-	-	-

10.21 таблица: Аймактар боюнча жашаган жерине жараша таштандылардан арылуу

(пайыз менен)

	Бардыгы	Шаар жерлери	Айыл жери
Кыргыз Республикасы	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,1	0,3	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	31,3	68,8	10,2
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	22,4	17,8	24,9
Өрттөө	32,9	10,4	45,6
Көмүү	13,4	2,8	19,3
Баткен облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен жыйноо	7,1	21,8	-
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	40,0	63,5	28,6
Өрттөө	21,5	8,5	27,7
Көмүү	31,5	6,2	43,7
Жалал-Абад облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-

	Бардыгы	Шаар жерлери	Айыл жери
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	17,4	49,8	4,5
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	35,1	44,5	31,4
Өрттөө	35,3	5,2	47,4
Көмүү	12,2	0,5	16,8
Ысык-Көл облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	33,7	79,3	12,3
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	13,5	16,2	12,2
Өрттөө	51,2	4,5	73,1
Көмүү	1,6	-	2,3
Нарын облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	8,5	55,8	-
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	83,8	43,8	90,9
Өрттөө	3,8	-	4,5
Көмүү	3,9	0,3	4,6
Ош облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	16,4	35,5	14,9
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	16,8	40,4	15,0
Өрттөө	36,9	20,7	38,2
Көмүү	29,9	3,3	32,0
Талас облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	6,8	37,7	-
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	35,3	61,5	29,5
Өрттөө	56,7	0,8	69,0
Көмүү	1,2	-	1,5
Чүй облусу	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	34,2	87,7	19,9
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	15,6	8,7	17,5
Өрттөө	48,2	3,4	60,1
Көмүү	2,0	0,2	2,5
Бишкек ш.	100	100	100
Таштанды түтүгү	0,3	0,3	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	96,9	96,9	-
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	2,7	2,7	-
Өрттөө	-	-	-
Көмүү	-	-	-
Ош ш.	100	100	100
Таштанды түтүгү	-	-	-
Жүк ташуучу машина, контейнер менен			
жыйноо	84,7	84,7	-
Таштанды үймөктөрүнө таштоо	12,3	12,3	-
Өрттөө	0,4	0,4	-
Көмүү	2,6	2,6	-

10.22 таблица: Дем алуу органдарынын аймактар боюнча оорулары
(учурлар)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	504 561	510 923	518 173	517 385	574 088
Баткен облусу	46 276	47 161	40 588	23 762	30 077
Жалал-Абад облусу	60 332	59 661	58 331	41 127	71 350
Ысык-Көл облусу	29 166	30 692	33 907	44 428	41 823
Нарын облусу	17 072	17 226	15 392	14 441	14 960
Ош облусу	75 415	74 691	77 915	58 922	55 527
Талас облусу	8 120	10 605	12 649	16 235	11 190
Чүй облусу	92 260	86 074	88 065	70 970	97 463
Бишкек ш.	148 531	158 493	162 853	207 469	220 840
Ош ш.	26 339	25 355	27 404	38 632	28 461
Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министрлигинин республикалык мекемелери	1 050	965	1 069	1 399	2 397

10.23 таблица: Аймактар боюнча курч ичеги инфекция оорулары
(учурлар)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	29 045	30 234	29 705	30 678	32 081
Баткен облусу	4 570	3 873	4 707	3 592	3 714
Жалал-Абад облусу	6 963	7 744	6 760	6 277	7 032
Ысык-Көл облусу	1 555	1 625	2 005	1 959	2 610
Нарын облусу	1 102	1 378	1 436	1 318	1 214
Ош облусу	3 756	3 808	2 952	5 177	4 382
Талас облусу	1 345	1 383	1 502	1 526	1 584
Чүй облусу	4 061	4 044	4 796	5 220	5 504
Бишкек ш.	3 964	4 503	4 222	4 321	4 838
Ош ш.	1 729	1 873	1 325	1 288	1 203

10.24 таблица: Калктуу пункттардагы жашыл бак-дарактардын жана массивдердин аянты
(в расчете на 1000 человека, гектаров)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	1,9	1,8	1,7	1,8	1,7
Баткен облусу	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1
Жалал-Абад облусу	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9
Ысык-Көл облусу	2,2	1,4	1,3	1,4	0,4
Нарын облусу	1,5	1,4	1,5	1,6	0,3
Ош облусу	0,3	0,3	0,3	0,4	1,3
Талас облусу	0,5	0,8	0,8	0,8	0,3
Чүй облусу	2,3	2,2	2,1	2,1	2,1
Бишкек ш.	5,2	5,3	5,1	5,1	5,0
Ош ш.	4,0	3,8	3,6	3,6	0,3

10.25 таблица: Электр энергиясына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү
(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	2,9	2,5	2,6	2,7	3,3
Баткен облусу	2,5	2,0	2,0	2,1	2,6
Жалал-Абад облусу	3,3	2,2	2,6	2,5	3,9
Ысык-Көл облусу	2,7	2,3	2,5	2,6	3,5
Нарын облусу	2,8	2,4	2,4	2,3	3,3
Ош облусу	2,1	1,9	1,9	2,0	2,2
Талас облусу	4,2	3,8	4,3	5,5	6,4
Чүй облусу	3,2	2,9	2,8	3,0	3,8
Бишкек ш.	2,7	2,8	3,3	3,3	3,6
Ош ш.	3,9	3,5	2,9	2,8	3,7

10.26 таблица: Жылуулук энергиясына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү*(пайыз менен)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	0,4	0,3	0,4	0,4	0,6
Баткен облусу	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Жалал-Абад облусу	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Ысык-Көл облусу	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Нарын облусу	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Ош облусу	-	-	-	0,0	0,0
Талас облусу	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Чүй облусу	0,5	0,4	0,4	0,4	0,7
Бишкек ш.	1,4	1,2	1,5	1,7	1,9
Ош ш.	0,3	0,2	0,2	0,4	0,8

10.27 таблица: Жаратылыш газына кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү*(пайыз менен)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	0,8	0,6	0,7	0,8	0,8
Баткен облусу	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
Жалал-Абад облусу	0,6	0,4	0,4	0,6	0,4
Ысык-Көл облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Нарын облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ош облусу	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
Талас облусу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Чүй облусу	0,4	0,5	0,4	0,4	0,6
Бишкек ш.	2,7	2,5	2,7	2,7	2,8
Ош ш.	1,9	0,4	0,8	1,9	1,4

10.28 таблица: Катуу отунга кеткен чыгымдардын калк башына орточо үлүшү*(пайыз менен)*

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	3,4	3,3	3,3	3,4	4,2
Баткен облусу	5,6	3,7	3,7	5,6	5,8
Жалал-Абад облусу	3,2	3,6	3,6	3,2	3,3
Ысык-Көл облусу	2,2	1,8	1,8	2,2	2,8
Нарын облусу	4,5	4,3	4,3	4,5	6,1
Ош облусу	5,3	4,5	4,5	5,3	6,8
Талас облусу	2,6	2,7	2,7	2,6	4,5
Чүй облусу	4,4	4,7	4,7	4,4	5,5
Бишкек ш.	0,5	1,3	1,3	0,5	0,6
Ош ш.	2,8	1,8	1,8	2,8	3,6

4-блок. Экономикалык мүмкүнчүлүктөр жана таасир этүү саясаты**10.29 таблица: Экологиялык товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн өндүрүлүшү**

	2013	2014	2015	2016	2017
ИДПадагы туристтик ишмердик чөйрөсүнүн үлүшү, пайыз менен	4,6	4,3	4,7	4,7	4,8
Туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн экспорту, млн. АКШ доллары	513,9	408,1	410,1	415,6	418,2
Туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн импорту, млн. АКШ доллары	338,6	377,4	394,3	437,0	345,6
Эс алгандардын саны, миң адам	1 132,2	1 245,0	1 265,1	1 273,2	1 375,1
уюштурулган сектордо	671,6	698,0	706,4	627,6	727,8
уюштурулбаган сектордо	460,7	547,0	558,7	645,6	647,3

10.30 таблица: Айлана-чөйрөнү коргоого негизги капиталга инвестициянын аймактар боюнча үлүшү

(Салымдардын жалпы суммасы, пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	0,9	0,6	0,7	0,8	3,0
Баткен облусу	0,5	1,4	0,2	0,6	0,8
Жалал-Абад облусу	0,6	0,2	0,2	0,1	0,1
Ысык-Көл облусу	1,8	1,8	2,5	4,6	3,6
Нарын облусу	0,6	0,1	0,2	0,1	0,2
Ош облусу	1,0	0,7	1,0	0,8	1,0
Талас облусу	1,5	1,0	2,5	2,5	1,1
Чүй облусу	0,2	0,2	0,1	0,1	0,7
Бишкек ш.	0,9	0,4	0,3	0,2	5,6
Ош ш.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

10.31 таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	749,2	646,7	826,4	1 196,6	4 285,3
Баткен облусу	19,6	38	5,7	29,0	23,0
Жалал-Абад облусу	56,2	28,2	27,6	25,4	17,8
Ысык-Көл облусу	366,6	365,1	574,8	898,8	856,1
Нарын облусу	21,6	15,2	17,7	4,5	15,1
Ош облусу	45,5	27,7	30,6	37,2	59,1
Талас облусу	14,0	13,4	27,6	45,2	25,8
Чүй облусу	38,8	48,7	20,2	45,0	149,6
Бишкек ш.	185,7	110,3	122,3	111,4	3 138,8
Ош ш.	1,2	0,0	0,1	-	-

10.32 таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын тазалоочу курулмаларга кеткен чыгымдары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	227,0	133,4	129,9	116,1	3 143,3
Баткен облусу	-	-	0,7	-	0,0
Жалал-Абад облусу	1,4	4,3	5,1	3,6	3,9
Ысык-Көл облусу	121,5	17,3	-	-	-
Нарын облусу	-	-	-	-	-
Ош облусу	-	-	0,2	-	-
Талас облусу	0,1	-	0,0	-	-
Чүй облусу	8,5	1,4	1,6	1,1	0,6
Бишкек ш.	95,5	110,3	122,3	111,4	3 138,8
Ош ш.	-	0,1	0,2	-	-

10.33 таблица: Аймактар боюнча ишканалардын жана уюмдардын жерлерди коргоого жана сарамжалдуу пайдаланууга кеткен чыгымдары

(млн. сом)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	521,4	508,6	696,5	1 080,0	1 142,0
Баткен облусу	19,6	38	4,9	29,0	23,0
Жалал-Абад облусу	54,7	22,4	22,5	21,5	13,9
Ысык-Көл облусу	245,0	347,8	574,8	898,9	856,1
Нарын облусу	21,6	15,2	17,7	4,5	15,1
Ош облусу	45,5	27,7	30,4	37,1	59,1
Талас облусу	13,8	13,4	27,6	45,2	25,8
Чүй облусу	30,0	44,1	18,6	43,8	149,0
Бишкек ш.	90,1	-	-	-	-
Ош ш.	1,2	-	-	-	-

5-блок. Социалдык-экономикалык контекст жана өсүүнүн мүнөздөмөсү

10.34 таблица: Экономикалык өсүш жана эмгек өндүрүмдүүлүгү

	2013	2014	2015	2016	2017 ¹
ИДП калктын адам башына:					
сом	65 016,3	71 801,2	75 496,6	78 702,9	87 654,8
АКШ доллары	1 339,5	1 331,2	1 163,3	1 133,6	1 272,5
Эмгектин өндүрүмдүүлүгү, пайыз менен	111,3	101,4	101,8	105,7	..

¹Алдын-ала алынган маалыматтар.

10.35 таблица: 15 жаш жана андан улуу жаш курактагы калктын жумуштуулугунун аймактар, жашаган жери жана жынысы боюнча деңгээли

(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Бардык калк					
Кыргыз Республикасы	57,3	57,3	57,7	57,1	55,9
Баткен облусу	49,2	49,9	56,0	56,6	55,3
Жалал-Абад облусу	59,2	56,6	53,9	52,2	48,5
Ысык-Көл облусу	51,9	52,4	53,1	51,0	48,3
Нарын облусу	43,8	44,2	43,4	45,8	46,9
Ош облусу	65,9	66,0	66,4	66,1	63,4
Талас облусу	67,8	73,2	74,1	72,2	67,4
Чүй облусу	54,6	54,0	53,3	50,3	52,3
Бишкек ш.	57,8	58,9	60,8	62,5	63,6
Ош ш.	46,5	48,9	48,4	49,4	50,6
Шаар калкы					
Кыргыз Республикасы	53,7	54,9	55,6	56,6	57,4
Баткен облусу	52,0	50,5	53,9	55,2	57,3
Жалал-Абад облусу	50,1	52,5	50,2	50,8	49,0
Ысык-Көл облусу	47,3	50,2	50,2	49,1	49,2
Нарын облусу	45,9	50,8	51,3	50,7	53,1
Ош облусу	51,4	49,5	50,1	53,3	51,8
Талас облусу	53,1	55,0	59,7	60,5	59,7
Чүй облусу	55,6	55,6	52,1	50,6	53,4
Бишкек ш.	57,8	58,9	60,8	62,5	63,6
Ош ш.	46,5	48,9	48,4	49,4	50,6

	2013	2014	2015	2016	2017
	Айыл калкы				
Кыргыз Республикасы	59,2	58,7	58,8	57,3	55,1
Баткен облусу	48,4	49,7	56,6	57,0	54,7
Жалал-Абад облусу	61,9	57,8	55,0	52,6	48,3
Ысык-Көл облусу	53,7	53,3	54,2	51,8	47,9
Нарын облусу	43,5	43,2	42,2	45,0	46,0
Ош облусу	67,1	67,3	67,8	67,1	64,4
Талас облусу	70,5	76,6	76,8	74,5	68,8
Чүй облусу	54,3	53,7	53,5	50,3	52,0
	Эркектер				
Кыргыз Республикасы	70,7	69,7	70,6	70,7	70,8
Баткен облусу	66,7	68,7	71,8	71,6	70,7
Жалал-Абад облусу	71,3	67,9	66,0	66,1	63,5
Ысык-Көл облусу	66,6	66,6	67,9	67,1	65,4
Нарын облусу	61,9	64,0	63,3	64,7	64,3
Ош облусу	77,7	73,8	77,3	78,4	79,9
Талас облусу	77,2	81,3	81,9	81,2	78,6
Чүй облусу	67,9	66,0	65,4	63,7	66,6
Бишкек ш.	70,3	70,0	72,0	72,9	73,2
Ош ш.	66,3	72,8	70,8	72,8	74,2
	Аялдар				
Кыргыз Республикасы	44,4	45,6	45,4	44,1	41,8
Баткен облусу	31,4	30,7	39,8	41,3	39,4
Жалал-Абад облусу	47,3	45,4	42,0	38,5	33,6
Ысык-Көл облусу	37,6	38,6	38,7	35,4	31,7
Нарын облусу	25,2	23,9	23,1	26,4	29,0
Ош облусу	54,1	58,2	55,4	53,6	46,8
Талас облусу	58,3	65,1	66,2	63,2	56,0
Чүй облусу	42,0	42,8	42,0	37,8	38,9
Бишкек ш.	47,5	49,7	51,7	53,9	55,6
Ош ш.	29,1	27,7	28,6	28,7	29,7

¹Үй чарбасынын жана жумушчу күчүнүн бюджеттеринин интеграцияланган тандама текшерүүсүнүн маалыматтары боюнча

² 2013-ж. чейин Ош ш. кошкондо.

10.36 таблица: Эмгекке жөндөмдүү калктын орточо айлык эмгек акысынын жашоо минимумуна болгон катышы

	2013	2014	2015	2016	2017
	<i>(пайыз менен)</i>				
Кыргыз Республикасы	220,7	220,8	232,5	277,4	286,0
Баткен облусу	176,7	162,9	166,2	191,4	201,3
Жалал-Абад облусу	200,0	199,8	205,6	240,2	240,4
Ысык-Көл облусу	332,2	338,7	348,0	418,3	433,9
Нарын облусу	207,9	211,6	223,8	264,4	266,1
Ош облусу	149,8	141,5	143,2	180,5	184,1
Талас облусу	186,9	176,7	186,0	221,4	221,7
Чүй облусу	189,0	195,6	207,0	245,7	249,1
Бишкек ш.	264,0	262,7	281,7	336,1	351,6

10.37 таблица: Жалпы жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли¹

(пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	8,3	8,0	7,6	7,2	6,9
Баткен облусу	12,7	12,6	10,9	10,2	9,9
Жалал-Абад облусу	8,2	7,6	7,7	7,5	7,2
Ысык-Көл облусу	9,5	9,3	9,1	8,9	8,7
Нарын облусу	9,1	9,7	9,3	9,0	8,8
Ош облусу	6,3	6,6	6,0	5,5	5,1
Талас облусу	3,7	3,9	3,3	2,9	2,5
Чүй облусу	9,8	8,9	8,6	8,4	8,1
Бишкек ш.	9,4	8,9	8,1	7,7	7,3
Ош ш.	4,6	4,2	3,9	3,6	3,5

¹Үй чарбасынын жана жумушчу күчүнүн бюджеттеринин интеграцияланган тандама текшерүүсүнүн маалыматтары боюнча

² 2013-ж. чейин Ош ш. кошкондо.

10.38 таблица: 2017-жылдагы жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли

(пайыз менен)

	Бардыгы	Шаар жери	Айыл жери
Кыргыз Республикасы	25,6	20,4	28,4
Баткен облусу	40,5	32,4	43,9
Жалал-Абад облусу	32,6	25,5	35,0
Ысык-Көл облусу	24,2	14,1	28,3
Нарын облусу	29,2	22,3	30,4
Ош облусу	14,3	18,1	14,0
Талас облусу	20,7	14,4	21,8
Чүй облусу	33,3	12,6	37,8
Бишкек ш.	15,9	15,9	-
Ош ш.	33,5	33,5	-

10.39 таблица: Калктын аймактар боюнча жыштыгы

(жылдын аягына карата, адам)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	29	30	30	31	31
Баткен облусу	28	28	29	30	30
Жалал-Абад облусу	33	33	34	35	35
Ысык-Көл облусу	11	11	11	11	11
Нарын облусу	6	6	6	6	6
Ош облусу	41	42	43	44	45
Талас облусу	21	22	22	22	23
Чүй облусу	42	43	44	45	46
Бишкек ш.
Ош ш.

10.40 таблица: Эмгекке жөндөмдүү калкка болгон күч келүүлөрдүн аймактар боюнча коэффициенти

(жылдын аягына, эмгекке жөндөмдүү курактагы 1000 адамга карата)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	656	666	679	692	707
Баткен облусу	687	696	708	719	733
Жалал-Абад облусу	676	682	691	699	711
Ысык-Көл облусу	693	700	708	722	733
Нарын облусу	773	772	771	777	779
Ош облусу	703	709	721	734	747
Талас облусу	782	794	803	811	815
Чүй облусу	635	652	671	692	713
Бишкек ш.	539	556	573	590	610
Ош ш.	546	558	572	589	611

10.41 таблица: Жыныс жана аймактар боюнча төрөлгөндөгү өмүрдүн күтүлүүчү узактыгы

(курактын саны)

	2013	2014	2015	2016	2017
	Экөө тен				
Кыргыз Республикасы	70,2	70,4	70,6	70,9	71,1
Баткен облусу	70,4	70,4	70,5	70,7	70,9
Жалал-Абад облусу	70,4	70,5	70,7	70,9	71,2
Ысык-Көл облусу	67,9	68,2	68,4	68,6	68,8
Нарын облусу	67,7	67,9	68,1	68,3	68,4
Ош облусу	70,4	70,6	70,8	71,1	71,4
Талас облусу	69,2	69,4	69,7	70,1	70,3
Чүй облусу	68,3	68,6	68,9	69,3	69,6
Бишкек ш.	72,8	73,2	73,5	73,8	74,2
Ош ш.	67,0	67,2	67,4	67,6	67,8
	Эркек балдар				
Кыргыз Республикасы	66,3	66,5	66,7	67,0	67,2
Баткен облусу	67,9	68,0	68,1	68,3	68,4
Жалал-Абад облусу	67,2	67,3	67,5	67,7	67,9
Ысык-Көл облусу	63,3	63,6	63,7	64,1	64,2
Нарын облусу	63,4	63,6	63,8	64,0	64,1
Ош облусу	67,3	67,5	67,7	68,1	68,4
Талас облусу	65,1	65,3	65,6	66,0	66,3
Чүй облусу	64,0	64,3	64,6	65,0	65,3
Бишкек ш.	67,9	68,3	68,6	69,0	69,4
Ош ш.	62,7	62,9	63,0	63,5	63,8
	Кыздар				
Кыргызская Республика	74,3	74,5	74,8	75,1	75,4
Баткенская область	72,9	73,0	73,1	73,3	73,5
Джалал-Абадская область	73,8	74,0	74,3	74,6	74,9
Иссык-Кульская область	73,1	73,4	73,6	73,9	74,1
Нарынская область	72,8	73,0	73,3	73,5	73,7
Ошская область	73,7	73,9	74,1	74,5	74,9
Таласская область	73,9	74,1	74,3	74,6	74,8
Чуйская область	73,0	73,3	73,7	74,0	2017
г. Бишкек	77,1	77,4	77,8	78,2	74,3
г. Ош	71,5	71,7	71,9	72,3	78,6

10.42 таблица: Өсүүнүн жалпы мүнөздөмөсү (кошумча индикаторлор)

	2013	2014	2015	2016	2017
Ички дүң продукт, млн. сом	355 294,8	400 694,0	430 489,4	476 331,2	520 958,6
ИДПнын өсүү темпи, мурунку жылга карата пайыз менен	110,9	104,0	103,9	104,3	104,6
ИДПнын дефлятору, мурунку жылга карата пайыз менен	103,2	108,4	103,4	106,1	104,6
ИДПнын экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча түзүмү, пайыз менен					
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы, балык уулоочулук жана балык өстүрүүчүлүк	14,6	14,7	14,0	12,8	12,3
Энергетикасыз өнөр жай	16,8	14,6	15,0	16,3	16,3
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо	1,8	1,9	1,7	1,9	1,9
Курулуш	6,3	7,4	8,4	8,4	8,2
Кызмат көрсөтүүлөр	46,6	47,5	49,1	47,5	48,0
Пайдалануу боюнча ИДПнын түзүмү пайыз менен					
Акыркы керектөө үчүн чыгымдар	115,6	113,5	108,3	100,3	98,5
Дүң жыйым	33,9	36,8	34,7	33,9	32,9
Негизги капиталдын дүң жыйымы	29,6	32,5	32,6	31,8	29,9
Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн таза экспорту	-49,5	-50,3	-40,6	-34,2	-31,4

	2013	2014	2015	2016	2017
Тышкы соода жүгүртүү, млн. АКШ доллары	7 993,8	7 612,3	5 636,9	5 572,7	6 259,0
анын ичинде:					
экспорт	2 006,8	1883,7	1 482,9	1 571,5	1 764,3
импорт	5 987,0	5734,7	4 154,0	4 001,2	4 494,7

10.43 таблица: Товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси

(мурунку жылга карата пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	106,6	107,5	106,5	100,4	103,2
Баткен облусу	104,6	108,4	106,3	100,2	104,1
Жалал-Абад облусу	108,6	111,2	104,9	100,9	104,5
Ысык-Көл облусу	107,0	110,3	107,1	101,2	104,5
Нарын облусу	106,9	106,5	108,9	102,0	104,6
Ош облусу	108,5	109,4	106,3	100,4	107,0
Талас облусу	104,6	110,9	107,3	96,9	104,1
Чүй облусу	106,8	111,2	108,4	102,8	102,9
Бишкек ш.	106,1	105,5	106,2	99,9	101,8

¹ Ош ш. кошкондо

10.44 таблица: Товарлардын жана тейлөөлөрдүн керектөө бааларынын аймактар боюнча индекси

(мурунку жылдын декабрына карата пайыз менен)

	2013	2014	2015	2016	2017
Кыргыз Республикасы	104,0	110,5	103,4	99,5	103,7
Баткен облусу	102,8	112,1	101,5	101,0	104,8
Жалал-Абад облусу	104,5	113,3	103,3	100,1	103,5
Ысык-Көл облусу	102,5	116,3	100,5	103,0	103,7
Нарын облусу	101,9	111,6	105,1	101,2	103,8
Ош облусу	105,8	113,0	101,7	100,6	111,1
Талас облусу	104,4	114,4	100,2	98,0	105,0
Чүй облусу	105,8	113,8	105,7	100,8	103,4
Бишкек ш.	103,5	107,8	103,9	98,4	102,3
Ош ш.	105,8	113,0	101,7	100,6	106,7

Методологиялык түшүндүрмөлөр

Атмосфераны булгоочулар – жогорку концентрацияларда адамдарга, жаныбарларга, өсүмдүктөргө же материалдарга жагымсыз таасир көрсөтүүгө жөндөмдүү келген абанын курамындагы заттар. Алардын санына катуу жана суюк бөлүкчөлөр, газдар же алардын айкалышуулары кирет.

Биологиялык ар түрдүүлүк - белгилүү район үчүн мүнөздүү болгон генетикалык түрдүүлүк жана экотутумдук ар түрдүүлүктүн диапазону.

Кычкылтектеги биологиялык керектөө - КБК – суудагы органикалык заттардын аэробдук бузулуулары үчүн тирүү организмдерге керек болгон эритилген кычкылтекти камтуусунун көрсөткүчү.

Тиричилик калдыктары – тиричилик чөйрөсүндө түзүлгөн калдыктар. Бирдей касиеттеги калдыктар чарбалык ишмердиктин ар түрдүү түрлөрүнүн натыйжасында пайда болот жана тиешелүүлүгүнө жараша тиричилик калдыктары менен бирге иштетилиши жана жок кылынышы мүмкүн.

Жаратылышты коргоочу кубаттуулуктарды ишке киргизүү - жаңы курулуштун, кеңейтүүлөрдүн, реконструкциялардын жана иштеп жаткан ишканаларды техникалык кайра жабдуулардын эсебинен киргизүү.

Түр – биологиялык механизмдер менен башкарылган организмдин өзгөчөлүктөрүнүн жана өзгөчө тиби бар популяцияларынын жыйындысы.

Суу ресурстары – пайдаланылган же пайдалана турган жер алдындагы жана жер бетиндеги суулардын камы.

Суу буруу – агын суулардын бардык түрлөрүнүн түздөн-түз көлмөлөргө, жер алдындагы горизонтторго, агымсыз ойдуңдарга таштоолордун, ошондой эле башка ишканаларга (уюмдарга) агын сууларды берүүнүн көлөмү.

Булгоочу зыян заттардын атмосферага абага таштоолору – таштоолордун стационардык жана кыймылдуу булактарынан атмосферага булгоочу (ден соолукка же калкка, курчап турган чөйрөгө жагымсыз таасир этүүчү) заттардын келип түшүүсү. Эсеп агрегатык абал боюнча (катуулардын, газ түрүндөгүлөрдүн жана суюктардын саны) жана айрым заттар боюнча (ингредиенттер) жүргүзүлөт.

Жаратылыш булактарынан сууну алуу – сууну мындан ары да керектөө максатында жер бетиндеги көлмөлөрдөн жана жер алдындагы горизонттордон суу ресурстарын алуунун көлөмү.

Булганган агын суулар – өндүрүштүк жана тиричиликтик (коммуналдык) агуулар, жер бетиндеги суу объектирине тазалоосуз ташталган (же толук эмес тазалоодон кийин) жана жол берилүүчү таштоолордун чегинен ашып түшкөн сандагы булгоочу заттарды камтыган агын суулар.

Коруктар – жаратылыш комплексин сактоо жана изилдөө үчүн чарбалык пайдалануудан алынган географиялык зоналар үчүн уникалдуу же эң типтүү аймактардын участоктору. Коруктардын ишмердигинин максаты баалуу жаныбарларды жана өсүмдүктөрдү калыбына келтирүү болуп саналат.

Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен чыгымдар – мамлекеттин, капиталдык максаттуу салымдардын жана күндөлүк чыгымдарын жаратылышты коргоочу негизги фонддорду күтүүгө жана эксплуатациялоого киргизген максаттуу же каражаттуу жаратылышты коргоо багытындагы ишканалардын чыгымдарынын жалпы суммасы.

Табигый өсүү жыл ичинде төрөлгөндөр менен өлгөндөрдүн ортосундагы сандын ар түрдүүлүгүнө барабар. Промилледе эсептелинет.

Жоголуучу түр – жоголуу коркунучу алдында турган таксондор. Жоголуучуларга саны критикалык денгээлге чейин олуттуу түшкөн таксондор кирет. Мындан сырткары, жоголуучуларга өлүп, акыркы 50 жыл ичинде жапайы жаратылышта кездешпеген түрлөр кирет.

Негизги капиталга инвестиция – айлана-чөйрөнү коргоого жана жаратылыш ресурстарын максаттуу пайдаланууга багытталган чыгымдар, жаңы курулушка, кеңейтүүгө, реконструкцияга, техникалык кайра жабдууга жана жаратылышты коргоо багытындагы объектирди модернизациялоого кеткен чыгымдар кирет.

Суунун сапаты – суунун физикалык, химиялык, биологиялык жана органолептикалык (даамдык) касиети.

Өлүм себептери боюнча коэффициенти – өлгөндөрдүн көрсөтүлгөн себептери боюнча санынын калктын орточо жылдык санына күндөлүк баадагы катышы. Алар өлүмдүн жалпы коэффициенттеринен айырмаланып, калктын 1 000ине эмес, 100 000ине эсептелди.

Токой фонду – өлкөнүн аймагынын (регионунун) токой ээлеген, ошондой эле токой ээлеген, бирок токой чарбасынын керектөөлөрү үчүн багытталган (токойлордогу айдоо жерлер, чөп

чабыктар, жайыттар, суулар, жолдор, токой жолдору ж.б.) бөлүгү. **Токойлуулук** – токой ээлеген аянттардын өлкөнүн жалпы аймагына болгон катышы.

Токой менен жабылган токой аянты – бак-дарактарды түзүүчү жыгач тектери менен анык ээленген аянт.

Токойду калыбына келтирүү – кыюларда, күйүп кеткен жерлерде, бош калган жерлерде, ачык жерлерде жана башка токой алдындагы мурунку аянттарда токойлорду калыбына келтирүү боюнча иш-чараларды жүргүзүү. Токойду калыбына келтирүү токой тигүүнү, айдоону жана табигый жандандырууга көмөктөшүүнү камтыйт.

Болгон калк – каттоолордун убагында ошол аймакта болгон жана убактылуу жашаган калк. Каттоолор аралык мезгилде болгон калктын күндөлүк баалоосу каттоолордун маалыматтарынын базасында жана демографиялык окуялардын күндөлүк каттоолорунун маалыматтарынын эсеби менен жүргүзүлөт.

Улуттук парктар – жаратылыш комплекстерин сактоо үчүн түзүлгөн, табигый жана маданий ландшафтарынын жагымдуу айкалышуусунун күчүндө өзгөчө экологиялык, тарыхый жана эстетикалык баалуулугу бар жана рекреациялык, агартуучулук, илимий жана маданий максаттарда пайдаланылган аймактардын участкактору.

Абанын сапатынын нормалары – жогорулоого уруксат берилбеген регламентациялык жоболор менен жол берилген атмосфера булгоочуларынын концентрациясы.

Ченемдик-газаланган агын суулар - тийиштүү курулмаларда тазалоодон өткөн агын суулар жана суу объекттериндеги тазалоодон кийин суунун сапатынын нормаларын бузууга алып келбеген, т.а., бул агын суулардагы булгоочу заттар бекитилген жол берилүүчү таштоолордун чегине (ЖЧТ) ылайык келиши керек.

Төрөттүн жана өлүмдүн жалпы коэффициенттери – календарлык жылдын ичинде өлгөндөрдүн санынын болгон калктын орточо жылдык санына катышы. Промилледе саналат.

Жашоонун күтүлүүчү узактыгы – адамга орточо жаш курактык өлүмдүн муунунун бардык өмүрүнүн аралыгында көрсөткүч эсептелген жылдын денгээлинде калуу шартында төрөлгөн муундан баштап жашаган жылдарынын санын чагылдырат. Жашоонун күтүлүүчү узактыгы өлүмдүн эң адекваттуу жалпыланган мүнөздөмөсү болуп саналат.

Курчап турган чөйрө - жашоо сапатына, жашоо аракеттин шарттарына жана адамдын ден соолугунун абалына таасир этүүчү жаратылыш компоненттеринин жыйындысы. Курчап турган чөйрөнүн компоненттери атмосфера абасы, суу, топурак, кен байлыктар, жаныбарлар жана өсүмдүктөр дүйнөсү.

Азоттун оксиди (NO) – күйүүчү отундардын ичинен күймө кыймылдаткычта жогорку басымда жана температурада күйүүдө пайда болгон газ. Абада азоттун диоксидине чейин кычкылданат жана фотохимиялык тумандардын пайда болушуна түрткү болот.

Коркунучтуу (уулуу) калдыктар – коркунучтуу касиеттердин (уулуу, инфекциялык, жарылуучу, тез күйүүчү, жогорку реакциячылдыкка жөндөмдүү сыяктуу) бирине ээ болгон заттын курамында камтылган жана өз алдынча, ошондой эле башка заттар менен кошулган учурда, элдин ден-соолугу же айлана-чөйрө үчүн түздөн-түз же потенциалдуу коркунуч жарата турган санда же ошондой түрдө кездеше турган (радиоактивдүүлөрдөн башка) калдыктар. Коркунучтуу калдыктар коркунучтуулугу боюнча беш класска бөлүнөт:

- биринчи класс – өзгөчө коркунучтуу заттар (калдыктар);
- экинчи класс – жогорку деңгээлдеги коркунучтуу заттар (калдыктар);
- үчүнчү класс – орточо коркунучтуулугу менен заттар (калдыктар);
- төртүнчү класс – коркунучтуулугу азыраак заттар (калдыктар);
- бешинчи класс – дээрлик коопсуз.

Коркунучтуу (уулуу) калдыктар – уулуу заттарды камтыган, коркунучтуу касиетке ээ (уулуулук) жана курчап турган чөйрөгө жана адамдын ден соолугуна түздөн-түз же потенциалдуу коркунуч көрсөтүшү мүмкүн болгон калдыктар.

Суу ресурстарын коргоо – суу объекттерин сактоого жана калыбына келтирүүгө багытталган ишмердик.

Айлана-чөйрөнү коргоо – айлана-чөйрөнүн сапатын таштоолордун алдын алуунун же жашоо чөйрөсүндөгү булгоочу заттардын курамын төмөндөтүүнүн жардамы менен сактоого жана калыбына келтирүүгө багытталган бардык ишмердик.

Атмосфераны булгоочу газдарды тазалоо – атмосфера абасынын булгануу булагынан чыккан газ-аба аралашмаларынын курамынан атайын түзүлүштөрдүн, орнотмолордун жана жабдуулардын жардамы менен зыяндуу заттарды жок кылуу.

Агын сууларды тазалоо – агын сууларды алардын курамындагы булгоочу кошундуларды аныкталган ченемге чейин чыгаруу, жок кылуу, нейтралдаштыруу максатында иштетүү.

Анчылык жерлери – жапайы жаныбарлардын жана канаттуулардын жашоо орду катары кызмат кылган жана анчылык чарбасын жүргүзүү үчүн пайдаланыла турган токой, суу жана айыл чарба жерлери ээлеген жерлер.

Жайыт – жаратылыш жана эгилген чөптөр менен ээленген, малдардын жайыты үчүн ыңгайлуу жана чөп чабыкка пайдаланылбаган жер участкактору.

Айдоо жерлери (айдоо) – айыл чарба өсүмдүктөрүнө пайдалануучу систематикалык иштетилүүчү жерлер, көп жылдык чөптөрдүн жана таза түгөйлөрдүн айдоолору.

Пестициддер – өсүмдүктөрдүн жана жаныбарлардын зыянкечтеринин жана зыяндуу түрлөрүнүн санынын пайда болушунун алдын алуу, жок кылуу же жөнгө салуу үчүн колдонулган бардык заттар же заттардын аралашмасы.

Жер бетиндеги суулар – ачык абада жайгашкан бардык суу объекттери, анын ичинде дарыялар, көлдөр, суу сактагычтар ж.б.

Жер алдындагы суулар – жер бетинин денгээлинен төмөн жайгашкан, нымдардын инфильтрациялоосунун эсебинен улам суу менен толгон көлмөлөр.

Токой менен жабылган аянт – жыгач тектери менен анык ээленген, токой бак-дарактарын түзүүчү аянт.

Токой тигүү – токой өсүмдүктөрүнүн аянттарына уруктарды, көчөттөрдү жана башка отургузулуучу материалдарды тигүү боюнча иштер.

Токой айдоо – токой өсүмдүктөрүнүн аянттарына жыгач үрөнүн себүү боюнча иштер.

pH кычкылдуулугунун көрсөткүчү – суюктуктун кычкылдуулугунун же щелочтуулугунун көрсөткүчү, pH белгиси 0 дөн 7 ге чейинки чектерде кычкылдуулукту, 7 ден 14 кө чейин щелочтуулукту көрсөтөт, ал эми pH 7 көрсөткүч – нейтралдуулуктун көрсөткүчү.

Токойго кам көрүп кесүү – дарактардын жана бадалдардын мезгилдүү кесүүлөрү.

Чөп чабыктар – чөп чабык үчүн пайдаланылган жер участкактору.

Атмосферанын булгануусунун стационардык булагы – зыяндуу заттарды эксплуатациялоо процессинде бөлүнүп чыгуучу кыймылсыз технологиялык агрегат (орнотуу, түзүлүш, аппарат ж.б.).

Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен күндөлүк чыгымдар – күндөлүк иштерди жүргүзүүгө кеткен чыгымдар.

Булгоочу уулуу заттар – өлүм, оору жана/же организмдин тубаса кемтиктеринин себептери болуп саналган айлана-чөйрөнү булгоочу заттар, аларды жутуучулар же сиңирүүчүлөр.

Жер семирткичтер – өсүмдүктөрдүн өсүүсүнө жана топурактын семиздигине таасир эткен, химиялык элементтерди камтыган органикалык жана органикалык эмес заттар.

Фауна – жаныбарлар дүйнөсү.

Флора – бардык өсүмдүктөр дүйнөсү.

Экология – организм менен айлана-чөйрөнүн ортосундагы өз ара байланыштын бирдейлиги же модели.

Эндемиялык түр – бир региондун же жердин чектеринде жашаган түрлөр.

**Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин
2019-ж. чыгара турган басылмалары**

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
Комплекстүү статистикалык басылмалар		
“Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык абалы жөнүндө” басылмасы	айлык	айдын 18-санына чейин, кварталдык-отчёттук айдан кийинки айдын 20-санына чейин
“Кыргыз Республикасы жана региондор” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук кварталдан кийинки айдын 3-декадасы
“Кыргызстан” кыскача статистикалык маалымдамасы	жылдык	апрель
“Кыргызстан цифраларда” жыйнагы	жылдык	июнь
“Кыргыз Республикасынын социалдык тенденциялары - 2014-2018” басылмасы	жылдык	декабрь
Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы	жылдык	декабрь
“Кыргызстандагы туризм 2014-2018” жыйнагы	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкердик 2014-2018” жыйнагы	жылдык	октябрь
“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялар менен ишканалардын ишмердиги - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	октябрь
Улуттук эсептер статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	декабрь
Финансылар статистикасы		
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын кирешесин калыптандыруу” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	5-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын өз ара карыздарынын абалы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	5-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын товардык-материалдык баалуулуктарынын камсыздыгы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	5-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын финансы секторундагы ишканалардын ишмердиктеринин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	22-апрель отчёттук мезгилден кийинки 50-күнү
“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансылары - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	октябрь
Өнөр жай статистикасы		
“Өнөр жай боюнча негизги экономикалык көрсөткүчтөр” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 15-санына чейин
“2018-жылы Кыргыз Республикасынын өнөр жайынын өнүгүүсүнүн негизги экономикалык көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени (СО формасы боюнча)	жылдык	июль
“Продукциянын маанилүү түрлөрүнүн натуралай түрдөгү өндүрүшү” статистикалык бюллетени	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Курулуш жана инвестиция статистикасы		
“2018-жылдын инвестиция жана курулуш боюнча жылдык отчётту иштеп чыгуунун негизги жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасынын инвестициялары - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Айыл чарба статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын аймагында мал чарба продуктуларынын негизги түрлөрүн өндүрүү” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 9-күнү
“Түшүмдү жыйноо, күздүк өсүмдүктөрдү себүү, тондурманы айдоо” статистикалык бюллетени	1-июлдан жылдын	отчёттук мезгилден кийинки айдын 9-күнү

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
	аягына чейин	
“2018-жылы айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмүнүн жыйналышы жөнүндө” статистикалык бюллетень	жылдык	январь
“Кыргыз Республикасынын областары жана районунда 2019-жылдын түшүмү үчүн айыл чарба өсүмдүктөрүнүн себүү аянттары” статистикалык бюллетени	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	ноябрь
“Тоют өндүрүү жөнүндө отчет” статистикалык бюллетени	жылдык	декабрь
“2018-жылдын башына карата малдардын жана үй канаттуулардын эсебинин жыйынтыгы” статистикалык бюллетени	жылдык	март
Керектөө рыногунун жана кызмат көрсөтүүлөрдүн статистикасы		
“Сооданын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 20-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасындагы маалыматтык-коммуникациялык технологиялар 2014-2018” жыйнагы	жылдык	октябрь
Баалардын статистикасы		
“Кыргыз Республикасы боюнча товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки айдын 12-күнү
“Кыргыз Республикасындагы баалар” жыйнагы	жылдык кварталдык	март отчёттук мезгилден кийинки 45-күнү
“КМШнын айрым өлкөлөрүндөгү өнөр жай продукциясынын негизги түрлөрүнө өндүрүүчүлөрдүн баалары” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 30-күнү
Эмгек жана иш менен камсыз кылуу статистикасы		
“Жумушчулардын саны жана эмгек акысы боюнча жылдык отчеттордун жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
“Жумуштуулук жана жумушсуздук” 2018-жылы үй чарбанын жана жумушчу күчүнүн бюджеттеринин интеграцияланган изилдөөсүнүн жыйынтыгы	жылдык	октябрь
Тандап изилдөө статистикасы		
Кыргыз Республикасынын азык-түлүк коопсуздук жана жакырчылык боюнча маалыматтык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 50-күнү
“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	ноябрь
Тышкы экономикалык ишмердик статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын тышкы соодасы - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	октябрь
Демографиялык статистика		
“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы - 2014-2018” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Социалдык статистика		
“Кыргыз Республикасындагы аялдар жана эркектер” жыйнагы	жылдык	ноябрь
Айлана-чөйрө статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсү анын ичинде Ысык-Көл аймагынын экологиялык абалын коргоо” статистикалык бюллетени	жылдык	август
“Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө” жыйнагы	жылдык	сентябрь

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети, www.stat.kg

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙЛАНА-ЧӨЙРӨСҮ

2013-2017

Жылдык басылма

Чыгарууга жооптуу:
Керималиева Н.К.

Компьютердик калыптоо:
Нурланова А.Н.

Тел.:(+996312) 62-56-07

Басып чыгарууга кол коюлду: 2018-ж., октябрь
Форматы А4 60x84
Офсеттик басма
Тиражы: 70 нуска

Көлөмү 14 п.л.
Тапшырык №

*Кыргыз Республикасынын Улутстаткомунун
БЭБнын редакциялык-басма бөлүмү*